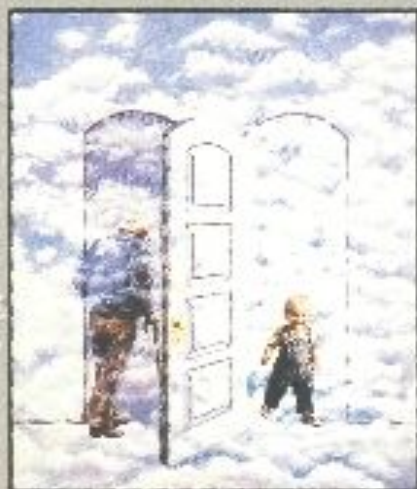

VISSZATÉRÉS

A REINKARNÁCIÓ TUDOMÁNYA

Ötvenkét Kegyelmű A.C. Bakti-vidzsa
Szant Próbepálya tanításai alapján
A Képek a Jai Anandaként Ágost Ágostja

NNCL773-3F7v2.0

„Biztos vagyok abban, hogy valóban újra megszületünk és hogy az élet a halálból ered, s a halottak lelke tovább él.”

– Sokrates

„A lélek kívülről érkezik az emberi testbe, ideiglenes lakhelyére, melyet újra el fog hagyni... más lakhelyekre vándorol, mivel a lélek halhatatlan.”

– Ralph Waldo Emerson,
Journals of Ralph Waldo Emerson

„Nem akkor kezdődtem amikor megszülettem, sem akkor, amikor megfogantam. Folyamatosan nővök, fejlődöm megszámlálhatatlan miriádnyi ezredéven keresztül... az összes előző énemnek megvan a hangja, visszhangja és sűgása bennem... óh megszámlálhatatlanszor fogok még újraszűletni.”

– Jack London,
Csillagvándor

„A halál nem létezik. Hogyan is létezhetne halál, amikor minden az Istenség része? A lélek sohasem hal meg, a test pedig igazából sohasem élő.”

– Isaac Bashevis Singer,
Nóbel díjas
Történetek a kemence mögűl

„Ő ezeket az arcokat és alakokat ezerféle viszonyban látta egymással... egyikűk sem halt meg, csupán megváltoztak, mindig újra szűlettek, folyamatosan egyre új arcuk volt, csupán az idő állt az egyik és a másik arc között.”

– Herman Hesse,
Nóbel díjas
Siddharta

„Van fogalmad arról, hogy hány életet kell még leélnünk, amíg egyáltalán eszünkbe jut, hogy az élet többet kell hogy jelentsen az evésnél, a harcnál, vagy a Falka hatalmánál? Ezret Jon, tízezret! És utána másik száz élet, amíg elkezdjük megtanulni, hogy létezik egy olyan dolog, hogy tökéletesség, és megint egy másik száz, amíg rájövünk, hogy az életünknek az a célja, hogy megtaláljuk azt a tökéletességet, és ki is mutassuk.”

– Richard Bach
Jonathan Livingston Seagull

„Ahogy álmok ezrein át élünk jelenlegi életünkben, úgy jelenlegi életünk is csupán egy a sokezer ilyenfajta élet közül, amelybe egy másik, sokkal reálisabb életből lépünk be... és amelybe visszatérünk halálunk után. Életünk csupán egy álom annak a sokkal reálisabb életnek az álmai közül, s ez végtelenül sokáig tart, egészen a legutolsó álomig, az igazán valódi életig, Isten életéig.”

– Tolsztoj

VISSZATÉRÉS

A REINKARNÁCIÓ TUDOMÁNYA

Ő Isteni Kegyelme

A.C. Bhaktivedanta Swami Prabhupāda
tanításai alapján

A Krisna–tudat

Nemzetközi Szervezetének Alapító Ācāryája

THE BHAKTIVEDANTA BOOK TRUST

Ő Isteni Kegyelme

A.C. Bhaktivedanta Swami Prabhupāda művei:

Bhagavad-gītā As It Is

Śrīmad-Bhāgavatam, cantos 1–10 (12 kötet)

Śrī Caitanya-cāritāmṛta (17 kötet)

Kṛṣṇa, the Supreme Personality of Godhead

Teachings of Lord Caitanya

The Nectar of Devotion

The Nectar of Instruction

Śrī Īśopaniṣad

Easy Journey to Other Planets

Teachings of Lord Kapila, the Son of Devahūti

Teachings of Queen Kuntī

The Science of Self-Realization

Perfect Questions, Perfect Answers

Life Comes from Life

The Path of Perfection

Beyond Birth and Death

Kṛṣṇa Consciousness: The Topmost Yoga System

Kṛṣṇa Consciousness: The Matchless Gift

The Perfection of Yoga

Kṛṣṇa, the Reservoir of Pleasure

On the Way to Kṛṣṇa

Rāja-Vidyā: The King of Knowledge

Elevation to Kṛṣṇa Consciousness

Back To Godhead magazin (alapító)

Magyarul megjelent:

Az eredeti Bhagavad-gītā

Śrī Caitanya Tanítása

A tökéletes Yoga

Śrī Īśopaniṣad

Tökéletes Kérdések, Tökéletes Válaszok

Ajánlás

Ezt a könyvet szeretett lelki tanítómesterünknek és vezetőnknek ajánljuk, Ő Isteni Kegyelme A. C. Bhaktivedanta Swami Prabhupādának, aki az Úr Krsna transzcendentális tanításait, beleértve a reinkarnáció hiteles tudományát is, elhozta a nyugati világba.

– A Szerzők –

Coming Back (Hungarian)

A téma iránt érdeklődőket kérjük, hogy az alábbi címre írjanak:
Magyarországi Krisna-tudatú Hívők Közossége

1253 Budapest PF. 63

© 1990 The Bhaktivedanta Book Trust
Minden Jog Fenntartva

ISBN: 0-89213-090-3

Tartalom

Előszó: Kutatás a halhatatlanság után.....	10
Bevezetés: A tudat misztériuma.....	14
1. Reinkarnáció: Sokratestől Salingerig.....	19
2. Változó testek.....	35
3. Kutatás a lélek után.....	52
4. Három történet a reinkarnációról.....	58
A herceg akinek millió anyja volt.....	60
A ragaszkodás áldozata.....	67
Látogatók a túlvilágról.....	79
5. A lélek titokzatos utazása.....	86
6. A lélekvándorlás logikája.....	96
7. Majdnem lélekvándorlás.....	101
8. Ne térj vissza!.....	110
Védikus szótár.....	118

Előszó

Kutatás a halhatatlanság után

„Úgy viselkedtünk, mintha örökéletűek lennénk, ahogy ezt hitték a Beatles fénykorában is, nem igaz? Úgy értem, vajon ki gondolta volna azt, hogy egy napon a mi életünk is véget ér?”

ex-Beatle Paul McCartney

Aki valójában ura akar lenni saját sorsának, annak meg kell értenie a reinkarnációt és annak folyamatát. Ez ilyen egyszerű. Senki sem akar meghalni. Majdnem mindannyian örökké szeretnénk élni, erőnk teljében, ráncok, ősz haj, izületi gyulladások nélkül. Ez teljesen természetes, hiszen az élet első és alapvető szempontja az élvezet. Óh, bárcsak örökké élvezhetnénk az életet!

Az emberek halhatatlanság utáni kutatása olyannyira alapvető, hogy szinte lehetetlen felfogniuk a halált. A Pulitzer-díj nyertese, William Saroyan (Az emberi komédia c. mű szerzője) a legáltalánosabb gondolkodásmódot juttatta kifejezésre, amikor halálát megelőző napokban így nyilatkozott:

„Mindenkiért eljön egyszer a halál, de én világéletemben hittem abban, hogy az én esetemben majd kivételt tesz. Hát most mi lesz?”

Az emberek legtöbbje csak elvétele gondol a halálra és arra, hogy mi fog utána történni – ha egyáltalán valaha is eszébe jut. Némelyek szerint a halállal minden véget ér. Van, aki a mennyekben és a pokolban hisz, mások pedig úgy vélekednek, hogy jelenlegi életük csak egy azon rengeteg közül, amit eddig éltek és még élni fognak. A világ össznépességének több mint egyharmada – körülbelül 1,5 milliárd ember – megmásíthatatlan tényként fogadja el a lélekvándorlást életében.

A reinkarnáció nem egyfajta hitrendszer vagy teória arra, hogy „megússzuk a szomorú véget”, hanem egy pontos és tudományos magyarázata múlt– és jövőbeli cselekedeteinknek, s célja az, hogy tudomást szerezzünk múlt– és jövőbeli életeinkről. Sok könyvet írtak erről a témáról, melyek rendszerint hipnotikus múltbalátáson, halálközeli vagy testen kívüli élményeken, vagy a déjá-vu-n alapultak.

De a legtöbb ilyen témájú irodalom szegényesen tájékozott, jellegük főként spekulatív, ezenkívül felületesek és következetlenek. Néhány könyv azt tűzte ki céljául, hogy olyan emberek eseteit dokumentálja, akik hipnotikus hatás alatt állva visszatértek valamelyik előző életükbe. Részletekre is kiterjedő leírást adtak azokról a házakról ahol valaha éltek, az utcákról ahol sétáltak, parkokról, melyeket gyermekként látogattak, valamint hajdani szüleikről, barátaikról és rokonaikról. Ez mind arra szolgál, hogy a könyvet érdekesebbé tegye, és bár ezek a művek valóban elősegítették az állandó széleskörű érdeklődést és a lélek vándorlásban való hitet, mégis a gondos utánajárás sok ilyen úgynevezett múltbalátásról kiderítette, hogy tele van találgatással, hemzseg a pontatlanságtól, ráadásul nem egy közülük szélhámosság.

Ami viszont a legfontosabb, hogy e népszerű könyvek közül egyik sem magyarázza meg a reinkarnáció alapvető tényeit, mint például azt az egyszerű folyamatot, ahogyan a lélek örökké, egyik anyagi testéből a másikba vándorol.

Nagy ritkán előfordul, hogy az alapelvek szerepelnek a könyvben, mégis általános az, hogy a szerző a saját szubjektív véleményét írja meg és kifejti, hogy miképpen és milyen speciális esetekben történik lélek vándorlás, mintha kizárólag csak valamiféle különleges vagy tehetséges élőlények születnének újjá, mások nem.

Az ilyen és ehhez hasonló fejtegetéseknek az égvilágon semmi közük, sincs a reinkarnáció tudományához, ehelyett egy sor zagyva koholmányt és ellentmondást tárnak elénk, magára hagyva az olvasót rengeteg megválaszolatlan kérdéssel.

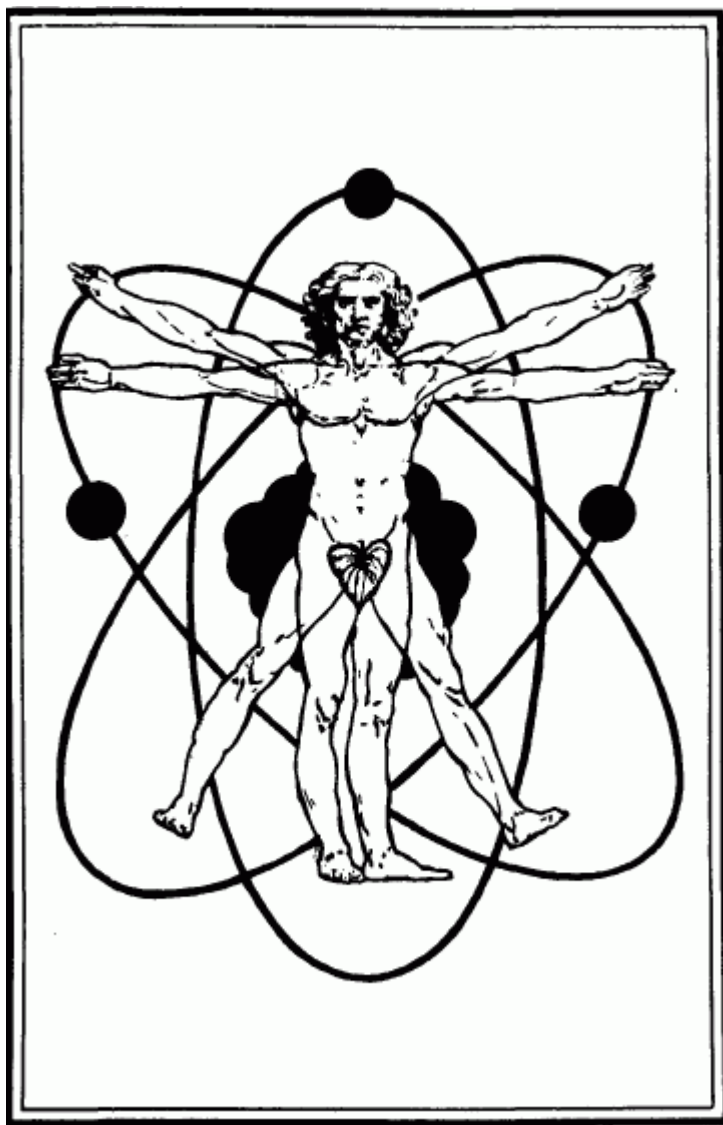
Például azzal, hogy valaki lassan vagy pedig hosszú idő alatt reinkarnálódik? Képesek-e más élőlények, például az állatok emberi testben megszületni? Újraszülethet-e az ember állatként, s ha igen, akkor hogyan és miért? A lélek vándorlás örök körforgás, vagy ez véget ér valahol? Szenvedhet-e a lélek örökké a pokolban, vagy élvezheti-e örökké a mennyet? Képesek vagyunk-e befolyásolni elkövetkezendő

megtestesüléseinket? Ha igen, akkor hogyan? Megszülethetünk-e más bolygókon és más univerzumokban is? Játszanak-e szerepet a jó és rossz cselekedetek abban, hogy milyen testet kapunk következő életünkben? Mi az összefüggés a *karma* és a lélekvándorlás között?

Ez a könyv részletes választ ad minden kérdésre, mivel tudományosan magyarázza meg a reinkarnáció igaz természetét. Végül pedig az olvasót praktikus tanácsokkal látja el, melyek segítenek felülemelkedni a lélekvándorlás titokzatos és általában félreértett tüneményén, megbirkózni ezzel jelenséggel, mely tulajdonképpen valóság, amelynek életbevágóan fontos szerepe van sorsunk alakításában.

„Az élet titkát kutatva az atomoknál és elektronoknál kötöttem ki, melyekben egyáltalán nincsen élet. Valahol útközben az élet kiszaladt az ujjaim közül, úgyhogy öregkoromra most újra átgondolom a lépéseimet.” – Szent-Györgyi Albert

Bevezetés

A tudat misztériuma

Halál. Az ember legmisztikusabb és legkegyetlenebb, elkerülhetetlen ellenfele. Vajon a halál az élet végét, vagy csupán egy másik élet, egy másik dimenzió, egy másik világ kapuját jelenti? Ha az ember tudata túléli a halál pillanatát, akkor mi befolyásolja azt, hogy új realitásokba kerül át?

Hogy tiszta képet kapjon ezekről a misztériumokról, az ember a hagyományok szerint magasabb igazságok képviselőihez, a felvilágosult filozófusokhoz fordult és elfogadta tanításait.

Függetlenül a kutató alaposságától, néhányan bírálják azt a módszert, mellyel a tudást egy magasabb forrásból szerzik. A társadalomkutató E. F. Schumacher, az *Ami kicsi, az szép* szerzője megjegyzi, hogy amikor modern társadalmunkban az emberek elvesztik kapcsolatukat a természettel és a hagyományos bölcsességgel, akkor „divatosnak tartják kigúnyolni s csak abban hisznek, amit láthatnak, megérinthetnek vagy megmérhetnek.” Avagy amint a közmondás tartja: „hiszem, ha látom”.

Viszont ha az ember azt próbálja megérteni, ami túl van anyagi érzékein, elméleti képességein, s nem is mérhető, akkor nem marad más választás, mint a tudás magasabb forrásaihoz fordulni.

Laboratóriumi kísérleteivel egyetlen tudós sem volt képes magyarázatot adni a tudat misztériumára, sem arra, hogy hová tűnik a tudat az anyagi test leépülése után. Az e területen folytatott kutatások sokféle elméletet szültek, melyeknek korlátait fel kell ismernünk.

Másrésről a reinkarnáció ismétlődő törvényszerűségei érthetővé teszik múlt, jelen és jövőbeli életeink finoman szövődő törvényeit.

Ha valaki meg akarja érteni a reinkarnációt, akkor tudomásul kell vennie a tudatról azt az alapvető elméletet, hogy energiaként különbözik a fizikai testet alkotó anyagtól, ugyanakkor felsőbbrendű hozzá képest. Ezt az elméletet támasztja alá az ember páratlan gondolkodó, érző és akaratheli képességeinek vizsgálata is. Képesek-e a DNS láncok vagy más genetikai összetevők életre hívni a szeretet és tisztelet érzéseit egy másik személy iránt? Melyik atom vagy molekula felelős Shakespeare Hamletjének vagy

Bach B–moll miséjének finom művészi részleteiért? Az embert és mérhetetlen képességeit nem lehet pusztán atomokkal és molekulákkal megmagyarázni. Einstein, a modern fizika atyja megjegyezte, hogy a tudatot fizikai jelenségekkel nem lehet kielégítő módon meghatározni. A nagy tudós egyszer így szólt: „Hiszem, hogy az a mostani divat, mellyel tudományos axiómákat alkalmazunk az emberi életre nemcsak alapvető hiba, hanem van benne valami elítélendő is.”

Valóban, a tudósok kudarcot vallottak abban, hogy azokkal a fizikai törvényekkel, melyek látókörükön belül minden mást uraltak, magyarázatot adjanak a tudatra. Csalódottan kudarca miatt, a fiziológia és gyógyászat Nobel–díjasa, Szent–Györgyi Albert így panaszkodott: „Az élet titkát kutatva az atomoknál és elektronoknál kötöttem ki, melyekben egyáltalán nincsen élet. Valahol útközben az élet kiszaladt az ujjaim közül, úgyhogy öregkoromra most újra átgondolom a lépéseimet.”

Az az elképzelés, hogy a tudat molekuláris kölcsönhatásból származik, mérhetetlen mennyiségű hitet igényel, többet, mint amennyit a metafizikus magyarázat megkövetel magának. Amint azt Thomas Huxley, az ismert biológus mondta: „Elég világosnak tűnik számomra, hogy létezik egy harmadik dolog az univerzumban, azaz a tudat, mely nem hiszem, hogy anyag vagy erő, vagy ezeknek bármilyen felfogható változata lenne...”

A tudat egyedi sajátosságait (többek között a lélek azon képességét, hogy a fizikai test létezése előtt és pusztulása után is létezik) ismerte el a Nobel–díjas fizikus, Niels Bohr is, aki megjegyezte: „Kétségtől semmit sem találhatunk sem a fizikában, sem a kémiában, mely a leghalványabban is utalna a tudatra. Mégis mindannyian tudjuk, hogy a tudat létezik, azért, mert mindannyian birtokában vagyunk. Ezért a tudat biztos, hogy része a természetnek, vagy általánosságban a valóságnak, amiből az következik, hogy – amint azt a kvantumelmélet is bizonyítja – figyelembe kell vennünk a fizika és kémia törvényeitől függetlenül is létező törvényeket is.”

A reinkarnáció nem egy idegen és természetellenes dolog, hanem az életünk során, testeinkben rendszeresen előforduló esemény. Az *Emberi Agy*–ban John Pfeiffer professzor megjegyzi: „Tested nem tartalmaz egyetlen olyan molekulát sem, melyet hét évvel ezelőtt tartalmazott.” Az öreg test hétévente teljesen átalakul. Énünk, mely valódi azonosságunk, nem változik. Testünk a gyermekkorból ifjúvá, középkorúvá, majd öreggé válik, mialatt a személy a testben, az „én” változatlan marad.

A reinkarnáció, mely a fizikai testtől független és tudatos én alapelvén nyugszik, része egy magasabb szintű rendszernek, mely szabályozza az élőlény egyik testből a másikba való vándorlását. Mivel a reinkarnáció énünk legalapvetőbb részével foglalkozik, ezért ez a téma mindenki számára a legfontosabb.

A *Visszatérés* világosan elmagyarázza a lélekvándorlás alaptételeit, melyek az időtlen Védikus írásban, a *Bhagavad-gītā*ban vannak lefektetve. A *Gītā*, mely sokezer évvel idősebb a Holttengeri Tekercseknél, a reinkarnáció legteljesebb magyarázatát adja. A világ nagy gondolkodói évezredek át tanulmányozták, s mivel a lelki tudás örökérvényűen igaz és nem változik minden egyes új tudományos teória hatására, ezért napjainkban is hatalmas jelentőséggel bír.

A Harward egyetem biofizikusa, D. P. Dupey így ír: „Egy sötét zsákutcába juthatunk azzal, hogy dogmatikusan ragaszkodunk az életnek ahhoz a feltevéséhez, mely szerint az élet tökéletesen megmagyarázható azzal, amit mi a természet törvényeiről tudunk. Ha a modern tudósok nyitottak maradnak India védikus hagyományaiban megtestesült gondolatai felé, akkor saját elveiket, majd később minden tudományos erőfeszítés célját, az igazság utáni kutatást is egy új perspektíván keresztül szemlélhetik.”

A teljes bizonytalanságnak ebben a korszakában sürgető kényszerré vált, hogy megértsük tudatos énünk valódi eredetét, azt, hogy az élet során hogyan találunk magunkra a különböző testekben és helyzetekben, s hogy mi lesz a következő állomásunk halálunk pillanatában. Ezeket az alapvető információkat magyarázza el érthetően a *Visszatérés*.

Az első fejezet azt mutatja be, hogy milyen nagy hatással volt a reinkarnáció a világ számos nagy filozófusára, költőjére és művészeire, Sokratestől Salingerig. Ezt követi a reinkarnáció folyamatának leírása, ahogy azt a *Bhagavad-gītā*, a lélek vándorlásának legősibb és legnagyobb tiszteletben álló forrásmunkája bemutatja.

A második fejezet egy életteli párbeszéd Ő Isteni Kegyelme A. C. Bhaktivedanta Swami Prabhupāda és a híres vallásos pszichológus, Karlfried Graf Von Durkheim professzor között, mely világosan kimutatja, hogy az anyagi test és a nem anyagi részecske, a lélek sohasem lehet ugyanaz. A harmadik fejezetben egy híres szívsebész sürgeti a lélek behatóbb tanulmányozását, Śrīla Prabhupāda pedig a védikus magyarázatot idézi, mely évezredekkel idősebb és megdöbbentően tájékozottabb, mint a

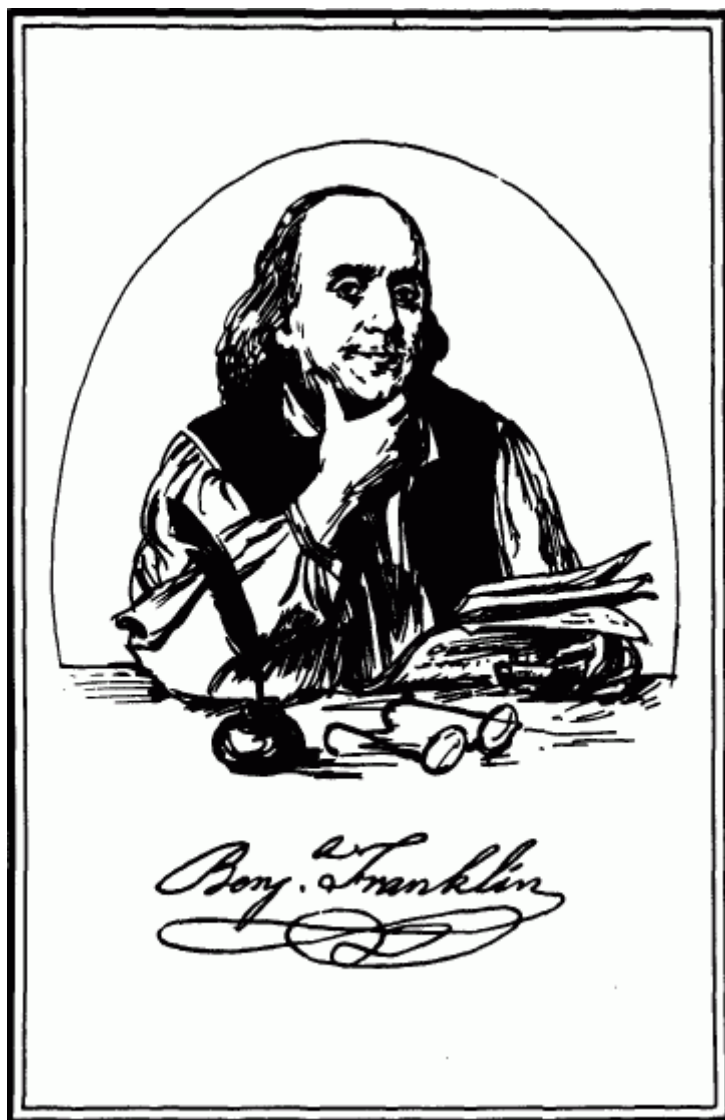

jelenkori orvostudomány. A *Śrīmad-Bhāgavatamból*, a Védákból származó három elragadó elbeszélés alkotja a negyedik fejezetet. Ezek a történetek klasszikus példái annak, hogy miként vándorol a lélek különböző testeken át a természet s a *karma* törvényei alapján.

Az ötödik fejezetben szemelvények találhatók Śrīla Prabhupāda írásaiból, melyek világosan kimutatják, hogy a reinkarnáció alapelvei könnyen megérthetők hétköznapi tények és általános megfigyelések segítségével, melyek rendszeresen elő is fordulnak mindennapi életünkben. A következő fejezet leírja, hogyan testesíti meg a reinkarnáció az igazság univerzális és csalhatatlan rendszerét, melyben a lélek soha sincs örök kárhozatra ítélve, hanem mindig alkalma van arra, hogy kiszabaduljon a születés és halál állandó körforgásából.

A lélekvándorlás általános félreértései és az arról alkotott divatos nézetek alkotják a hetedik fejezetet, a befejező rész pedig, melynek „Ne térj vissza!” a címe, azt a folyamatot ismerteti, mellyel a lélek felül tud emelkedni a reinkarnáción, s egy olyan világba jut, ahol véglegesen kiszabadul az anyagi test börtönéből. Elérve ezt az állapotot, a lélek soha többé nem tér vissza a születésnek, betegségnek, öregségnek és halálnak ebbe az örökké változó világába.

„Úgy találva, hogy létezem a világban hiszem, hogy ilyen vagy olyan alakban, de mindig létezni fogok.” – Benjamin Franklin

1.

Reinkarnáció: Sokratestől Salingerig

A lélek nem ismer sem születést, sem halált. Ha már létezett, többé meg nem szűnhet. Meg nem született, örökkévaló, mindig létezik, halhatatlan és ősi, s ha a testet meg is ölik, ő meg nem ölhető.

Bhagavad-gītā 2.20

Az élet születéssel kezdődik és halállal végződik? Éltünk-e már ezelőtt is? Az ilyen kérdéseket többnyire a keleti vallásokkal azonosítják, ahol az emberi életről nem azt tartják, hogy a bölcsőtől a sírig tart, hanem hogy korok millióin át létezik, s a reinkarnáció gondolata szinte általánosan elfogadott. Ahogy Arthur Schopenhauer, a nagy tizenkilencedik századi filozófus egyszer megjegyezte: „Ha egy ázsiai arra kérne, hogy definiáljam Európát, kénytelen lennék így válaszolni: a világnak az a része, ahol az a képtelen tévhit kísért, mely szerint az ember a semmiből lett teremtvé, és jelenlegi születése első belépése az életbe.”¹

Valóban, az anyagi tudomány, a nyugati világ domináns ideológiája századokon át elfojtott minden komoly vagy széleskörű érdeklődést a tudat testet megelőző létezéséről és túléléséről. Ennek ellenére a nyugati történelemben mindig is voltak olyan gondolkodók, akik megértették és határozottan vallották a tudat halhatatlanságát és a lélekvándorlást. Filozófusok, írók, művészek, tudósok és politikusok tömegei méltatták komoly figyelemre ezeket a gondolatokat.

---

1 *Parerga és Paralipomena*, II. 16. fejezet.

Az ókori Görögország

Az ókorban élő görögök közül Sokrates, Pythagoras és Plato sorolható azok közé, akik tanaik szerves részeként alkalmazták a lélekvándorlást. Élete vége felé Sokrates ezt mondta: „Biztos vagyok abban, hogy valóban újra megszületünk és hogy az élet a halálból ered.”² Pythagoras azt állította, hogy képes visszaemlékezni régebbi életeire, Plato pedig főbb műveiben részletes beszámolókkal szolgált a lélekvándorlásról. Röviden úgy gondolta, hogy a tiszta lélek az abszolút igazság szintjéről érzéki vágyai miatt zuhan alá és vesz fel egy anyagi testet. Először az elesett lelkek emberi testben születnek meg, melynek legmagasabb szintje a filozófusé, aki magasabb szintű tudás után kutat. Ha tudása tökéletessé válik, akkor visszatérhet az öröklétbe. De ha reménytelenül belebonyolódik az anyagi vágyakba, akkor lesülyyed az állati létformákba. Plato szerint az evésért élők és a részegesek számárként, az erőszakos és igazságtalan személyek farkasként és héjaként, a társadalmi szokásokat vakon követők pedig méh vagy hangya formájában fognak újra születni. Egy idő után a lélek ismét eléri emberi formáját, s megint lehetőséget kap a felszabadulásra.³ Néhány tudós szerint Plato és a többi görög filozófus a reinkarnációról való ismereteit titokzatos vallásokból – mint például az orfizmus – vagy Indiából merítette.

---

2 *Phaedo*, Benjámín Jowett fordítása.

3 *Phaedrus*.

Zsidó vallás, kereszténység, iszlám

A reinkarnációra való utalások a zsidó vallás és a korai kereszténység történetében is gyakoriak. A kabalisztikában mindenhol találhatók ismeretek múlt, és jövőbeli életekről, mely sok héber tudós szerint az írások mögött elrejtett bölcsességet jelent. A kabalisztikus írások egyik alapkönyvében, a Zoharban ez áll: „A lelkeknek vissza kell térniük a legfelsőbb létbe, ahonnan származnak. De ennek végrehajtásához minden tökéletességet ki kell fejleszteniük, melynek csírája el van ültetve bennük, s ha ezt az állapotot egy élet leforgása alatt nem tudják elérni, akkor egy újat kell kezdeniük, majd megint egy újat és így tovább egészen addig, amíg el nem érik azt az állapotot, mely alkalmassá teszi őket az Istennel való újraegyesülésre.”⁴ Az *Egyetemes Zsidó Enciklopédia* szerint a hasszid zsidóknak is ehhez hasonló a hitük.⁵

Origenész, a korai keresztény egyház egyik atyja és legkiválóbb bibliatudósa a harmadik században így írt: „A gonoszra való hajlam miatt bizonyos lelkek... testet öltenek, először emberit, majd oktan szenvedélyeik miatt emberi életük kiszabott idejének letöltése után különféle állatokká változnak, melyekből lesüllyednek a növényi élet szintjére. Ebből az állapotból ugyanazokon a szinteken keresztül újra felemelkednek és visszahelyeztetnek mennybéli helyükre.”⁶

A Bibliában sok rész utal arra, hogy Krisztus és követői tisztában voltak a reinkarnáció alapelveivel. Egyszer Jézus és tanítványai találkoztak egy emberrel, aki születésénél fogva vak volt. A tanítványok megkérdezték Jézust: „Ki bűnözött, ő vagy a szülei, hogy vaknak született?”⁷ Függetlenül attól, hogy ki bűnözött – felelte Jézus – lehetőség nyílt arra, hogy Isten tettei megnyilvánuljanak. Ezután meggyógyította a férfit. Ha ez a férfi saját bűne miatt született vaknak, akkor az bizonyosan egy születése előtti bűnnek köszönhető, mely előző életében történhetett. Ugyanakkor ez volt az a feltételezés, melyről Jézus nem akart beszélni.

---

4 E.D. Walken *Reinkarnáció: Tanulmány egy elfelejtett igazságról*. Boston Houghton Mifflin, 1888. 212. oldal.

5 *Lelkek vándorlása*. Újságcikk.

6 *De Principiis*. m. kötet, ötödik fejezet. *Ante-Nicene Keresztény könyvtár*. Szerkesztők: Alexander Roberts és James Donaldson. Edinburgh: Clark. 1867.

7 János 9:2

A Korán azt írja: „Halott voltál és Ő életre keltett. Halálotat is Ő fogja okozni, majd ismét életre kelt, s végül Magához vesz téged.”⁸ Az iszlám követői között különösen a szufik hisznek abban, hogy a halál nem veszteség, mert a halhatatlan lélek folyamatosan vándorol különböző testeken át. Jalalu 'D–Din Rumi, a híres szufi költő így ír:

Meghaltam mint ásvány és növény lettem,
Meghaltam mint növény és állattá váltam,
Meghaltam mint állat és ember vagyok.
Miért kellene félnem? Mikor váltam kevesebbé a haláltól?⁹

India időtlen írásai megerősítik azt, hogy a lélek az anyagi természettel való azonosulása miatt magára ölti a nyolcmilliónégyszázezer forma egyikét, s így megtestesülve az élet egyik fajtájában automatikusan emelkedni kezd az alacsonyabb szintekről a magasabbak felé, míg végül eléri az emberi testet.

Így hát a főbb nyugati vallások mindegyikében – a zsidó, a keresztény és az iszlám vallás tanaiban – a reinkarnáció tanításai mutatkoznak még akkor is, ha a dogmák hivatalos örei figyelmen kívül hagyják vagy letagadják azokat.

A középkor és a reneszánsz

Krisztus után 553–ban máig tisztázatlan körülmények miatt Justinianus bizánci császár kiátkozta a lélek elsődleges létezésének tanát a Római Katolikus Egyházból. Ebben az időben sok egyházi írást elpusztítottak, és sok tudós úgy véli, hogy számos reinkarnációra utaló részt eltüntettek belőlük. Nyugaton a gnosztikus szekták – annak ellenére, hogy az egyház könyörtelenül üldözte őket – sikeresen életben tudták tartani a lélekvándorlás tanát. (A *gnosztikus* szó a görög *gnosis* szóból ered, mely tudást jelent.)

A reneszánsz korában újra feléledt az érdeklődés a reinkarnáció iránt. A tan felélesztésében kiemelkedő szerepe volt Olaszország vezető filozófusának és költőjének, Giordano Brunónak, akit végül az inkvizíció máglyáján égettek el a lélekvándorlásról vallott eszméi miatt. Az ellene

---

8 Sura2:28

9 R.A. Nicholson. *Rumi. Költő és Misztikus*. London: Allén és Unwin. 1950. 103. oldal.

felhozott vádakra elhangzott utolsó válaszaiban Bruno kihívóan hirdette, hogy a lélek: „nem a test”, és hogy „képes egyik vagy másik testben létezni s egyik testből a másikba vándorolni.”¹⁰

A reinkarnáció tanainak ilyen mértékű elfojtása miatt a tanítások föld alá kényszerültek, és Európában csupán titkos társaságok őrizték őket, mint például a Rózsakeresztesek, a szabadkőművesek, a kabalisták és mások.

A felvilágosodás kora

A felvilágosodás korában az európai értelmiség kezdett megszabadulni az egyház cenzúrájától. Voltaire azt írta a reinkarnáció tanáról, hogy az „sem nem abszurd, sem nem hasznavehetetlen”, hozzátéve, hogy „nem meglepőbb megszületni kétszer, mint egyszer.”¹¹

Sokak számára meglepőnek hangozhat az a tény, hogy Amerika jónéhány alapító atyját elbűvölte a lélekvándorlás tana, melyet azután el is fogadtak, amint az érdeklődés utat talált magának az Atlanti-óceánon keresztül és eljutott Amerikába. Benjamin Franklin így fejezte ki szilárd meggyőződését: „Úgy találva, hogy létezem a világban hiszem, hogy ilyen vagy olyan alakban, de mindig létezni fogok.”¹²

1814-ben a hajdani amerikai elnök, John Adams, aki több könyvet is olvasott a hindu vallásról, így írt egy másik ex-elnöknek, „Monticello bölcsének”, Thomas Jeffersonnak a reinkarnáció tételeiről: A Legfelsőbb Lény elleni lázadás után néhány lélek száműzve lett – írja Adams – „le a teljes sötétség régióiba”. Ezután őket – írja az államférfi – „szabadon engedték börtönükből, felemelkedhettek a Földre, és ranguk s jellemük szerint különféle állatok, hüllők, madarak, vadállatok és emberek testében születhettek meg, sőt növényekként és ásványokként is, hogy ott szolgálják le próbaidejüket. Ha visszaesés nélkül járták végig a számos fokozatot, akkor lehetőséget kaptak arra, hogy tehénként vagy emberként szülessenek meg. Ha emberként is jól viselték magukat, akkor... visszanyerték eredeti helyzetüket és boldogságukat a mennyben.”¹³

---

10 William Boultong. *Giordano Bruno élete, gondolatai és mártíromsága*. London: Kegan Paul. 1914. 163–64 oldal.

11 Idézet Emil Block *Ismélt földi élet* c. munkájából. Stuttgart: 1952. 31. oldal.

12 Levél George Whatleyhez. 1785. május 23. *Benjamin Franklin munkássága*. Szerkesztő: Jared Sparks. Boston: 1856. X. 174 oldal.

13 Levél Thomas Jeffersonnak. 1814 március. *John Adams tudósítása*.

Európában Napóleon igen büszkén mondogatta tábornokainak, hogy egyik előző életében Charlemagne volt.¹⁴ Az egyik legnagyobb német költő, Johann Wolfgang von Goethe szintén hitt a lélekvándorlásban, amivel feltehetőleg indiai filozófiai tanulmányai során került kapcsolatba. Goethe híres drámaíróként és tudósként egyszer megjegyezte: „Biztosan tudom, hogy amint most itt vagyok, már több ezerszer voltam, és remélem, hogy még néhány ezerszer vissza is térek majd.”¹⁵

Transzcendentálisizmus

A reinkarnáció és az indiai filozófia iránti érdeklődés hulláma végigsöpört az amerikai transzcendentalisták körén is, akik között ott volt Emerson, Whitman és Thoreau. Emerson így írt: „A világ nagy misztériuma az, hogy minden él, nem semmisül meg, csupán egy kis időre eltűnik szem elől, majd ismét visszatér... Semmi sem halott, az emberek csak halottnak tettetik magukat, elviselik a hamis temetési szertartásokat és a gyászos nekrológokat, állnak és néznek ki az ablakon – épen és sértetlenül – valami új és különös álruhában.”¹⁶ Könyvtárának sok ősi filozófiai műve közül az egyikből, a *KaTha UpaniSadból* így idéz Emerson: „A lélek nem születik, nem hal meg, senkinek sem a terméke, meg nem született, örök, s habár a test elpuszul, a lélek soha.”¹⁷

Thoreau, a Walden Pond filozófusa azt írta, hogy: „Amióta az eszemet tudom, azóta öntudatlanul egy előző létállapot tapasztalataira hivatkoztam.”¹⁸ Thoreau reinkarnáció iránti érdeklődésének egy másik jele egy kézirat, melyet 1926-ban találtak meg, s melynek címe *A Hét Brahmana vándorlása* volt. Ez a rövid mű az ősi szanszkrit történelem egy reinkarnációról szóló történetének angol fordítása. A lélekvándorlás fejlődő megtestesülésein, vadászokon, hercegeken és állatokon keresztül követi a hét bölcs életét.

Whalt Whitman a Dal magamról c. versében így ír:

---

14 Emil Ludwig. *Napóleon*. New York: Boni és Liveright. 1926. 245. oldal.

15 *Johannes Falk emlékei*. Lipcse 1832. Goethe könyvtár újranyomta Berlin. 1911.

16 *Ralph Waldo Emerson válogatott írásai*. Szerkesztő: Brooks Atkinson. New York Modern Könyvtár. 1950. 445. oldal.

17 *Emerson összes művei*. Boston. Houghton Mifflin. 1886IV. 35. oldal.

18 *Henry D. Thoreau Magazinja*. Boston. Houghton Mifflin. 1949. II. 306. oldal.

Tudom, hogy halhatatlan vagyok...
Habár nagyon kimerültünk a telek
és nyarak trilliói alatt.
Még trilliók vannak előttünk és
trilliók azok előtt.¹⁹

Franciaországban a hírneves író, Honore Balzac egész novellát írt a reinkarnációról, a *Seraphitát*. Ebben Balzac megállapítja: „Minden emberi lény keresztülmegy egy előző életen... ki tudja hány hús-vér alakot ölt a mennyország várományosa, mielőtt megérti a csendet és magányt, melynek csillagos síkságai a lelki világok előcsarnokai?”²⁰

A *David Copperfieldben* Charles Dickens felfedezett egy élményt, mely gyakran a múltbéli életekből származó élményeken, a déjá-vu-n alapul. „Mindannyiunknak van tapasztalata arról az érzésről, ami néha ránk tör, hogy amit mondunk és teszünk, azt már kimondtuk és megtettük valaha, egy távoli időben; hogy homályos korokkal ezelőtt ugyanezek az arcok, tárgyak és körülmények vettek minket körül...”²¹

Oroszországban a kiváló Tolsztoj Leó gróf ezt írta: „Ahogy álmok ezrein át élünk jelenlegi életünkben, úgy jelenlegi életünk is csupán egy a sokezer ilyenfajta élet közül, amelybe egy másik, sokkal realisabb életből lépünk be... és amelybe visszatérünk halálunk után. Életünk csupán egy álom annak a sokkal realisabb életnek az álmai közül, s ez végtelenül sokáig tart, egészen a legutolsó álomig, az igazán valódi életig, Isten életéig.”²²

A modern kor

Ahogy belépünk a huszadik századba azt látjuk, hogy a reinkarnáció gondolata magával ragadja a Nyugat egyik legnevesebb művészeinek, Paul Gauguinek a figyelmét, aki Tahitiben, utolsó éveiben azt írta, hogy amikor a fizikai organizmus felbomlik, „a lélek tovább él.” „Egy másik testet vesz fel – írja Gaugin –, lesüllyed vagy felemelkedik, érdeme vagy érdemtelenége szerint.” A művész úgy hitte, hogy nyugaton először

19 *Walt Whitman fűszálai*. Első kiadás 1855. Szerkesztő: Malcolm Cowley. New York: Viking. 1959.

20 *Balzac: Az emberi komédia*. Boston: Pratt. 1904. XXXIX. 175–76 oldal.

21 39. fejezet.

22 Moszkva: Magazin. *Az Univerzális Szeretet Hangja*. 1908. 40. szám. 634. oldal.

Pythagoras tanította a folytonos újjászületés gondolatát, aki viszont az ősi India bölcseitől szerezte ezirányú tudását.²³

Amerika autómágnása, Henry Ford egyszer egy újságnak adott interjújában ezt nyilatkozta: „A reinkarnáció tanát huszonhat éves koromban fogadtam el.” Ford ezt mondta: „A zsenialitás egyenlő a tapasztalattal. Néhányan azt gondolhatják, hogy ez adottság vagy talentum, de valójában ez a sok életen át tartó hosszú tapasztalat gyümölcse.”²⁴ Hasonló módon George S. Patton, amerikai tábornok hitt abban, hogy hadászati jártasságát az ősi csatamezőkön szerezte.

James Joyce ír novellista és költő munkájában, az *Ulyssesben* ismétlődő téma a reinkarnáció. A könyv főhőse, Mr. Bloom így szól feleségéhez: „Néhány ember hisz abban, hogy életünket a halál után egy másik testben folytatjuk, s hogy már éltünk azelőtt. Reinkarnációnak nevezik ezt. Azt, hogy mi mindannyian a Földön vagy más bolygón éltünk évezredekkel azelőtt. Azt mondják, hogy elfelejtettük ezt. Néhányan azt állítják, hogy emlékeznek múltbeli életeikre.”²⁵

Jack London *Csillagvándor* c. novellájának fő témájául a reinkarnációt választotta, melyben a központi figura ezt mondja: „Nem akkor kezdődtem, amikor megszülettem, sem akkor, amikor megfogantam. Folyamatosan növök, fejlődöm megszámlálhatatlan miriádnyi ezredéven keresztül... az összes előző énemnek megvan a hangja, visszhangja és súgása bennem... óh megszámlálhatatlanszor fogok még újjászületni, és mégis, ezek az ostoba tökfilkók azt gondolják rólam, hogy azzal, hogy felakasztanak, megszüntethetnek engem.”²⁶

A Nobel-díjas Herman Hesse klasszikus novellájában, a *Sziddharthában* a lelki igazság után kutatva ezt írja: „Ő ezeket az arcokat és alakokat ezerféle viszonyban látta egymással... egyikük sem halt meg, csupán megváltoztak, mindig újra születtek, folyamatosan egyre új arcuk volt: csupán az idő állt az egyik és a másik arc között.”²⁷

Számos tudós és pszichológus hitt még a lélekvándorlásban. Az egyik legnagyobb modern pszichológus, Carl Jung egy örökkévaló én elvét

23 *Modern gondolatok és katolicizmus*. Fordító: Frank Lester Pleadwell. Magánkiadás, 1927. Az eredeti kézirat a St.Louis Művészeti Múzeumban található. St.Louis, Missouri.

24 *San Franciscoi Figyelő*. 1928. augusztus 28.

25 *Calypso*, első epizód.

26 New York: Macmillan. 1919. 252–54. oldal.

27 New York: Új irányzatok. 1951.

használta, mely eszközként sok életen megy keresztül azért, hogy megértse az én és a tudat legmélyebb rejtelmét. „Könnyen el tudom képzelni, hogy éltem már az előző századokban is, ahol olyan kérdésekkel kerültem szembe, melyekre még nem voltam képes válaszolni; s hogy újra meg kellett születnem, mivel nem teljesítettem a kapott feladatot” – mondta Jung.²⁸

Thomas Huxley brit biológus megjegyezte: „a lélekvándorlás tana,” a „kozmosz útjainak az ember számára való elfogadható megőrzésére szolgált eszközül”, és figyelmeztet arra, hogy „senki más, csak kizárólag a nagyon meggondolatlan gondolkodók fogják elutasítani a benne rejlő abszurditás miatt”²⁹

A pszichoanalízis és az emberi fejlődés területének egyik vezető alakja, az amerikai Erik Erikson meggyőződéssel vallja, hogy a reinkarnáció minden ember hitrendszerének magjáig hatol. „Nézzünk szembe vele: valójában józan ésszel senki sem képes elképzelni létezését annak feltételezése nélkül, hogy mindig élt és élni fog a jövőben is” – írta a szerző.³⁰

Mahatma Gandhi, a modern idők egyik legnagyobb politikai alakja, az erőszaknélküliség apostola egyszer elmagyarázta, hogy miképp élteti reményét a világbékére a reinkarnáció gyakorlati megértése. Gandhi ezt mondta: „Képtelenségnek tartom az ember és ember közötti állandó ellenségeskedést, s az újjászületés elméletével a hitemben abban a reményben élek, hogy ha nem is ebben az életemben, de valamelyik másikon képes leszek az emberiséget egy baráti ölelésben egyesíteni.”³¹

J. D. Salinger az egyik leghíresebb elbeszélésében bemutatja Teddy-t, a koraérett fiút, aki felidézi a reinkarnációval kapcsolatos élményeit, melyekről nyíltan beszél. „Pofonegyszerű az egész. Mindössze annyi, hogy lelépsz a testedből, mikor meghalsz. A kutyafáját, mindenki megtette már többezerszer! Csak azért, mert nem emlékeznek rá, az még nem jelenti azt, hogy nem tették meg.”

Jonathan Livingston Seagull, az azonos című novella hőse, akit a szerző Richard Bach úgy jellemez, mint „az a ragyogó kis tűz mindannyiunkban”, reinkarnációk során megy keresztül, ami a Földről egy mennyei világba

---

28 *Emlékek, álmok és tükörképek*. New York: Pantheon. 1963. 323 oldal.

29 *Evolúció és etika, valamint más esszék*. New York: Appleton. 1894. 60–61 oldal.

30 *Gandhi igazsága*. New York: Norton. 1969. 36. oldal

31 *A fiatal India*. 1931. április 2. 54. oldal.

viszi, majd megint visszakalauzolja őt azért, hogy felvilágosítsa a kevésbé szerencsés sirályokat. Jonathan egyik segítőtje kérdezi őt: „Van fogalmad arról, hogy hány életet kell még leélnünk, amíg egyáltalán eszünkbe jut, hogy az élet többet kell hogy jelentsen az evésnél, a harcnál vagy a Falka hatalmánál? Ezret, Jon, tízezret! És utána másik száz élet, amíg elkezdjük megtanulni, hogy létezik egy olyan dolog, hogy tökéletesség, és megint egy másik száz, amíg rájövünk, hogy az életünknek az a célja, hogy megtaláljuk azt a tökéletességet és ki is mutassuk.”³³

A Nobel-díjas Isaac Bashevis Singer mesteri novelláiban gyakran beszél múltbeli életekről, az újjászületésről és a lélek halhatatlanságáról. „A halál nem létezik. Hogyan is létezhetne halál, amikor minden az Istenség része? A lélek sohasem hal meg, a test pedig igazából sohasem élő.”³⁴

Az angol koszorús költő, John Masefield a múlt és jövőbeli életekről szóló ismert versében így ír:

Úgy vélem, hogy mikor egy ember meghal,
Lelke visszatér a Földre;
Valami új hús-álruhába öltözve
Egy másik anya adott neki életet,
Erősebb végtagokkal és világosabb aggyal
A régi lélek ismét útra kél.³⁵

A zenész, dalszerző és ünnepelt ex-Beatle George Hamson reinkarnációról szóló gondolatai nyilvánulnak meg az interperszonális kapcsolatokról alkotott véleményében: „A barátok mind olyan lelkek, akiket már ismertünk előző életeinkből. Kötődünk egymáshoz. Így érzek én a barátokkal kapcsolatban. Még ha csak egy napja ismerem őket, az sem számít. Tudja, nem fogok várni addig, amíg két éve fogom őket ismerni, mivel akárhogyan is, de biztos, hogy azelőtt már találkoztunk valahol.”³⁶

A reinkarnáció újra foglalkoztatja a nyugat értelmiségét s az emberek szélesebb rétegeit. Filmek, novellák, népszerű dalok és folyóiratok foglalkoznak mostanában fokozódó gyakorisággal a reinkarnációval, és Nyugaton emberek milliói csatlakoznak ahhoz a több mint 1,5 billió

---

33 New York. Macmillan. 1970. 53–54. oldal.

34 *Kafka barátja és más elbeszélések*. New York: Farrar. Strauss és Giroux. 1962.

35 *Hitvallás*. Összegyűjtött versek.

36 *Én, engem, enyém*. New York: Simon és Schuster. 1980.

embert számláló táborhoz, beleértve a hindukat, buddhistákat, taoistákat és más hitek képviselőit, akik hagyományosan megértették, hogy az élet nem a születéssel kezdődik s nem a halállal végződik. De az egyszerű hit vagy kíváncsiság nem elegendő. Ez csupán az első lépés a reinkarnáció komplett tudományának megértésében, mely azt tartalmazza, hogy miképp szabadítsuk fel magunkat a születés és halál nyomorúságos körforgása alól.

Bhagavad-gītā: A reinkarnáció időtlen forrásműve

A reinkarnáció mélyebb megértésének érdekében sok nyugati ember a múlt és jövőbeli életekről szóló tudás eredeti forrásaihoz fordul. Az elérhető irodalmak közül India szanszkrit Védái a legősibbek a Földön, s ezek nyújtják a legérthetőbb és leglogikusabb magyarázatát a reinkarnáció tudományának, mely több mint 5 ezer éve őrizi életképességét és univerzális varázsát.

A legalapvetőbb információt a reinkarnációról a *Bhagavad-gītā* nyújtja, mely a védikus tudás esszenciája, s amely a leglényegesebb az *UpaniSadok* közül. A *Gītā* Krsna, az Istenség Legfelsőbb Személyisége ötven évszázaddal ezelőtt mondta el barátjának és tanítványának, Arjunának egy csatamezőn, Észak-Indiában. Egy csatater tökéletes helyszín a reinkarnációról való beszélgetésre, mivel a harc során az emberek közvetlenül néznek szembe az élet végzetes kérdéseivel, a halállal s az életen túli dolgokkal.

Krsna így kezd beszélni a lélek halhatatlanságáról Arjunának: „Nem volt olyan idő, mikor Én, te, vagy mindezek a királyok nem léteztek volna, s a jövőben sem fog megszűnni életünk.” A *Gītā* később így tanít: „Tudnod kell, hogy ami áthatja ez egész testet, az elpusztíthatatlan. A maradandó lelket senki sem képes elpusztítani.” A lélek. Itt valami olyan finomságú dologról beszélünk, mi nem igazolható közvetlenül, korlátolt emberi elmével és érzékekkel. Ezért nem lesz képes mindenki arra, hogy a lélek létét elfogadja. Krsna így tájékoztatja Arjunát: „Vannak, akik csodálatosnak látják, vannak, akik csodálatosnak írják le és vannak, akik azt hallják róla, hogy csodálatos, míg mások, miután hallottak róla, azután sem képesek egyáltalán megérteni a lelket.”

A kurukSetrai csatamezön Úr Krsna barátját és bhaktáját tanítja a reinkarnáció tudományáról.

A lélek létezésének elfogadása nem pusztán hit kérdése. A *Bhagavad-gītā* érzékeink és logikánk bizonyítékaira hivatkozik, így hát

tanításait egyfajta racionális meggyőződéssel s nem vakon, dogmaként kell elfogadnunk.

Addig lehetetlen megérteni a reinkarnációt, amíg nem tudunk különbséget tenni a valódi én (a lélek) és a test között. A *Gītā* a következő példán keresztül segít megismerni a lélek természetét: „Amint a nap egymaga világítja meg ezt az univerzumot, úgy hatja át a testben az élőlény is tudatával az egész testet.”

A tudat a konkrét bizonyítéka annak, hogy a lélek jelen van a testben. Lehet, hogy a felhős égtől nem látjuk a napot, mégis a fény alapján tudjuk, hogy ott van. Hasonlóan lehet, hogy nem vagyunk képesek közvetlenül érzékelni a lelket, de a tudat alapján mégis következtethetünk jelenlétére. A tudat távollétében a test csupán egy rakás halott anyag. Csakis a tudat jelenlététől lélegzik, beszél, szeret és fél ez a halom élettelen anyag. Valójában a test a lélek kocsija, melyen keresztül beteljesítheti milliárdnyi vágyát. A *Gītā* elmagyarázza, hogy a lélek a testben „mintha egy anyagi energiából készült gépen utazna”. A lélek hamisan azonosítja magát a testtel, s különböző életfelfogásait így hordozza egyik testből a másikba, mint szél az illatokat. Ahogy egy gépkocsi sem tud vezető nélkül működni, úgy az anyagi test sem képes arra a lélek jelenléte nélkül.

Ahogy valaki egyre öregebb lesz, a különbség a tudatos én és a fizikai test között egyre nyilvánvalóbbá válik. Bárki megfigyelheti, hogy teste állandóan változik. Nem maradandó, hiszen idővel egy gyermek teste is múlandónak bizonyul. Egy bizonyos időpontban a test életre kel, növekszik, éretté válik, utódokat nemz, majd elszorvad s végül elpusztul. Tehát a fizikai test elég valótlan, mert eltűnik idővel. Amint a *Gītā* is magyarázza: „A nemlétező számára nincsen állandóság.” De az anyagi test összes változása ellenére a lélek belső megnyilvánulása, a tudat változatlan marad. („Az állandó számára nem létezik változás.”) Ezért logikusan következtethetünk arra, hogy az a tudat, mely képessé teszi arra, hogy túlélje a test pusztulását, állandó. Krsna azt mondja Arjunának: „A lélek számára nincs születés és nincs halál... nem pusztul el, amikor a test elpusztul.”

De ha „nem pusztul el, amikor a test elpusztul”, akkor mi lesz belőle? A *Bhagavad-gītā* azt a választ adja, hogy egy másik testbe költözik. Ez a reinkarnáció. Lehet, hogy néhány ember nehezen fogadja el ezt a felfogást, de ez egy természeti tünemény, s a *Gītā* logikus példát nyújt a

megértéséhez: „Amint a megtestesült lélek állandóan vándorol ebben a testben a gyermekkortól a serdülőkoron át az öregkorig; a halál után is egy másik testbe költözik. Az igazi énjét megvalósított embert azonban nem téveszti meg az efféle változás.”

Másszóval az ember már ebben az életében is reinkarnálódik Bármelyik biológus megmondja, hogy a sejtek a testben állandóan pusztulnak s újak váltják fel őket. Vagyis mindannyiunknak számos „különböző” teste van, még ezalatt az egy emberöltő alatti is. Egy felnőtt test teljesen különbözik ugyanannak a személynek a gyermekkori testétől. Mégis, a testi változások ellenére a személy ugyanaz marad. Valami hasonló történik a halálkor is. Azt én egy végleges testi változáson megy keresztül. A *Gītā* ezt mondja: „Miként az ember leveti elnyűtt ruháit és újakat ölt magára, úgy adja fel a lélek is az öreg és hasznavehetetlen testeket, hogy újakat fogadjon el helyettük.” Így a lélek végnélküli születések és halálok csapdájába esik. „A megszületett számára biztos a halál, a holt számára pedig a születés” – mondja az Úr Arjunának.

A Védák szerint a mikrobáktól és amőbáktól a halakon, növényeken, rovarokon, hüllőkön, madarakon, állatokon és embereken keresztül egészen a félistenekig nyolcmillió–négy százezer létforma létezik. Az élőlények megszakítás nélkül, vágyaik alapján születnek meg ezekben a fajokban. Az elme az a mechanizmus, mely irányítja ezeket a vándorlásokat, újabb és újabb testek felé hajtva a lelket. A *Gītā* így magyarázza ezt: „Amilyen létállapotra emlékszik valaki teste elhagyásakor,... azt az állapotot fogja elérni (következő életében).” Életünkben gondolataink és tetteink hatással vannak az elménkre, és ezek a hatások befolyásolják életünk utolsó gondolatait a halál pillanatában. E gondolatok minősége alapján az anyagi természet egy megfelelő testtel jutalmaz minket. Ezért jelenlegi testünk annak a tudatnak a megnyilvánulása, mellyel legutóbbi halálunk idején rendelkezünk.

„Az élőlény tehát magára öltve egy másik anyagi testet, egy bizonyos fajta szemet, fület, nyelvet, orrot és tapintási érzéket kap, melyek az elme köré csoportosulnak. így élvezi érzékei tárgyainak egyfajta készletét” – magyarázza a *Gītā*. A reinkarnáció ösvénye viszont nem mindig halad felfelé, nem garantált az, hogy az ember a következő életében is emberként születik meg. Ha valaki például egy kutya mentalitásával hal meg, akkor következő életében egy kutya szemét, fület, orrát stb kapja meg, hogy élvezhesse a kutyaélet örömeit. Az Úr Krsna azzal erősíti meg az ilyen

szerencsétlen lelkek végzetét, hogy azt mondja: „Ha valaki a tudatlanság kötőerejében hal meg, akkor az állatok birodalmában fog megszületni.”

A *Bhagavad-gītā* szerint azok az emberek, akik nem tudakozódnak nem-fizikai, magasabbrendű természetük felől, azokat a *karma* törvényei arra kényszerítik, hogy néha ember, állat, növény vagy rovar formájában benne maradjanak a születés, halál és újraszületés körforgásában.

Jelenlétünk az anyagi világban jelenlegi és előző életeink *karmájának* eredménye, s az anyagi feltételekhez kötött lélek egyedül az emberi testen keresztül menekülhet ki belőle. Aki helyesen használja az emberi létformát, az képes megoldani az élet összes problémáját (születés, halál, betegség és öregség), és kikerülhet a reinkarnáció végtelen körforgásából. Ha viszont egy lélek elérte az emberi szintet, de érzéki örömmel pocsékolja el az életét, könnyedén teremthet elegendő *karmát* jelenlegi életében ahhoz, hogy sokezer életen keresztül fogva tartsa magát a születés és halál körforgásában, s nem biztos, hogy minden alkalommal emberként fog megszületni.

Az Úr Krsna azt mondja: „Az ostobák képtelenek megérteni, hogy miképp hagyja el az élőlény a testet, és azt sem érthetik meg, hogy milyen fajta testet élveznek a természet kötőerőinek varázsa alatt. De akinek a szeme gyakorlott a tudásban, az látja mindezt. Azok a törekvő transzcendentalisták, akik már megvalósították énjüket, tisztán látják mindezt. Azok viszont, akik nem valósították meg énjüket, akkor sem láthatják, hogy mi történik, ha megpróbálják.”

Annak a szerencsés léleknek, aki emberi testet kap, komolyan kell törekednie az önmegvalósításra, hogy megérthesse a reinkarnáció alapelveit és megszabadulhasson az ismétlődő születéstől és haláltól. Nem engedhetjük meg magunknak, hogy ne így cselekedjünk.

A test valójában az elme építménye mely olyan mint egy álom, de az „én” különbözik az elme által felépített dolgoktól.

2.

Változó testek

1974-ben a Frankfurt környékén található nyugatnémetországi ISKCON-központban Ö Isteni Kegyelme A. C. Bhaktivedanta Swami Prabhupāda és Karlfried Graf von Dürckheim között zajlott le az itt következő párbeszéd. Dürckheim professzor híres vallásos pszichológus és a Mindennapi élet mint lelki gyakorlat című írás szerzője, az analitikus pszichológia bölcsészdoktora, valamint elismert alapítója egy gyógyászati iskolának Baváriában, mely egyesíti magában a tudat pszichológiája terén elért nyugati és keleti módszereket. Ebben a beszélgetésben Śrīla Prabhupāda elmagyarázza a reinkarnáció első és legalapvetőbb elvét, azt, hogy a lélek különbözik az anyagi testtől. Miután megállapítja, hogy a tudatos én és a test külön dolog, Śrīla Prabhupāda leírja azt, ahogyan a tudatos én, vagyis a lélek a halál pillanatában ismételten egy újabb testbe költözik.

Dürckheim professzor: Munkám során azt tapasztaltam, hogy a természetes ego nem szeret meghalni. Mégis, ha valaki megéli ezt egy halálközeli élményen keresztül, akkor úgy tűnik, hogy a halál küszöbét átlépve egy másfajta valóságba kerül.

Śrīla Prabhupāda: Igen, az egészen más. Az élmény ahhoz hasonlítható, mint amikor egy beteg visszanyeri egészségét.

Dürckheim professzor: Ezek szerint az a személy, aki meghal, a valóság egy magasabb szintjét éli át?

Śrīla Prabhupāda: Nem a személy hal meg, hanem a test. A védikus tudás szerint a test mindig halott. Például egy mikrofon fémből készül. Amikor az elektromos áram keresztülhalad a mikrofonon, akkor úgy reagál, hogy a hangot elektromos impulzusokká alakítja át, melyek felerősítve, hangszórókon át szólalnak meg. Ha azonban a hálózatban nincs áram, akkor semmi sem történik. Attól függetlenül, hogy a mikrofon működik-e vagy sem, nem több, mint összeszerelt fém, műanyag stb. Éppígy az emberi testet is a benne lévő életerő tartja működésben. Amikor ez az életerő

elhagyja a testet, azt mondják, hogy a test halott. Valójában mindig is halott volt. Az életerő a fontos alkotóelem, mert jelenlétével élőknek tünteti fel a testet. De akár „eleven”, akár „holt”, a fizikai test nem több, mint élettelen anyagok összessége.

A *Bhagavad-gītā* tanításának elején kijelenti, hogy az anyagi test állapota végül is nem túl fontos.

*aśocyān anvaśocas tvam
prajnā-vādāms ca bhāṣase
gatāsūn agatāsūms ca
nānuśocanti paṇditāḥ*

„A Magasztos Úr szólt: Művelt beszéded mellett olyasmit gyászolsz, amiért nem szabadna bánkódnod. A bölcsek nem keseregnek sem a halott, sem az élő felett.” (Bg. 2.11)

A filozófiai vizsgálat valódi tárgya nem a halott test. Ehelyett inkább az aktív tényezővel, a lélekkel kell foglalkoznunk, mely mozgásra készíti az élettelen testet.

Dürckheim professzor: Hogyan tanítja meg Ön a tanítványainak azt, hogy tudatában legyenek ennek az erőnek, mely nem anyagi, mégis életre kelti az anyagot? Az eszemmel el tudom fogadni azt, hogy Ön egy olyan filozófiáról beszél, mely tartalmazza az igazságot. Nem kételkedem benne. De hogyan képes Ön arra, hogy ezt valakivel éreztesse is?

Hogyan érthetjük meg a lelket?

Śrīla Prabhupāda: Ez nagyon egyszerű. Van egy cselekvő tényező, amely mozgatja a testet, s amikor ez nincs jelen, akkor a test nem mozdul többé. Vagyis a valódi kérdés ez: „Mi ez a cselekvő tényező?” Ez az érdeklődés központi helyet foglal el a Vedānta filozófiában. A *Vedānta-sūtra* az *athāto brahma-jijnāsā* aforizmával kezdődik, aminek a jelentése: „Mi a testben lakozó én természete?” Ezért a védikus filozófiát tanulmányozónak legelőször az élő és a halott test közötti különbséget kell megtanulnia. Ha nem képes felfogni ezt az elvet, akkor megkérjük, hogy a kérdést a logika szemszögéből vegye fontolóra. Bárki láthatja, hogy a test változik és mozog a cselekvő alapelv, a lélek jelenléte következtében. Ennek hiányában a test nem változik és nem is mozog, így hát kell lennie valaminek a testben, ami mozgatja. Nem olyan bonyolult dolog ez.

A test mindig halott. Olyan, mint egy nagy gép. Egy magnó holt anyagból készül, mégis ahogy Ön, az élő személy megnyom egy gombot, működni kezd. A test ugyanilyen élettelen anyag, de van benne életerő. Amíg ez a cselekvő tényező a testben marad, a test reagál és élőnek tűnik. Például mindannyian képesek vagyunk beszélni. Ha én megkérem az egyik tanítványomat, hogy jöjjön ide, megteszi. Viszont ha ez a cselekvő tényező eltávozik a testből, akkor szólíthatom én évezredekken át, mégsem fog idejönni. Ezt nagyon egyszerű megérteni.

De mi is pontosan ez a cselekvő tényező? Ez egy külön téma, és a válasz erre a kérdésre a lelki tudás valódi kezdetét jelenti.

Dürckheim professzor: Megértem a lényegét annak, amit a halott testről mondott, vagyis hogy kell lennie valaminek, ami élteti. Az egyetlen helyes következtetés az, hogy két dologról beszélünk: a testről és a cselekvő tényezőről. Amit én valóban kérdezni szeretnék az nem más, mint hogy milyen módon válhatunk tudatossá a bennünk lévő cselekvő tényezőről közvetlen tapasztalás és nem intellektuális következtetés útján. Nem fontos – az, hogy egy mélyebb szinten valóban tapasztaljuk ezt a valóságot?

„Brahman vagyok, egy lélek”

Śrīla Prabhupāda: *Mi magunk vagyunk* az a cselekvő tényező. Az eleven test és a halott test különbözik egymástól. Az egyetlen különbség a

cselekvő tényező jelenlétében van. Amikor nincsen jelen, akkor a testet halottnak mondják. Vagyis igazi énünk azonos a cselekvő tényezővel. A Védákban ezt a kijelentést találhatjuk: *so ham* – „én cselekvő vagyok”. Ezt is olvashatjuk: *aham brahmāsmi*: „Én nem ez a test, én Brahman vagyok, lélek.” Ez az önmegvalósítás. Az önmegvalósított ember jellemzői szerepelnek a *Bhagavad-gītā*ban. *Brahma-bhūtaḥ prasannātmā na śocati na kṣīṇaḥ* Sati: amikor valaki megvalósította önmagát, akkor nem vágyódik semmire és nem panaszkodik. *Samah sarveṣu bhūteṣu*: mindenkit egyenlőnek lát – embereket, állatokat, minden élőlényt.

Dürckheim professzor: Gondolja csak meg. Egyvalaki a tanítványai közül azt mondaná: „lélek vagyok”, de nem lenne képes ezt tapasztalni.

Śrīla Prabhupāda: Hogyan lehet, hogy *nem* tapasztalja? Tudja, hogy ő az az aktív tényező. Végül is mindenki tudja, hogy nem a test az éne. Még egy gyerek is tudja ezt. Megfigyelhetjük ezt a beszédünkből. Azt mondjuk: „Ez az *én* ujjam.” Sohasem mondjuk azt, hogy: „én ujj”. Vagyis mi ez az „én”? Ez önmegvalósítás – „én nem ez a test vagyok”.

Ezt a megvalósítást ki lehet terjeszteni más élőlényekre is. Miért öl az ember állatokat? Miért okoz bajt másoknak? Aki önmegvalósított, az láthatja: „Itt egy másik élőlény. Neki pusztán csak más teste van, de ugyanaz az aktív tényező, mely az én testemben van, cselekszik az övében is.” Az önmegvalósított személy minden élőlényt egyenlőnek lát, mivel tudja, hogy az élőlény – az én – nemcsak az emberekben van jelen, hanem az állatokban, madarakban, halakban, rovarokban, fákban és növényekben is.

Reinkarnáció ebben az életben

A lélek az élőlény, s a halál pillanatában egyik testből a másikba vándorol. A test lehet különböző, de az én változatlan marad. A testnek ezt a változását akár jelenlegi életünkben is megfigyelhetjük. A csecsemőkorból a gyermekkorba, majd az ifjúkorba, később a felnőttkorba vándorolunk. Ezalatt tudatos énünk, vagyis lelkünk ugyanaz marad. A test anyagi, tényleges énünk pedig lelki. Azt hívják önmegvalósítottnak, aki tudatában van ennek.

Dürckheim professzor: Úgy gondolom, hogy döntő pillanathoz értünk a nyugati világban, mivel a történelem folyamán először kezdték az amerikai és európai emberek komolyan venni azokat a belső tapasztalatokat,

melyeken keresztül az igazság megnyilvánul. Keleten természetesen mindig éltek olyan filozófusok, akik ismerték azokat a tapasztalatokat, melyek segítségével a halál elveszíti ijesztő jellegét és egy tökéletesebb élet küszöbévé válik.

Az embereknek szükségük van arra a tapasztalatra, amivel felülkerekedhetnek testi szokásaikon. Ha képesek áttörni ezen a testi tapasztaláson, akkor hirtelen rájönnek, hogy egy egészen más elv működik bennük. Tudatára ébrednek „belső életüknek.”

Śrīla Prabhupāda: Úr Krsna híve automatikusan ráébred ennek a másféle elvnek a tudatára, mivel sohasem gondolja azt, hogy „én ez a test vagyok”. Azt gondolja, hogy *aharh brahmāsmi*: „lélek vagyok”. Az első instrukció, amit az Úr Krsna Arjunának ad a *Bhagavad-gītāban* így hangzik: „Kedves Arjuna, te nagyon komolyan veszed a test állapotát, de egy tanult ember nem tulajdonít ennek az anyagi testnek, – legyen az élő vagy holt – nagy jelentőséget.” A lelki fejlődés ösvényén ez az első megvalósítás. Ebben a világban mindenki leginkább a testével van elfoglalva, és amíg él, sokféleképpen viseli gondját. Amikor pedig halott, akkor hatalmas szobrokat és emlékműveket emel fölé. Ez a test tudat. De senki sem képes megérteni, hogy a cselekvő tényező az, ami széppé és élővé teszi a testet. A halál pillanatában pedig senki sem tudja, hogy hová tűnik az igazi én. Ez tudatlanság.

Dürckheim professzor: Az első világháború alatt, amikor fiatal voltam, négy évet töltöttem a fronton. Egyike voltam annak a két tisztnek az ezredemben, aki nem sebesült meg. A harctéren újra és újra találkoztam a halállal. Láttam, hogyan találnak el közvetlenül mellettem álló embereket, hogyan tűnik el hirtelen az életerejük. Ami maradt belőlük, ahogy Ön mondja, egy test lélek nélkül. De amikor közel voltam a halálhoz és tudatában voltam annak, hogy én is meghalhatok, akkor felismertem, hogy van valami bennem, aminek semmi köze sincs a halálhoz.

Śrīla Prabhupāda: Igen. Ez az önmegvalósítás.

Dürckheim professzor: Ez a háborús élmény nagyon mély nyomot hagyott bennem. Ez volt belső ösvényem kezdete.

Śrīla Prabhupāda: A Védákban az áll, hogy *nārāyana parāh sarve na kutaścana bibhyati*. Ha valaki tudatos Istenről, akkor nem fél semmitől.

Dürckheim professzor: Az önmegvalósítás folyamata belső élmények sorozata, nem így van? Itt Európában az emberek keresztülmentek ilyesfajta élményeken. Valójában úgy gondolom, Európa igazi kincse az,

hogy sok ember járta meg a harctereket, a koncentrációs táborokat és a bombatámadásokat. Szívükben őrzik azoknak a pillanatoknak az emlékét, amikor közel volt hozzájuk a halál, amikor megbesebesültek és majdnem darabokra lettek szaggatva, s egy futó pillanatra tapasztalhatták valódi természetük egy szikráját. De most arra van szükség, hogy az embereknek megmagyarázzák, hogy nem kell ahhoz harctér, koncentrációs tábor vagy bombatámadás, hogy komolyan vegyék belső tapasztalataikat, amikor hirtelen megérinti őket az isteni valóság egy érzése, és megértik, hogy ez a testi létezés még nem minden.

A test olyan, mint egy álom

Śrīla Prabhupāda: Ezt minden éjszaka tapasztalhatjuk. Amikor álmodunk, habár a testünk az ágyban fekszik, mi mégis valahová máshová megyünk. Így mindannyian tapasztalhatjuk, hogy valódi azonosságunk független ettől a testtől. Amikor álmodunk, megfeledekezünk ágyban fekvő testünkről. Különböző testekben cselekszünk és különféle helyszíneken fordulunk meg. Napközben pedig ugyanúgy megfeledekezünk álombéli testeinkről, melyekben oly sok helyre eljutottunk. Lehet, hogy álombéli testeinkben az égen repültünk. Éjjel az ébren lévő, nappal pedig az álombéli testünket felejtjük el. De tudatos énünk, a lélek akkor is létezik, mi pedig mindkét testben tudatában maradunk létezésünknek. Ezért arra kell következtetnünk, hogy egyik test sem az énünk. Egy ideig létezőnk csak egy bizonyos testben, majd a halál pillanatában elfelejtjük azt. A test valójában csak az elme által emelt építmény, olyan, mint egy álom, az én viszont különbözik az összes ilyen elmébéli képződménytől. Ez önmegvalósítás. *A Bhagavad-gītāban* az Úr Kṛṣṇa ezt mondja:

*indriyāni parāriy āhur
indriyebhyah páram manah
manasas tu parā buddhir
yo buddheh paratas tu sah*

„A cselekvő érzékszervek felsőbbrendűbbek a tompa anyagnál, az elme az érzékeknél, az értelem az elménél, de ő (a lélek) még az értelemnél is felsőbbrendűbb.” (Bg.3.42)

Dürckheim professzor: Az előbb Ön beszélt a hamis egóról. Úgy érti, hogy a valódi ego a lélek?

Śrīla Prabhupāda: Igen, az a tiszta ego. Például itt van most nekem ez a hetvennyolc éves indiai származású testem és a vele járó hamis egóm, ami azt gondolja: „indiai vagyok”, „ez a test vagyok”. Ez egy tévhit. Egy napon ez az ideiglenes test elenyészik, és egy másik átmeneti testet kapok. Ez csupán egy múlandó illúzió. A valóság az, hogy a lélek – vágyai és tettei alapján – egyik testből a másikba vándorol.

Dürckheim professzor: Létezhet-e a tudat az anyagi testtől függetlenül?

Śrīla Prabhupāda: Igen. A tiszta tudatnak, a léleknek, nincsen szüksége anyagi testre. Például mikor Ön álmodik, elfelejti jelenlegi testét, de ennek ellenére tudatos marad. A lélek, a tudat olyan, mint a víz: a víz tiszta, de ahogy leesik az égből és megérinti a földet, sárossá válik.

Dürckheim professzor: Igen.

Śrīla Prabhupāda: Ehhez hasonlóan mi lelki élőlények vagyunk, tiszták, de ahogy elhagyjuk a lelki világot és kapcsolatba kerülünk ezekkel az anyagi testekkel, tudatunk befedetté válik. A tudat tiszta marad, de befedi a sár (ez a test). Ezért harcolnak az emberek. Tévesen a testükkel azonosítják magukat, azt gondolva: „német vagyok”, „angol vagyok”, „néger vagyok”, „fehér vagyok”, „ez vagyok”, „az vagyok” – annyiféle testi megjelölés. Ezek a testi azonosítások szennyeződés. Ezért faragnak vagy festenek a művészek meztelen alakokat. Franciaországban például a meztelenséget „tisztá” művészetnek tartják. Ugyanakkor ha valaki megérti a „meztelenséget”, vagyis a lélek valódi állapotát – ezek nélkül a testi megjelölések nélkül, akkor az tisztaság.

Dürckheim professzor: Miért tűnik oly nehéznek megértem azt, hogy mi nem ez a test vagyunk?

Mindenki tudja, hogy „én nem ez a test vagyok”

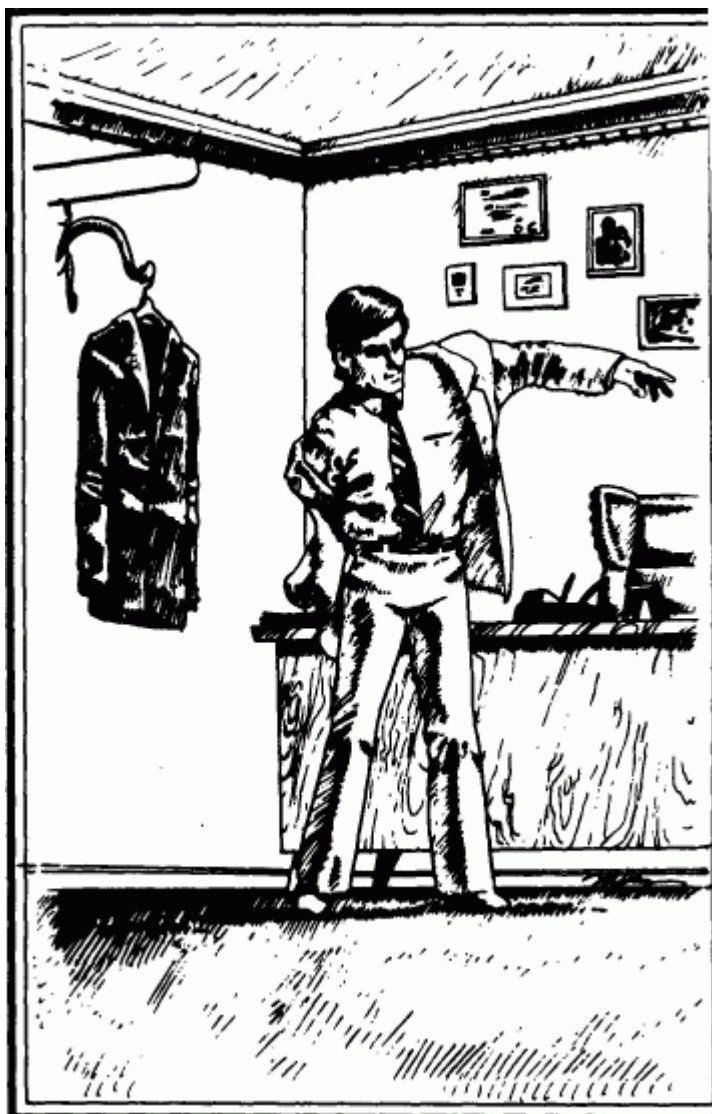
Śrīla Prabhupāda: *Nem nehéz. Bárki tapasztalhatja.* Csak ostobaságból gondolkoznak másképp az emberek, valójában mindenki tudja, hogy „én nem ez a test vagyok”. Ezt nagyon könnyen tapasztalhatjuk. Én létezem. Megértem, hogy léteztem csecsemőtestben, gyermektestben és ifjútestben is. Oly sok testben léteztem már. Most egy öreg ember testében élek. Vagy például Ön most felvesz egy fekete kabátot. A következő pillanatban felvehet egy fehérét. De ettől ön még nem azonos azzal a fekete vagy fehér

kabáttal, egyszerűen csak kabátot cserélt. Ha én ezért Önt „Feketekabát Úrnak” hívnám, az az én butaságom lenne. Hasonlóképpen, életemben sok alkalommal változtattam a testem, mégsem vagyok azonos egyikkel sem. Ez az igazi tudás.

Dürckheim professzor: Mégis, nem okoz ez nehézséget? Például valaki értelmi síkon könnyen felfoghatja, hogy nem a test az éne, mégis fél a haláltól. Nem arra utal-e ez, hogy tapasztalati úton nem értette meg? Amint ezt tapasztalatai alapján megérti valaki, nem fog félni a haláltól, mivel tudja, hogy valójában nem halhat meg.

Felvehetünk egy fekete kabátot. A következő pillanatban felvehetünk egy fehéret. De ettől még nem vagyunk azonosak azzal a fekete, vagy fehér kabáttal, egyszerűen csak kabátot cseréltünk.

Śrīla Prabhupāda: A tapasztalást egy felsőbb forrásból szerezzük, olyantól, akinek magasabb szintű tudása van. Ahelyett, hogy hosszú éveken át próbálnám megszerezni azt a tapasztalatot, hogy én nem ez a test vagyok, inkább Istentől, vagyis Krsnától, a tökéletes forrástól fogadom el ezt a tudást. Így, egy hiteles tekintélytől vallva tapasztalhatom halhatatlanságomat. Ez tökéletes.

Dürckheim professzor: Igen, értem.

Śrīla Prabhupāda: Ezért a védikus utasítás a következő: *tadmijnānārtham sa gurum evābhigacchet*. Vagyis: „Annak érdekében, hogy magas szinten tapasztalhasd az élet tökéletességét, egy *guruhoz* kell fordulnod.” És ki a *guru*? Kihez kell közeledni? Ahhoz, aki tökéletesen hallott a saját *gurujától*. Ezt hívják tanítványi láncnak. Egy tökéletes személytől hallok és ugyanúgy tovább is adom, mindenféle változtatás nélkül. Az Úr Krsna a *Bhagavad-gītāban* adja nekünk a tudást, mi pedig továbbadjuk azt anélkül, hogy változtatnánk rajta.

Dürckheim professzor: Az elmúlt húsz vagy harminc év során nagy érdeklődés támadt a lelki témák iránt a világ nyugati részén. Másrészről, ha a tudósok meg akarják semmisíteni az emberi ént, ez esetben a legjobb úton haladnak atombombáikkal és más technikai újításaikkal. De ha egy magasabb cél felé akarják vezetni az emberiséget, akkor többé nem szabad tudományos szemüvegen keresztül, materialista szemmel nézniük az emberekre. Annak kell látniuk minket, amik vagyunk – tudatos éneknek.

Az emberi élet célja

Śrīla Prabhupāda: Az emberi élet célja az önmegvalósítás, Isten megvalósítása, de a tudósoknak erről fogalmuk sincs. A mai modern társadalmat jelenleg vakok és bolondok vezetik. Az úgynevezett mérnökök, tudósok és filozófusok nem ismerik az élet valódi célját. Maguk az emberek is vakok, így hát a helyzet az, hogy vak vezet világtalant. Ha egy vak vezetni próbál egy világtalant, akkor miféle eredményre számíthatunk? Nem, ez nem a fejlődés. Fel kell keresnünk egy önmegvalósított személyt, ha meg akarjuk érteni az igazságot.

(Újabb vendégek lépnek a szobába.)

Egy tanítvány: Śrīla Prabhupāda, ezek az urak a teológia és a filozófia professzorai. Ő pedig Dr. Dara, egy szervezet vezetője, mely a yogát és az integrál filozófiát tanulmányozza itt, Németországban.

(Śrīla Prabhupāda üdvözli őket és folytatódik a beszélgetés.)

Dürckheim professzor: Feltehetnék egy másik kérdést? Létezik-e más szintje a tapasztalásnak, mely az átlagember számára kaput nyit egy mélyebb tudatosság felé?

Śrīla Prabhupāda: Igen, létezik. Ezt a tapasztalatot írja le Krsna a *Bhagavad-gītā*-ban (2.13):

*dehino'smin yathā dehe
kaumāram yauvanam jarā
tathā dehāntara-prāptir
dhīras tatra na muhyati*

„Amint a megtestesült lélek állandóan vándorol ebben a testben a gyermekkortól a serdülőkoron át az öregkorig, a halál után is egy másik testbe költözik. Az igazi énjét megvalósított embert azonban nem téveszti meg az efféle változás.”

Legelőször a tudás alapelvét kell megérteni, azt, hogy mi nem ez a test vagyunk. Aki megérti ezt az alapelvet képes lesz arra hogy mélyebb tudást szerezzen.

Dürckheim professzor: Számomra úgy tűnik, hogy Keleten és Nyugaton különböző módon közelítenek a test és lélek problémájához. A keleti tanítások szerint meg kell szabadulni a testtől a nyugati vallások szerint pedig fel kell ismerni a lelket a testen belül.

Śrīla Prabhupāda: Ezt nagyon egyszerű megérteni. A *Bhagavad-gītā*-ból hallottuk, hogy lelkek vagyunk s benne vagyunk egy testben. Szenvedéseink abból származnak, hogy azonosítjuk magunkat a testünkkel. Mivel beköltöztem ebbe a testbe, ezért szenvedek. Így akár keleti, akár nyugati vagyok, az én dolgom az lenne, hogy megtaláljam a módját, miképp kerüljek ki belőle. Ez érthető?

Dürckheim professzor: Igen.

Śrīla Prabhupāda: A *lélekvándorlás* fogalma azt jelenti, hogy lélek vagyok, aki beköltözött egy testbe. De következő életemben egy másik testbe költözhetek. Ez lehet egy kutya, macska vagy egy király teste. De szenvedés vár a kutya és a király testében is. Ezek a szenvedések a

születés, a halál, az öregség és a betegség. Így hát azért, hogy elkerüljük ezt a négyféle szenvedést, ki kell szabadulnunk a testünkből. Az ember valódi problémája: hogyan szabaduljon ki anyagi testéből.

Dürckheim professzor: Ez sok életen át tart?

„A lélekvándorlás fogalma azt jelenti, hogy lélek vagyok, aki beköltözött egy testbe. Ez lehet egy kutya, macska vagy egy király teste.”

Śrīla Prabhupāda: Tarthat sok életem át és megtörténhet egy emberöltő alatt is. Ha valaki még ebben az életében megérti, hogy a szenvedései ennek a testnek köszönhetőek, akkor érdeklődni kell afelől, hogy miként kerülhet ki belőle. És amikor hozzájut ehhez a tudáshoz, akkor ismerni fogja a módját, hogyan kerüljön ki rögtön belőle.

Dürckheim professzor: De ez nem azt jelenti, hogy meg kell ölnöm a testet, igaz? Nem azt jelenti-e, hogy felismerem, a lelkem független a testemtől?

Śrīla Prabhupāda: Nem szükséges megölni a testet. De akár megölik a testet, akár nem, egy nap el kell hagynunk azt s egy másikat kell elfogadnunk. Ez elkerülhetetlen törvénye a természetnek.

Dürckheim professzor: Úgy tűnik, hogy ennek van néhány közös pontja a kereszténységgel.

Śrīla Prabhupāda: Nem számít, hogy valaki keresztény, muzulmán vagy hindu. A tudomány az tudomány. Bárhol is jutunk tudáshoz, azt el kell sajátítani. És ez tudás: minden élőlény be van zárva egy anyagi testbe. Ez a tudás egyaránt érvényes mindenkire, a hindukra, muzulmánokra és a keresztényekre is. A lélek a test börtönében van, és ezért keresztül kell mennie a születésen, halálon, öregségen és betegségen. De mi mindannyian örökké akarunk élni, tökéletes tudást és teljes boldogságot akarunk. Ahhoz, hogy ezt a célt elérjük, ki kell szabadulnunk testünkből. Ez a folyamat.

Dara professzor: Ön azt hangsúlyozza, hogy ki kell szabadulnunk testünkből. Nem kellene inkább emberi lényként elfogadni létezésünket?

Śrīla Prabhupāda: Ön azt javasolja, hogy emberi lényként fogadjuk el létünket. Úgy gondolja, hogy az emberi testben való létezés tökéletes?

Dara professzor: Nem, nem tökéletes. De el kellene fogadnunk ahelyett, hogy megpróbálnánk valami ideális helyzetet teremteni,

Hogyan válhatunk tökéletessé?

Śrīla Prabhupāda: Ön belátja, hogy állapota nem tökéletes. Ezért a helyes szándék az lenne, hogy megtaláljuk, hogyan válhatnánk tökéletessé.

Dara professzor: De miért kell nekünk lélekben tökéletessé válnunk? Miért nem válhatunk tökéletessé emberként?

Śrīla Prabhupāda: Ön már említette, hogy helyzete ebben az emberi testben tökéletlen. Miért ragaszkodik akkor annyira ehhez a tökéletlen helyzethez?

Dara professzor: Ez a test egy eszköz, melynek segítségével más emberekkel érintkezhettek.

Śrīla Prabhupāda: Ez a madarak és a vadállatok számára is lehetséges.

Dara professzor: De nagy különbség van a madarak s a vadállatok, illetve a mi beszédünk között.

Śrīla Prabhupāda: Mi a különbség? Ők is a saját közösségükben és mi is a saját közösségünkben beszélünk.

Dürckheim professzor: Úgy gondolom, a lényeg az, hogy az állatnak nincs öntudata. Nem képes felfogni, hogy valójában ki is ő.

Az állatok fölé emelkedni

Śrīla Prabhupāda: Igen, ez itt a kérdés. Az emberi lény képes megérteni, hogy kicsoda. A madarak és a vadállatok nem tudják megérteni. így hát emberi lényekként az önmegvalósításra kell törekednünk, s nem a madarak és vadállatok szintjén cselekednünk. Ezért a *Vedānta-sūtra* a következő aforizmával kezdődik: *athāto brahma-jijnāsā* – ami annyit jelent, hogy az emberi élet arra való, hogy az Abszolút Igazságot kutassuk. Ez az emberi élet célja, s nem az, hogy együnk és aludjunk, akár az állatok. Különleges intelligencia birtokában vagyunk, mellyel megérthetjük az Abszolút Igazságot. A *Śrīmad-Bhāgavatam* (1.2.10) ezt írja:

*kāmasya nendriya-prītir
lābho jīveta yāvatā
jīvasya tattva-jijnāsā
nārtho yaś ceha karmabhih*

„Az élet vágyait sohasem szabad az érzékkielégítésre irányítani. Csak azért vágyakozzunk az életre, mert az emberi lét képessé tesz arra, hogy az Abszolút Igazság felől tudakozódjunk. Ez kell hogy legyen minden törekvésünk célja.”

Dara professzor: Ezek szerint időpocsékolás, ha a testünket arra használjuk, hogy jót tegyünk másoknak?

Śrīla Prabhupāda: Nem tehet jót másoknak, mivel nem tudja, mi a jó. Testi felfogásban gondolkodik a jóról, a test azonban hamis, abban az értelemben, hogy Ön nem ez a test. Például bérelhet egy lakást, de attól Ön még nem az a lakás. Ha feldíszíti a lakást, enni pedig elfelejt, nevezhető-e ez jónak?

Dara professzor: Nem hiszem, hogy a test és a szoba összehasonlítása túl kifejező lenne...

Śrīla Prabhupāda: Ez azért van, mert Ön nincs tisztában azzal, hogy nem azonos a testével.

Dara professzor: De ha elhagyjuk a szobát, akkor a szoba ott marad. Amikor pedig a testünket hagyjuk el, akkor az nem marad meg.

Śrīla Prabhupāda: Végül a lakás is el fog pusztulni.

Dara professzor: Amit én mondani akarok az az, hogy kell lennie egy nagyon bizalmas kapcsolatnak a test és a lélek között, egyfajta egységnek – legalábbis addig, amíg életben vagyunk.

Śrīla Prabhupāda: Nem, ez nem igazi egység. Van egy különbség. Például a szoba, melyben jelenleg tartózkodunk, csak addig fontos, amíg életben vagyok. Különben nincsen jelentősége. Amikor a lélek elhagyja a testet, akkor eldobják, bármennyire kedves is volt az tulajdonosa számára.

Dara professzor: De mi van akkor, ha valaki nem akar megválni a testétől?

Śrīla Prabhupāda: Az, hogy mit akar, nem számít. Meg *kell* válnia tőle. Amikor elérkezik halálának ideje, a rokonai ki fogják dobni a testét.

Dürckheim professzor: Talán van különbség aközött, hogy valaki azt gondolja: „lélek vagyok és van testem”, vagy hogy „test vagyok és van lelkem.”

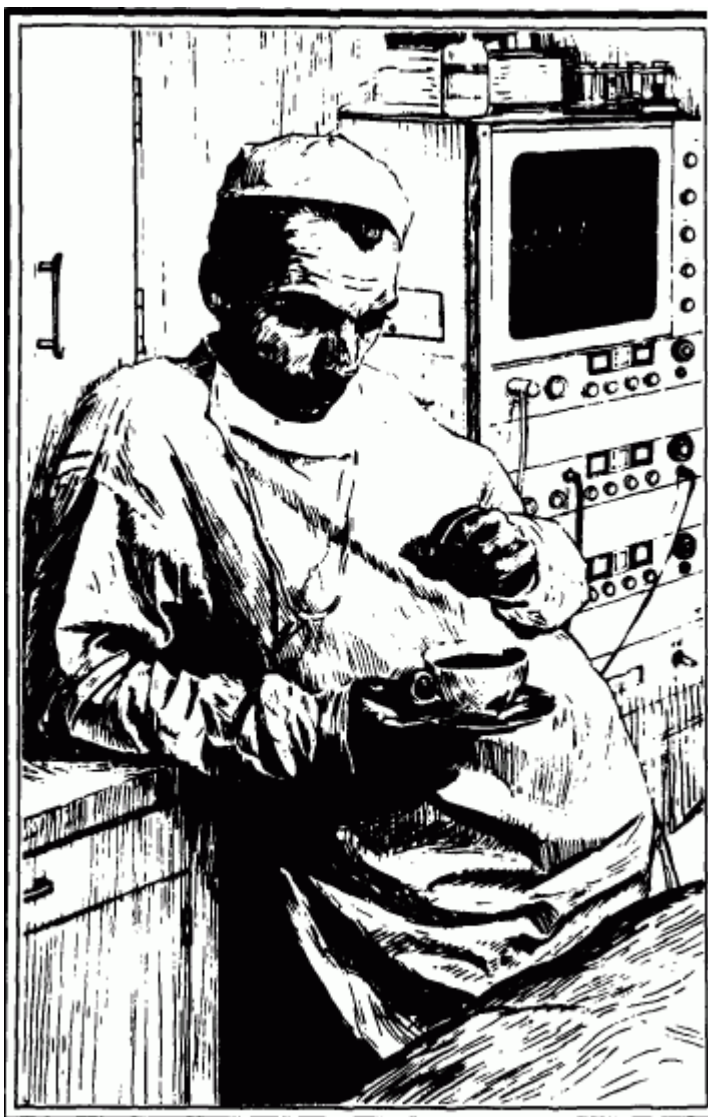
A halhatatlanság rejtélye

Śrīla Prabhupāda: Igen. Hiba úgy gondolkozni, hogy én a test vagyok és van egy lelkem. Ez nem igaz. *Lelkek vagyunk*, és be vagyunk fedve egy átmeneti testtel. A lélek a fontos, nem pedig a test. Például amíg valaki visel egy kabátot, addig az fontos számára. De ha elszakad, akkor eldobja és vásárol egy újat. Az élőlény állandóan átéli ugyanezt. Megválnak jelenlegi testétől és elfogad egy másikat. Ezt hívják halálnak. Az a test, amit előzőleg birtokolt lényegtelenné, az a test, amit jelenleg birtokol fontossá

válík. Az a nagy probléma, hogy az emberek oly sok figyelmet tulajdonítanak annak a testnek, amit pár röpké év múltán másíkra cserélnek.

„Vannak olyan esetek, hogy az ember éppen jelen van akkor, amikor a páciens az élet állapotából a halálba kerül, s ilyenkor titokzatos változások észlelhetők.”

3.

Kutatás a lélek után

Habár a modern tudomány fejlett a test mechanikus működéseinek megértésében, mégis kevés figyelmet szentel a lélekszakra analizálására, mely életben tartja a testet. A Montreal Gazette alább idézett cikkében a világhírű kardiológus, Wilfred G. Bigelow cikkét olvashatjuk, aki a lélek meghatározásának és származásának módszeres kutatását sürgeti. A cikk után Śrīla Prabhupāda levele olvasható, amit válaszként írt Dr. Bigelow javaslatára. Śrīla Prabhupāda értékes védikus bizonyítékokat tár fel a lélek tudományáról, és egy gyakorlati módszert ajánl annak a lélekszikrának a tudományos megértéséhez, mely életet ad a testnek és valósággá változtatja a reinkarnációt.

Montreal Gazette:

Egy szívsebész tudni akarja, mi a lélek

WINDSOR – Egy világhírű kanadai szívsebész azt mondja, ő hisz abban, hogy a testnek lelke van, mely a halál beálltakor eltávozik, s hogy a teológusoknak meg kellene próbálkozniuk többet kideríteni erről.

Dr. Wilfred G. Bigelow, a torontói Közkórház szívérsebészeti osztályának vezetője azt mondta, hogy mint „a lélek létezésében hívő ember” úgy gondolja, elérkezett az idő arra, hogy „megfejtve ennek misztériumát kiderítsék, mi is az valójában.”

Bigelow tagja volt annak a bizottságnak, amely megjelent az Essex megyei Orvosi és Jogi Társaság színe előtt, hogy megtárgyalják azokat a problémákat, melyek a halál pillanatának pontos meghatározására irányuló kísérletek kapcsán felmerültek.

A kérdés életbevágóvá vált a szív és más szervek átültetésének korában, azokban az esetekben, amikor a donorok menthetetlenül haldokolnak.

A Kanadai Orvosi Egyesület egy széles körben elfogadott magyarázatot talált, mely szerint a halál akkor áll be, amikor a páciens kómába kerül, semmiféle ingerre nem reagál és a műszereken jelzett agyhullámok megszűnnek.

A bizottság másik két tagja volt Edson L. Haines, az ontariói Legfelsőbb Bíróságról és J. Francis Leddy, a Windsori Egyetem elnöke.

Bigelow – részletesen kifejtve azokat a pontokat, melyeket felvetett a megbeszélés során – egy későbbi interjújában azt nyilatkozta, hogy harmickét éves sebészi praxisa alatt meggyőződött arról, hogy a lélek létezik.

„Vannak olyan esetek, hogy az ember épp jelen van akkor, amikor a páciens az élet állapotából a halálba kerül, s ilyenkor titokzatos változások észlelhetők.”

„A legfigyelemreméltóbb az életnek, a fénynek hirtelen eltűnése a szemekből. Homályossá és szó szerint élettelené válnak.”

„Nagyon nehéz elmondani a látottakat. Nem hiszem, hogy pontosan le lehetne írni őket.”

Bigelow, aki világhírűvé vált úttörő munkájáért, amit a „mélyfagyasztás” nevű sebészi technika – másnéven hipotermia – és a szívbillentyű-sebészet terén végzett, azt mondta, hogy a lélekkutatást a teológiának és az egyetemen belüli tudományágaknak kellene magukra vállalniuk.

E megbeszélés során Leddy kijelentette, hogy „ha van lélek, akkor az nem látható. Önök nem fogják megtalálni.”

„Ha az életerőnek vagy életnek van alapelve, akkor az mi lehet?” A probléma az, hogy „a lélek kifejezetten sehol sem létezik földrajzilag. Mindenhol ott van a testben, s mégis sehol.”

„Szép lenne elkezdeni a kísérletezést, de fogalmam sincs, hogy honnan fognak adatokhoz jutni ezekkel a dolgokkal kapcsolatban” – mondta Leddy. Megjegyezte, hogy a megbeszélés őt arra a szovjet űrhajósra emlékezteti, aki az űrből visszatérve jelentette, hogy Isten nincs, mivel ott fönt nem látta sehol.

Talán így van, mondta Bigelow, de amikor a modern orvostudományban valami megmagyarázhatatlannal találkozunk, „a jelszó az, hogy találd meg

a választ, vidd a laboratóriumba, vidd el valahová, ahol felfedezheted az igazságot.”

Bigelow szerint a központi kérdés az, hogy „hol van a lélek és honnan jön?”

Śrīla Prabhupāda a Védák bizonyítékait ismerteti

Kedves Dr. Bigelow:

Kérem, fogadja üdvözlőmet. A minap olvastam Rae Corelli „Egy szívsebész tudni akarja, mi a lélek” című írását a *Gazette*-ben, és nagyon érdekesnek találtam. Megjegyzései nagy éleslátásról tanúskodnak, így hát gondoltam, írok Önnek erről a témáról. Talán tudja, hogy én a Krsna-tudat Nemzetközi Szervezetének alapító *ācāryája* vagyok. Több diplomom van Kanada területén – Montreálban, Torontóban, Vancouverben és Hamiltonban. A Krsna-tudat mozgalma legfőképp arra szolgál, hogy megtanítsa minden léleknek az ő eredeti lelki helyzetét.

A lélek kétségtelenül jelen van az élőlény szívében, s forrása minden energiának, mely fenntartja a testet. A lélek energiája szétterjed az egész testben, s ezt tudatnak hívják. Mivel ez a tudat az egész testet betölti a lélek energiájával, ezért fájdalmat és örömet érzünk testünk minden részében. A lélek egyéni, és egyik testből a másikba vándorol éppen úgy, ahogy az ember a gyermekkorból az ifjúkorba, majd az öregkorba lép. A halál akkor következik be, amikor új testet kapunk, pontosan úgy, mint mikor régi ruháinkat levetve újakat veszünk fel. Ezt nevezik lélekvándorlásnak.

Ha egy lélek élvezni kívánja ezt az anyagi világot, akkor megfeledkezik igazi otthonáról a lelki világban, s megszületik ebbe a létezésért folytatott küzdelemmel teli életbe. Az ismétlődő születés, halál, betegség és öregség e természetellenes életformáját meg lehet állítani, ha a lélek tudata egybeesik Isten legfelsőbb tudatával. Ez a Krsna-tudat mozgalmának alapelve.

Ami a szívatültetéseket illeti, a siker csak akkor jöhet szóba, ha a páciens lelke belép az átültetett szívbe. A lélek jelenlétét tehát el kell fogadni. Ha szexuális érintkezéskor a lélek nincs jelen, akkor nincsen sem fogantatás, sem terhesség. A fogamzásgátlás úgy lerontja a méh állapotát, hogy az nem lesz alkalmas hely egy lélek számára. Ez ellenkezik Isten parancsával. Az Ő akaratából a lélek egy bizonyos méhbe kerül, viszont a fogamzásgátló miatt az anyaméh elutasítja őt, így egy másikba kell

kerülnie. Ez pedig engedetlenség a Legfelsőbbel szemben. Példaként vegyünk egy embert, akinek egy bizonyos lakásban kellene élnie. Ha az ottani körülményeket olyanná teszik, hogy az illető nem tud bemenni a lakásba, akkor nagyon hátrányos helyzetbe kerül. Ez illetéktelen beavatkozás, melyet büntet a törvény.

A „lélekkutatás” elkezdése a tudomány haladását jelentené. De bármennyit fejlődjön is a tudomány, sohasem lesz képes megtalálni a lelket. A lélek jelenlétét csupán elfogadni lehet a körülményeket figyelembevevő megértés alapján, mivel a Védikus Irodalomban az áll, hogy a lélek mérete megegyezik egy pont tízezredrészével. Ezért nem tudják felfogni az anyagi tudósok a lelket. A lélek létezését úgy fogadhatjuk el, hogy felsőbb tekintélyektől hallunk róla. Amit a legnagyobb tudósok napjainkban igaznak találnak, azt mi már régen elmagyaráztuk.

Amint valaki megérti a lélek létezését, rögtön megérti Istenét is. A különbség Isten és a lélek között az, hogy Isten egy hatalmas lélek, az élőlény pedig parányi, minőségileg mégis azonosak. Isten mindenható, az élőlénynek pedig korlátai vannak. Természetük és tulajdonságaik azonban azonosak.

Őn azt mondja, hogy a központi kérdés: „Hol van a lélek, és honnan jön?” Ezt nem nehéz megérteni. Azt már kifejtettük, hogy miképpen lakozik a lélek az élőlény szívében, s hogyan keres menedéket egy másik testben a halál után. Eredendően a lélek Istentől származik. Éppúgy, mint ahogyan a tűzből kipattanó szikra kialudni látszik, a lélekszikra is eredetileg a lelki világból jön az anyagi világba. Az anyagi világban a lélek háromféle feltételhez kötődik, ezeket a természet kötőerőinek hívják. Ezek a jóság, a szenvedély és a tudatlanság. Ha a szikra száraz fűre hullik, akkor lángoló természete tovább él, ha a földre esik, akkor tüzes természete nem nyilvánul meg, hacsak valami gyúlékony anyag nincs a közelben. Amikor pedig a szikra a vízbe hull, akkor kialszik. Így hát láthatjuk, hogy a lélek háromféle létállapotba kerülhet. Az egyik élőlény teljesen megfedkezik lelki természetéről, a másik szinte teljesen, de van még hajlama a lelki dolgokhoz, a harmadik pedig teljesen belemerül a lelki tökéletesség utáni kutatásba. A lélekszikra számára van egy hiteles módszer arra, hogy elérje a lelki tökéletességet, s ha jól irányítják, könnyen visszatérhet otthonába, vissza az Istenséghez, ahonnan eredetileg lezuhant.

Hatalmas jótétemény lenne az emberi társadalom számára, ha ez a hiteles információ a Védikus Írásokból a modern tudományos megértés alapján közkinccsé várna. A tények már megvannak. Egyszerűen csak a modern megértés számára kell hozzáférhetővé tenni. Ha a világ orvosai és tudósai segítenének megérteni az embereknek a lélek tudományát, az nagyon sokat jelentene.

Szívélyes üdvözléssel,
A.C. Bhaktivedanta Swami

4.

Három történet a reinkarnációról

India legnagyobb lelki tanítómesterei a Śrīmad-Bhāgavatam egyes történelmi elbeszéléseit évezredekken keresztül arra használták, hogy – amint az itt található három elbeszélésben is – megmagyarázzák tanítványaiknak a reinkarnáció alapelveit.

A Śrīmad-Bhāgavatam klasszikus példája az epika és filozófia irodalmának, s kiemelkedő helyet foglal el India számos írott bölcsessége között. India időtlen tudása a Védákban, az ősi szanszkrit szövegekben található, mely az emberi értelem minden területét érinti. A Śrīmad-Bhāgavatam, – melyet „a Védikus Irodalom fájának érett gyümölcseként” ismernek, – a védikus tudást a legteljesebb és leghitelesebb módon ismerteti. A reinkarnáció tudományos alaptörvényei változatlanok maradnak az idő múlásával. Ezek az időtlen történetek éppoly fontosak a modern kutatóknak, mint azoknak, akik a régmúlt időkben keresték a felvilágosodást.

„Ebben az anyagi világban, idővel minden ember barátta,
rokonná és ellenséggé válik. De a különféle viszonyok
ellenére senkinek sincs egy állandó kapcsolata”

I.

A herceg akinek millió anyja volt

Vannak, akik a lelket csodálatosnak látják, mások annak írják le, vannak, akik azt hallják róla, hogy csodálatra méltó, míg mások egyáltalán nem értik, még azután sem, hogy hallottak róla.

Bhagavad-gītā (2.29)

„Születésünk csupán alvás és felejtés” – írja az angol költő, William Wordsworth híres versében, melynek címe: Feljegyzések a halhatatlanságról. Egy másik versében a következő sorokat írta egy gyermekhez:

Óh, édes jövevénye e változó Földnek
Mintha valami sötét látnok megjövendölte volna bátran:
Habár létezel és embernek születnél,
Hajdanában is emberi szülők hoztak a világra,
Sokkal de sokkal régebben, mint jelenlegi édesanyád,
aki szorít téged, gyámoltalan idegent, tápláló kebleihez

Az itt következő, *Śrīmad-Bhāgavatamból* származó történetben Citraketu király fia feltárja előző születéseit, felvilágosítja a királyt s a királynét a lélek elpusztíthatatlan természetéről s a reinkarnáció tudományáról.

Citraketu királynak sok felesége volt, s bár ő alkalmas volt a gyermeknemzésre, mégsem áldotta meg egyikük sem gyermekkel, mivel gyönyörű feleségei mind meddők voltak. Egy napon Angirā, a misztikus bölcs ellátogatott Citraketu palotájába. A király rögtön felállt trónjáról, s a védikus szokás szerint tiszteletét ajánlotta neki.

„Óh, Citraketu király, látom, hogy elméd zavart. Sápadt arcod mély aggodalmadat tükröz. Nem érted el hön óhajtott céljaidat?” – érdeklődött a bölcs.

Angirā nagy misztikus volt s jól ismerte a király bánatát, de megvolt rá az oka, hogy úgy kérdezze Citraketut, mintha nem tudná.

Citraketu király így válaszolt: „Óh, Angirā, hatalmas vezekléseid és mértékletességed jutalmául tökéletes tudásra tettél szert. Képes vagy minden külső és belső dolgot megérteni az olyan megtestesült lelkekről, mint jómagam. Óh hatalmas lélek, te mindenről tudsz, mégis azt kérdezed, miért vagyok ily szomorú. Ezért kérésedhez híven engedd meg, hogy feltárjam szenvedésem okát. Egy éhezőt nem elégíthet ki egy virágfüzér. Ugyanígy, óriási birodalmam és mérhetetlen gazdagságom nem ér semmit, mivel a sors megfosztott attól, ami egy férfi igazi kincse. Nincsen fiam. Nem tudnál segíteni nekem abban, hogy igazán boldog legyek, s hogy fiam szülessen?”

Angirā, aki nagyon kegyes volt, beleegyezett abba, hogy segít a királynak. Egy speciális áldozatot mutatott be a félisteneknek, és az áldozati étel maradékait Krtadyutinak, Citraketu legtökéletesebb feleségének kínálta fel.

„Óh nagy király, most fiad fog születni, és az a fiú örömed és bánatod forrása is lesz” – mondta Angirā. Ekkor a bölcs eltűnt anélkül, hogy megvárta volna a király válaszát. Citraketu el volt ragadtatva attól, hogy végre fia lesz, de eltűnődött a bölcs utolsó szavain.

„Angirā bizonyára arra célzott, hogy nagyon boldog leszek, ha a fiam megszületik. Ez igaz. De mit akart azzal mondani, hogy a gyermek bánatomat is okozza? Hát persze, mivel egyedüli fiam, ezért automatikusan örökölni fogja trónomat és királyságomat. Ezért lehet, hogy büszke és engedetlen lesz. Ez lehet a jajveszékelés oka. Mégis, egy szófogadatlan gyermek jobb a semminél.”

Idővel Krtadyuti terhes lett és fiút szült. Ennek a hírnek a királyságban mindenki örült. Citraketu király nem tudta fékezni örömét.

Ahogy a király gondosan nevelgette fiúgyermekét, ragaszkodása Krtadyuti királynőhöz napról napra nőtt, s egyre kevésbé ragaszkodott meddő feleségeihez. A többi királynő a sorsát siratta, mivel azt a feleséget akinek nincsen fia, férje lenézi, a többi feleség pedig cselédlányként kezeli. A meddő királynőkben forrt a harag s az irigység. Fokozódó irigységükben lassan elvesztették intelligenciájukat, szívük kőkeménnyé vált. Titokban összebújtak és eldöntötték, hogy csak egy módon oldhatják meg gondjukat, egyetlen esetben szerezhetik vissza férjük szerelmét: ha megmérgezik a gyermeket.

Egyik délután, a palota udvarán sétálva Krtadyuti királynőnek eszébe jutott szobájában békésen alvó gyermeke. Mivel nagyon szerette őt s egy

percig sem bírta ki nélküle, ezért szólt a dajkának, hogy ébressze fel és hozza a kertbe a fiút.

Amikor a cseléd a gyermek közelébe ért, látta, hogy szemei fennakadtak, s az életnek nyoma sem volt benne. Elborzadva egy pamutszövet darabkát tartott a gyerek orra elé, de a pamut nem mozdult. Ennek láttán felsikoltott: „Most végem van!” és a padlóra zuhant. Kezeivel őrlöngve verte mellkasát és hangosan zokogott.

Kis idő múlva a nyugtalan királynő elindult gyermeke hálósobája felé. Hallva a dajka jajgatását belépett a szobába és látta, hogy fia eltávozott ebből a világból. Keserűségében megszaggatta ruháját s haját, majd öntudatlanul a földre zuhant.

Amikor a király értesült fia hirtelen haláláról, annyira elöntötte a keserűség, hogy majd beleőrült szomorúságába. Futásban – ahogy sietett, hogy lássa halott gyermekét – állandóan megbotlott és elesett. Miniszterei és udvari tisztviselői körében belépett a fiú szobájába, s zilált külsővel a gyermek lábaihoz borult. Amikor újra visszanyerte öntudatát nehezen lélegzett, szemei könnyben úsztak és képtelen volt megszólalni.

A királynő, jajveszékelő férje láttán újra a halott gyermekre nézett, s átkozni kezdte a Legfelsőbb Urat. Ez csak növelte a fájdalmat a palota lakóinak szívében. A királynő virágfüzérei lehullottak nyakából, és csodálatos, koromfekete haja őszszekuszálódott. Hulló könnycseppjei elkenték szemei körül a festéket.

„Óh, Isteni Gondviselés! Még él az apa, s Te már fia vesztét okoztad! Ellensége vagy az élőlényeknek, és ráadásul könyörtelen is vagy!” Szeretett gyermekéhez fordulva így szólt: „Drága fiam, tehetetlen vagyok és keserű. Nem szabadna elhagynod engem. Hogyan is tehetnéd? Vess csak egy pillantást kétségbeesett apádra! Sokáig aludtál. Most *kérlek*, kelj fel! Játsszótársaid játszani hívnak. Nagyon éhes lehetsz, így hát *kérlek*, kelj most fel és ebédelj meg! Drága fiam, én vagyok a legszerencsétlenebb, mert nem láthatom többé édes mosolyod. Örökre lecsuktad szemeidet. Elvittek erről a bolygóról, s többé nem térsz vissza. Drága fiam, képtelen vagyok tovább élni, ha nem hallhatom kedves hangodat.”

A király nyitott szájjal, hangosan zokogni kezdett. A kísérők csatlakoztak a kesergő szülőkhöz, gyászolva a gyermek korai halálát. A királyságban a hirtelen tragédia miatt fájdalmában senki sem lelte helyét.

Amikor a nagy bölcs, Angirā értesült arról, hogy a király szinte belehal bánatába, barátjával, a szent Nāradával elindult hozzá.

A két bölcs a királyt bánatától szinte halottként, fekve találta a test mellett. Angira erőlesen szólott hozzá: „Ébredj fel a tudatlanság sötétjéből! Óh, király, miféle rokonságban van ez a halott test veled, és miféle rokonságban vagy te vele? Mondhatnád, hogy most mint apa és fia vagytok kapcsolatban egymással, de gondolod, hogy ez a rokonság születése előtt is létezett? Most létezik? Folytatódni fog, hogy most meghalt? Óh király, amint az apró homokszemcsék néha találkoznak s különválnak az óceán hullámozásában, úgy találkoznak és várnak el az idő hatalma alatt azok az élőlények is, akik anyagi testeket fogadtak el.” Angira meg akarta értetni a királlyal, hogy minden testi rokonság átmeneti.

„Kedves királyom, – folytatta a bölcs – amikor először eljöttem a palotádba, a legnagyobb ajándékot, a transzcendentális tudást adhattam volna neked, de amikor láttam, hogy elméd anyagi dolgokkal van elfoglalva, csak egy fiút adtam, aki örömet és bánatodat is okozta. Most egy olyan személynek éled át a szenvedéseit, akinek fiai és lányai vannak. Az olyan látható tárgyak, mint a feleség, gyermek és a tulajdon, csupán álmok. Ezért, ó Citraketu király, próbáld megérteni, ki is vagy te valójában. Gondolkodj el rajta, honnan jöttél, hová tartasz és miért vagy az anyagi bánat hatása alatt.” Ekkor Nārada Muni valami csodálatosat tett. Misztikus hatalma segítségével mindenki számára láthatóvá tette a király halott gyermekének lelkét. A szobát hirtelen ragyogó fényesség ragyogta be, s a halott gyermek megmozdult. Nārada így szólt: „Oh, élőlény, szerencse kísérje lépteidet. Tekints apádra és anyádra! Haláloddal bánatot okoztál rokonaidnak és barátaidnak. Mivel idő előtt haltál meg, még van hátra életedből. Ezért visszatérhetsz testedbe, élvezheted benne a neked járó megmaradt éveket barátaiddal és rokonaiddal, később pedig elfogadhatod atyád királyi trónját és vagyonát.”

Nārada misztikus ereje által az élőlény visszatért halott testébe. A gyermek aki meghalt felült és beszélni kezdett, de nem fiatal fiúként, hanem egy felszabadult lélek teljes tudásával. „Anyagi cselekedeteim eredményeképpen én, az élőlény, egyik testből a másikba vándorolok. Néha a félistenek, néha az állatok, néha a növények között öltök testet, néha pedig emberként jelenek meg. Melyik születésben volt ez a két ember apám és anyám? Valójában senki sem apám és senki sem anyám. Több millió úgynevezett szülőm volt. Hogy tekinthetném ezt a két embert apámnak és anyámnak?”

A Védák azt tanítják, hogy az örök élőlény egy anyagi elemekből álló testbe költözik. Itt láthatjuk, hogy egy ilyen élőlény olyan testbe költözött, melyet Citraketu király és felesége alkotott. Mindezek ellenére nem az ő fiuk volt. Az élőlény az Istenség Legfelsőbb Személyiségének örök fia, de mivel élvezni akarja ezt az anyagi világot, Isten lehetőséget ad neki arra, hogy különböző testekbe költözhessen. A tiszta élőlénynek mégsincs igazi kapcsolata azzal az anyagi testtel, melyet anyjától és apjától kapott. Ezért az a lélek, aki Citraketu fiának testébe költözött, kereken elutasította azt, hogy a király és a királynő az ő szülei volnának.

A lélek így folytatta: „Ebben az anyagi világban, mely olyan, mint egy gyors folyó, idővel minden ember baráttá, rokonná és ellenséggé válik. Más kapcsolatokban pedig közömbösen viselkednek. De a különféle viszonyok ellenére senkinek sincs egy állandó kapcsolata.”

Habár Citraketu siratta halott fiát, így is gondolkozhatott volna: „Ez az élőlény előző életemben ellenségem volt, most pedig fiamként megjelenve idő előtt eltávozik csak azért, hogy fájdalmat és szenvedést okozzon nekem.” Miért ne tekinthetné a király halott fiát hajdani ellenségének, és siránkozás helyett miért ne örülne halálának?

Az élőlény Citraketu gyermekének testében így szólt: „Éppen úgy, ahogy az arany és más árucikkek egyik helyről a másikra kerülnek vétel és eladás által, ugyanúgy vándorol az élőlény is *karmája* eredményeként az univerzumon keresztül, miután egyik apa a másik után juttatja be őket ondóján keresztül különféle fajok testeibe.”

A *Bhagavad-gītā* elmagyarázza, hogy nem az apa vagy az anya az, aki életet ad az élőlénynek. Az élőlény valódi azonossága teljesen független az úgynevezett apától és anyától. A természet törvényei hatására kerül a lélek egy apa ondójába, majd onnan egy anya méhébe. Közvetlenül nem választhatja ki az apját; ezt előző életeiben végrehajtott cselekedetei automatikusan határozzák meg. A *karma* törvényei kényszerítik őt különböző apákhoz és anyákhoz, akár az áruk, melyeket megvásárolnak, majd eladnak.

Az élőlény néha egy állat–apánál és –anyánál, néha pedig egy ember–apánál és –anyánál lel menedéket. Néha a madarak között, néha pedig a félistenek között, a mennyei bolygókon fogad el szülőket.

A lelkek különböző testeken át vándorolva, minden egyes életformában, – legyen az ember, állat, fa vagy félisten – kapnak egy anyát és egy apát. Ez nem olyan bonyolult. A valódi nehézség a *lelki* apa, egy hiteles lelki

tanítómester elérése. Ezért az emberi lény kötelessége az, hogy felkutasson egy ilyen lelki tanítómestert, mert az ő irányításával kiszabadulhat a reinkarnáció körforgásából és visszatérhet eredeti hazájába, a lelki világba.

„Az élőlény örök – folytatta a tiszta lélek, – és nincs rokonságban az úgynevezett apákkal és anyákkal. Hamisan fiuknak hiszi magát és ragaszkodóan viselkedik. Miután azonban meghal, kapcsolatuknak vége szakad. Ilyen körülmények között nem szabad tévesen ünneplésbe és siránkozásba bocsátkozni. Az élőlény örök és múlhatatlan, nincsen kezdete és vége, nem születik és nem hal meg. Az élőlény minőségileg azonos a Legfelsőbb Úrral. Mindketten lelki személyiségek, de mivel az élőlény parányi, hajlamos arra, hogy az anyagi energia elkápráztassa, s így testeket teremtsen magának különböző vágyai és tettei alapján.”

A Védák elmondják nekünk, hogy a lélek felelős az életeiért az anyagi világban, ahol a reinkarnáció körforgásának csapdájába esett. Ha kívánja, tovább szenvedhet az anyagi létezés börtönében, vagy visszatérhet eredeti otthonába, a lelki világba. Habár Isten az anyagi energián keresztül megadja az élőlényeknek azt a testet amire vágnak, mégis az Úr igazi vágya az, hogy a feltételekhez kötött lelkek kikerüljenek az anyagi élet büntető körhintájából és visszatérjenek otthonukba, vissza az Istenséghez.

A tiszta lélek elhagyta a gyermek testét, a fiú elhallgatott, a test pedig élettelenül rogyott a padlóra. Citraketu és a többi rokon meg voltak döbbenve. Elvágták ragaszkodásuk béklyóit és abbahagyták a siránkozást. Elégetve a testet végrehajtották a temetési szertartást. Krtadyuti királynő társai, akik megmérgezték a gyermeket, nagyon szégyelltek magukat. Kesergésük közben eszükbe jutottak Angirā utasításai, és lemondtak arról, hogy gyermekük szülessen. Követve a *brāhmaṇa* papok utasításait, elmentek a szent Yamuna folyó partjára, ahol naponta megfürödtek és imádkoztak, vezekelve bűnös cselekedeteikért.

Mivel Citraketu király és királynője tökéletesen birtokába jutottak a lelki tudásnak, melyhez a reinkarnáció tudománya is tartozik, könnyedén feladták ragaszkodásukat, mely fájdalomhoz, félelemhez, szomorúsághoz és illúzióhoz vezet. Habár az anyagi testhez való ragaszkodást nagyon nehéz legyőzni, ők transzcendentális tudásukkal mégis elpusztították azt.

„Ez az őz menedéket keresett nálam, hogyan is hanyagolhatnám el? Még ha zavarja is lelki életemet, akkor sem vehetem semmibe.”

II

A ragaszkodás áldozata

Miként az ember leveti elnyűtt ruháit és újakat ölt magára, úgy adja fel a lélek is az öreg és hasznavehetetlen testeket, hogy újakat fogadjon el helyettük.

Bhagavad-gītā (2.22)

A Krisztus előtti első évszázadban Ovidius, római költő így beszéli el egy szerencsétlen ember sorsát, aki tettei és vágyai miatt egy pár fokkal lejjebb csúszott az evolúció lépcsőjén:

Szégyellem elmondani neked, de megteszem –
Sörték nőttek rajtam.
Nem tudtam beszélni, csupán rőfögés
Jött belőlem szavak helyett.
Éreztem, hogy szám keménnyé válik.
Orrom helyére disznó orra nőtt.
Arcom a földet pásztázta.
Nyakam izmoktól duzzadt,
És a kéz, amely régen a csészét emelte ajkaimhoz
Most lábnyomokat hagyott a talajon.

Metamorfózisok

A *Śrīmad-Bhāgavatam*, melyet mintegy háromezer évvel Ovidius kora előtt állítottak össze, tartalmazza a következő páratlan történetet, amely drámaian szemlélteti a reinkarnáció törvényeit. India hatalmas és vallásos uralkodója, Bharata király, egy őzikéhez fűződő túlzott ragaszkodása miatt egy életet őz-testben volt kénytelen eltölteni, mielőtt újra emberi testet kapott volna.

Bharata király bölcs és tapasztalt *mahārāja* volt, olyan, akiről az ember azt gondolná, hogy évszázadokon keresztül uralkodhatna. Mégis, élete virágjában lemondott mindenről – feleségéről, családjáról, hatalmas

birodalmáról, – és az erdőbe vonult. Ezzel az ősi India nagy szentjeinek tanácsát követte, akik azt ajánlották, hogy az ember élete második felét szentelje az önmegvalósításnak.

Bharata király tudta, hogy mint hatalmas uralkodó, helyzete nem állandó, ezért nem törekedett arra, hogy a királyi trónt haláláig megtartsa. Elvégre egy király teste is végül porrá, hamuvá, férgek vagy egyéb állatok táplálékává válik. Ám a testen belül ott van az elpusztíthatatlan lélek, a valódi én. A *yoga* folyamata által az ént rá lehet ébreszteni valódi lelki azonosságára. Ha ez egyszer megtörténik, a léleknek nem kell tovább raboskodnia egy anyagi testben.

Megértve azt, hogy az élet valódi célja megszabadulni a reinkarnáció körforgásából, Bharata király elindult egy Pulaha–āśrama nevű szent zárándokhelyre a Himalája tövébe. Ott a hajdani király magában élt a Gandakī folyó partja mentén, az erdőben. Királyi öltözéke helyett mindössze egy őzbőrből készült ruhát viselt. Haja és szakála hosszúra és gubancosra nőtt, s állandóan nedves volt, mivel napjában háromszor megfürdött a folyóban.

Reggelenként Bharata azzal imádta a Legfelsőbb Urat, hogy a *Rg Veda* himnuszait vibrálta, s ahogy a nap felkelt, a következő mantrát mondta el: „A Legfelsőbb Úr a tiszta jószág állapotában van. Ő világítja meg az egész univerzumot; különböző potenciái által ellátja az összes anyagi élvezetre vágyó élőlényt és áldását adja híveinek.”

A nap későbbi részében gyümölcsöket és gyökereket gyűjtött, és ahogy azt a védikus írások előírják, felajánlotta ezeket az egyszerű ételeket Úr Krsnának, az Istenség Legfelsőbb Személyiségének, majd elfogyasztotta őket. Habár hajdanában nagy király volt és bővelkedett a világi gazdagságban, most lemondásaiból származó ereje miatt megszűntek az anyagi élvezet iránti vágyai. Nem kötődött többé a születés és halál körforgását előidéző dolgokhoz.

Mivel állandóan az Istenség Személyiségén meditált, Bharata tapasztalni kezdte a lelki eksztázis tüneteit. Szíve az eksztatikus szerelem távához hasonlított, s mikor elméje megfürdött ebben a tóban, az öröm könnyei patakzottak szeméből.

Egy nap, miközben Bharata a folyópart közelében meditált, egy őzsuta jött oda inni. Mialatt ivott, a közeli erdőből oroszlánüvöltés hangzott fel. Az őzsuta vemhes volt, s ahogy az ijedtségtől felugrott s elfutott a folyótól, egy őzgida pottyant ki méhéből a gyorsfolyású vízbe. Az őzsuta félelemtől

remegve s a vetéléstől legyengülve egy barlangban húzódott meg, ahol hamarosan elpusztult.

A bölcs meglátta a vízben sodródó őzgidát, s nagy szájalom vett rajta erőt. Kiemelte az állatot a vízből, s tudva, hogy az anyátlan, elvitte az *āsramába*. A tanult transzcendentalista szemszögéből a testi különbségeknek nincsen jelentőségük: mivel Bharata önmegvalósított volt, minden élőlényt egyenlőnek látott s tudta azt, hogy minden testben jelen van a lélek és a Felsőlélek, a Legfelsőbb Úr is. Naponta friss zöld fűvel etette az őzet, s megpróbált kényelmes körülményeket teremteni neki. Hamarosan nagy ragaszkodás ébredt benne az őz iránt, vele aludt, vele sétált, vele fürdött, sőt vele is evett. Amikor az erdőbe indult gyümölcsért, virágért és gyökerekért, magával vitte az őzet, mert félt, hogy ha hátrahagyja, megölhetik a kutyák, sakálok vagy a tigrisek. Bharata nagy örömét lelte abban, hogy az őz gyermekként ugrált és bolondozott az erdőben. Néha a vállán vitte a gidát. Szíve annyira telve volt az őz iránti szeretettel, hogy egész nap az ölében tartotta volna őt, alvás közben pedig az őz a mellkasán pihent. Állandóan becézgette, s néha még meg is csókolta. Így hát ragaszkodással a szívében kötődni kezdett az őzhez.

Mivel ragaszkodott ahhoz, hogy felnevelje az őzet, Bharata egyre kevesebbet meditált a Legfelsőbb Úron. Ezzel letért az önmegvalósítás ösvényéről, mely az emberi élet valódi célja. A Védák emlékeztetnek bennünket arra, hogy a lélek csak azután kaphat emberi testet, miután több milliószor megszületett az alacsonyabb fajokban. Ezt az anyagi világot néha a születés és halál óceánjához, az emberi testet pedig egy megbízható hajóhoz hasonlítják, mely képes átszelni ezt az óceánt. A Védikus írások, valamint a szent tanítók vagy lelki tanítómesterek gyakorlott hajósokhoz, az emberi test lehetőségei pedig kedvező szelekhez hasonlítanak, melyek abban segítik a hajót, hogy akadálytalanul elérje kívánt célját. Ha valaki rendelkezik mindezekkel a lehetőségekkel, de életét nem használja teljesen az önmegvalósításra, akkor az lelki öngyilkosságot követ el s azt kockáztatja, hogy következő életében állati testet kap.

Amellett, hogy Bharata tudatában volt ezeknek a tényeknek, így gondolkodott: *„Ez az őz menedéket keresett nálam, hogyan is hanyagolhatnám el? Még ha zavarja is lelki életemet, akkor sem vehetem semmibe. Nagy hiba lenne, ha nem vennék tudomást egy segítségre szoruló személyről, aki menedéket keres nálam.”*

Egy nap Bharata meditációja közben, szokása szerint a Legfelsőbb Úr helyett az őzre gondolt. Megtörve figyelmét körül nézett, hogy lássa, merre van az őz. Mikor pedig nem látta sehol, elméje izgatottá vált, mint azé a fösvényé, aki elveszítette pénzét. Felállt és átkutatta a környéket *āśramja* körül, de az őz sehol sem találta.

Azt gondolta: „*Mikor fog az őzem visszajönni? Biztonságban van-e, nem bántják-e a tigrisek és más állatok? Mikor fogom újra látni őt, amint a kertemben sétál s a lágy, zöld fűvet legeli?*”

Ahogy telt a nap s az őz nem tért vissza, Bharatát elöntötte az aggodalom. „*Megette volna őt egy farkas vagy egy kutya? Vaddisznó-horda, vagy magányosan kószáló tigris támadta meg? A nap már lemenőben van, és ez a szegény állat, aki mióta elvesztette anyját megbízott bennem, még mindig nem tért vissza.*”

Visszaemlékezett arra, hogyan játszott vele az őz, megérintve őt lágy, pihés szarvainak hegyével. Emlékezett arra, hogy néha eltolta magától az őzet, bosszankodást színlelve amiatt, hogy megzavarta imáját vagy meditációját, és hogy az őz akkor félelemmel telve miként ült le mozdulatlanul, nem messze tőle.

„*Az én őzem pontosan olyan, mint egy kis herceg. Mikor fog visszatérni? Mikor fogja újra megbékíteni sebzett szívemet?*”

Képtelen volt uralkodni magán, ezért elindult az őz után, követve apró patanyomait a holdfényben. Őrületében magához kezdett beszélni: „*Ez a teremtmény olyan kedves volt nekem, hogy úgy érzem, mintha saját fiamat vesztettem volna el. A távollét égető lázától úgy érzem magam, mintha egy lángoló erdőtűz közepén lennék. Keserűség égeti a szívemet.*”

Eszeveszetten, veszélyes erdei ösvényeken kutatva az elveszett őzet, Bharata elesett és súlyosan megsebesült. Ott fekve, halála pillanatában azt látta, hogy az őz megjelent, leült mellette, s egy szerető gyermek tekintetével nézett rá. Halála pillanatában a király minden erejével az őzre gondolt. A *Bhagavad-gītā*ból megtudhatjuk: „Amilyen létállapotra emlékszik valaki teste elhagyásakor, kétségtelenül eléri azt.”

Bharata király őzzé változik

Következő életében Bharata király egy őz testébe költözött. A legtöbb élőlény képtelen visszaemlékezni múltbeli életeire, de ő, előző életében elért lelki fejlettsége miatt képes volt még egy őz testében is megérteni azt,

hogy miért kapott ilyen testet, ezért keseregni kezdett: „Milyen bolond voltam! Elhagytam az önmegvalósítás ösvényét. Feladtam családomat és királyságomat, elvonultam meditálni egy elhagyatott szent helyre, ahol örökké csak az univerzum Urán elmélkedtem. De ostobaságom miatt hagytam, hogy elmém egy őzhöz ragaszkodjon. És most jogosan kaptam ilyen testet. Csakis magamat hibáztathatom.”

Bharata értékes leckét kapott, s még őzként is képes volt tovább fejlődni a lelki életben. Elkülönült minden anyagi vágytól. Nem törődött többé a zamatos zöld fűvel, s arra sem figyelt, hogy mekkorára nőnek agancsai. Feladta a többi őz társaságát is, a hímeiket és a nőtényekét egyaránt, s hátrahagyva anyját a Kālanjara-hegyekben, ahol született, visszatért Pulaha–āśramba, arra a helyre, ahol előző életében a meditációt gyakorolta. De ez alkalommal ügyelt arra, hogy sohase feledkezzen meg az Istenség Legfelsőbb Személyiségéről. Nagy szentek és bölcsek lakjainak közelében maradt, elkerült minden kapcsolatot a materialistákkal, s nagyon egyszerűen élt, csak kemény és száraz levelekkel táplálkozott. Mikor elkövetkezett halála pillanata s Bharata elhagyta őz testét, hangosan mondta a következő imát: „Az Istenség Legfelsőbb Személyisége minden tudás forrása, az egész teremtés irányítója és a Felsőlélek minden élőlény szívében. Ő gyönyörű és vonzó. Elhagyva ezt a testet hódolatomat ajánlom Neki és remélem, hogy folyamatosan lefoglalhatom magam transzcendentális szerető szolgálatában.”

Jada Bharata élete

Következő életében Bharata Király egy tiszta és szent *brāhmaṇa* családjában született meg, ahol Jada Bharataként ismerték. Az Úr kegyéből újra képes volt emlékezni előző életeire. A *Bhagavad–gītā*-ban az Úr Kṛṣṇa azt mondja: „Tőlem származik az emlékezés, a tudás és a felejtés.” Mikor Jada Bharata felnőtt, nagyon félt barátaitól és rokonaitól, mivel azok nagyon materialisták voltak és egyáltalán nem érdekelte őket a lelki fejlődés. A fiú állandóan aggódott, mivel félt attól, hogy hatásukra ismét alázuhan az állati létbe. Ezért, bár nagyon intelligens volt, bolondként viselkedett. Ostobának, vaknak és süketnek tette magát, így a világi emberek nem is próbáltak beszélni vele. Ám magában örökké az Úrra gondolt s dicsőségét vibrálta, mely egyedül képes megmenteni valakit az ismétlődő születéstől és haláltól.

Jada Bharata apja nagyon ragaszkodott fiához és lelke mélyén remélte, hogy Jada Bharatából egy nap tanult tudós lesz. Ezért megpróbálta őt megtanítani a védikus tudomány rejtelmeire. De Jada Bharata szándékosan bolondként viselkedett, hogy apja felhagyjon szándékával. Ha apja utasította valamire, ő pontosan az ellenkezőjét csinálta. Mindamellett Jada Bharata apja egészen haláláig próbálta tanítani a fiút.

Jada Bharata kilenc mostohatestvére ostobának és esztelennek tartotta őt, ezért amikor apjuk meghalt, felhagytak minden próbálkozással, hogy képezzék őt. Képtelenek voltak megérteni Jada Bharata belső lelki fejlődését. De ő sohasem tiltakozott rossz bánásmódjuk ellen, mivel már teljesen felszabadult a testi életfelfogás alól. Bármilyen étel kerül elé elfogadta és megette, akár sok, akár kevés, akár ízletes, akár élvezhetetlen volt. Mivel teljes transzcendentális tudással rendelkezett, nem zavarták az olyan anyagi kettősségek, mint például a hideg vagy a meleg. Teste és végtagjai rendkívül erősek voltak. Nem törődött sem a tél hidegével, sem a nyár hevével, sem széllel, sem esővel. Mivel teste állandóan piszkos volt, ez leplezte lelki tudását és fényét éppen úgy, mint a szennyel és mocsokkal borított értékes drágakő. Azok a hétköznapi emberek, akik nem tartották többre egy haszontalan bolondnál, naponta bántalmazták és megvetették őt.

Jada Bharata fizetése csupán az a kevés élvezhetetlen táplálék volt, amit testvéreitől kapott, akik rabszolgaként dolgoztatták a mezőn. De még az egyszerű feladatokat is képtelen volt kielégítően elvégezni, mivel nem tudta, hogy hová szórja a szemetet vagy hol simítsa el a földet. Étél gyanánt bátyjai rizstörmeléket, a rizs pelyváját, olajos pogácsát, féregrágtá gabonát és olyan égett magvakat adtak neki, amik a főzőedény aljára ragadtak. De Jada Bharata boldogan, nektárként fogadta mindezt. Sohasem érzett haragot. Rendelkezett egy tökéletesen önmegvalósított lélek összes tulajdonságával.

Egyszer egy tolvajokból és gyilkosokból álló banda vezetője Bhadrakālī istennő templomába ment, hogy feláldozzon egy állathoz hasonlatos ostoba, csekélyértelmű embert. Az ilyesfajta áldozatokat a Védák sehol sem említik, csupán a rablók találták ki azért, hogy anyagi gazdagságra tegyenek szert. Tervük megghiúsult, mert az az ember akit fel akartak áldozni megszökött, ezért a rablóvezér elküldte embereit, hogy keressék meg őt. Erdőkön és mezőkön át, kutatva az éjszaka sötétjében, a rablók egy rizsföldhöz értek, ahol megpillantották Jada Bharatát, amint ott ült s a mezőt őrizte a vaddisznók támadásai ellen. Gondolták, tökéletes áldozat

válna belőle. Örömtől csillogó arccal, erős kötelekkel gúzsba kötötték és Kālī istennő templomához cipelték. Jada Bharata, mivel tökéletesen hitt a Legfelsőbb Úr oltalmában, nem tiltakozott. Egy híres lelki tanítómester írt egy dalt, mely így hangzik: „Uram, most meghódolok Előtted. Örökre a szolgád vagyok s ha akarod, megölhetsz engem, s ha akarod, meg is védhetsz. Én minden esetben teljes mértékben meghódolok Előtted.”

A rablók megfürdették Jada Bharatát, új selyemruhát adtak rá, majd ékszerekkel és virágfüzérékkel díszítették fel. Utolsó étkezéseként bőségesen megettek majd az istennő elé vitték, akit imákkal és dalokkal dicsérték. Jada Bharatát erővel leültették a *mūrti* elé. Ezután az a rabló, aki a főpap szerepét játszotta, egy borotvaéles karddal el akarta vágni Jada Bharata torkát, hogy kifolyó, meleg vérét likőrként fel fudják ajánlani Kālīnak.

De az istennő ezt nem tűrte. Megértette, hogy a bűnös tolvajok az Úr egy nagy *bhaktáját* készülnek megölni. Az istenség formája váratlanul megrepedt, s megjelent maga az istennő. Teste elviselhetetlen sugárzással ragyogott. A feldühödött istennőnek megvillantak lángoló szemei és láthatóvá váltak ádáz, görbe fogai. Szemei, vörös szemgolyói izzottak, s úgy tűnt, mintha az egész kozmosz elpusztítására készülődne. Harciasan leugrott az oltárról és azzal a karddal, amivel ők a szent Jada Bharatát készültek megölni, lefejezte az összes gazembert.

Jada Bharata Rahūgana királyt oktatja

Miután megszabadult Kālī templomából, Jada Bharata folytatta vándorlását, távol tartva magát a közönséges materialista emberektől. Egy napon, amint Rahūganát, Sauvīra királyát szolgálai a vállukon, egy gyaloghintóban vitték a kerületen keresztül, az elfáradt férfiak botladozni kezdtek. Belátva, hogy más hordásra lesz szükségük az Iksumatī folyón való átkeléshez, a király szolgálai kutatni kezdtek valaki után. Hamarosan meglátták Jada Bharatát, aki megfelelőnek látszott, mivel fiatal volt és erős, akár egy ökör. Jada Bharata azonban minden élőlényt testvérének tekintett, ezért nem tudta jól ellátni feladatát. Járás közben állandóan megállt, hogy megbizonyosodjon arról, nem lépett-e rá egyetlen hangyára sem. A reinkarnáció finom, de precíz törvényei alapján minden élőlénynek el kell töltenie egy meghatározott időt egy testben, mielőtt magasabb formát kapna. Ha idő előtt megölnék egy állatot, akkor a léleknek vissza

kell tértie ugyanabba a fajba, hogy letöltse idejét abban a testben. Ezért a Védák megparancsolják, hogy mindig óvakodjunk attól, nehogy szeszélyből megöljünk más állatokat. Nem is sejtve a késlekedés okát, Rahūgana így kiáltott: „Mi történik? Miért nem vagytok képesek ezt a gyaloghintót rendesen vinni? Miért rázkódik így?”

A király vészjósoló hangjára az ijedt szolgák azt felelték, hogy a bolond Jada Bharata az oka. A király mérgesen megszidta, gúnyosan hibáztatva őt azzal, hogy úgy viszi a gyaloghintót, mintegy gyenge, sovány, fáradt vénember. De Jada Bharata, aki ismerte eredeti lelki azonosságát, jól tudta, hogy nem azonos a testével. Nem volt sem kövér, sem vékony, s ahhoz a hús és csonttömeghez sem volt semmi köze, ami testét alkotta. Tudta magáról, hogy egy örök szellemi lélek s egy testben ül, mint gépben a vezetője. Ezért érzéketlen maradt a király dühös kritikájával szemben. Azzal sem törődött volna, ha a király halálra ítéli, mert tudta, hogy a lélek örök és elpusztíthatatlan. Ahogy az Úr Krsna mondja a *Gītāban*: „A lélek nem semmisül meg a test pusztulásával.”

Jada Bharata csendes maradt, s ugyanúgy vitte tovább a hintót. A király azonban képtelen volt uralkodni magán s ezt üvöltötte: „Mit művelsz, te gazember? Hát nem tudod, hogy én az urad vagyok? Engedetlenségedért most megbüntetlek!”

„Kedves királyom – mondta Jada Bharata –, bármit is mondtál rólam, az igaz. Úgy tűnik, azt gondolod, hogy nem dolgoztam elég keményen, hogy hintódat vigyem. Ez igaz, mivel én egyáltalán nem viszem a gyaloghintódat! A testem viszi, de én nem vagyok a testem. Azzal vádolsz, hogy nem vagyok elég kitartó és erős, de ez csupán a lélekről való tudatlanságodat mutatja. A test lehet kövér, sovány, gyenge vagy erős, de egy tanult ember nem mond ilyeneket a valódi belső énről. Ami a lelkemet illeti, az nem kövér és nem sovány, tehát igazad van, amikor azt mondd, hogy nem vagyok túl erős.”

Jada Bharata ekkor oktatni kezdte a királyt: „Te azt hiszed, hogy úr és parancsoló vagy, ezért megpróbálsz parancsolni nekem, de ez szintén helytelen, mivel ezek a pozíciók múlandóak. Ma te vagy a király és én a szolgád, de következő életünkben lehet, hogy épp fordítva lesz: te leszel az én szolgám és én a te urad.”

Ahogy az óceán hullámai összesodorják a szalmaszálakat, majd ismét szétválasztják őket, úgy kapcsolja össze az örök idő is ideiglenesen az

élőlényeket, akár úrként és szolgaként is, majd szétválasztja és újracsoportosítja őket.

„Mindazonáltal, – folytatta Jada Bharata – ki az úr és ki a szolga? Mindenki az anyagi természet törvényei szerint kénytelen cselekedni, ezért hát senki sem úr és senki sem szolga.”

A Védák elmagyarázzák, hogy az emberi lények ebben az anyagi világban olyanok, mint a színészek a színpadon, akik egy felsőbb akarat irányítása alatt szerepelnek. A színpadon egy színész eljátszhatja az úr szerepét, egy másik a szolgálát, de valójában mindketten a rendező szolgálai. Ugyanígy az összes élőlény a Legfelsőbb Úr, Śrī Kṛṣṇa szolgálja. Úr- és szolgaszerepük az anyagi világban átmeneti és képzeletbeli.

Miután Jada Bharata mindezt elmagyarázta Rahūgana királynak, így szólt: „Ha még mindig azt hiszed, hogy te vagy az úr és én a szolga, akkor elfogadom. Parancsolj velem. Miben lehetek a szolgálatodra?”

Rahūgana király, aki leckét kapott a lelki tudományból, megdöbbenve hallgatta Jada Bharata tanításait. Felismerve benne a szentet, sietve leszállt gyaloghintójáról. Magáról, mint hatalmas uralkodóról alkotott anyagi felfogása szertefoszlott. Alázatosan, fejét a szent ember lábaihoz helyezve a földre vetette magát s egész testével elnyúlva hódolatát ajánlotta.

„Óh szent, miért járod ismeretlenül a világot? Ki vagy te? Hol laksz? Miért jöttél ide? Óh lelki tanítómester, vak vagyok a lelki tudáshoz. Kérlek, mondd meg nekem, hogyan fejlődhetnék a lelki életben?”

Rahūgana király példásan viselkedett. A Védák kijelentik, hogy mindenkinek, még a királyoknak is közeledniük kell egy lelki tanítómesterhez azért, hogy tudást szerezzenek a lélekről és a reinkarnáció folyamatáról.

Jada Bharata így felelt: „Mivel az élőlény elméje telve van anyagi vágyakkal, ezért különböző testeket vesz fel ebben az anyagi világban, hogy élvezze és elszenvedje azokat az örömeket és fájdalmakat, melyeket az anyagi cselekvés okoz.”

Ha valaki éjjel alszik, elméje sok álomszerű helyzetet teremt, örömtelit és fájdalmasat egyaránt. Egy férfi álmodhatja, hogy egy gyönyörű nő társaságában van, de ez az élvezet képzeletbeli. Azt is álmodhatja, hogy egy tigris üldözi, de az átélt aggodalom is valótlan. Hasonlóképpen az anyagi boldogság és szenvedés csupán az elme szüleményei, melyek az anyagi testtel és javakkal való azonosításból következnek. Ha valaki ráébred eredeti, lelki tudatára, meglátja, hogy semmi köze sincs ezekhez a

dolgokhoz. Ezt úgy valósíthatja meg, hogy elméjével a Legfelsőbb Úron medítál.

Aki nem képes elméjét mindig a Legfelsőbb Úrra rögzíteni és szolgálni Őt, az alámerül a születés és halál körforgásába, ahogy azt Jada Bharata elmagyarázta.

„Az elme állapota okozza a születéseket a különböző testekben – szólt Jada Bharata. Ezek a testek sokfélék lehetnek, mert ha valaki elméjét a lelki tudomány megértésére használja, akkor magasabbrendű, ha pedig anyagi örömek elérésére, akkor alacsonyabbrendű testet kap.”

Jada Bharata az elmét a lámpában égő lánghoz hasonlította. „Ha a láng rosszul égeti el a kanócot, akkor a lámpa kormos lesz. Ha viszont tisztított vaj ég a lámpában és a láng rendesen ég, a lámpa ragyogóan világít. Az anyagi étellel lefoglalt elme végtelen szenvedést okoz a reinkarnáció körforgásában, de ha az elmét a lelki tudomány művelésére használják, akkor a lelki élet eredeti fénye megjelenik.”

Jada Bharata ekkor figyelmeztette a királyt: „Amíg valaki az anyagi testével azonosítja magát, addig különböző életformákban korlátlan számú univerzumon kell keresztülhaladnia. Ezért a szabályozatlan elme az élőlény legnagyobb ellensége.”

„Kedves Rahūgana király, amíg a feltételekhez kötött lélek elfogadja az anyagi testet és nem szabadul meg az anyagi élvezet szennyeződésétől, s amíg nem győzi le érzékeit és elméjét, s nem jut el az önmegvalósítás szintjére azzal, hogy felébreszti lelki tudását, addig arra kényszerül, hogy különböző helyeken és formában vándoroljon ebben az anyagi világban.”

Jada Bharata azután felfedte előző életeit. „Egy előző születésemkor Bharata királyként ismertek. Elértem a tökéletességet azáltal, hogy megszabadultam minden anyagi cselekedettől. Teljesen lefoglaltam magam az Úr szolgálatával, de enyhítettem elmém irányításán, és annyira ragaszkodni kezdtem egy kis özhöz, hogy elhanyagoltam lelki kötelességemet. Halálom pillanatában nem tudtam másra gondolni mint az özre, így következő életemben egy őz testét kellett elfogadnom.”

Jada Bharata azzal fejezte be tanítását, hogy tájékoztatta a királyt: aki meg akar szabadulni a reinkarnáció körforgásából, annak mindig az Úr *bhaktáival* kell társulnia. Csakis az Úr emelkedett *bhaktáinak* társaságában lehet elérni a tökéletes tudást, mely fényt derít ennek az anyagi világnak az illuzórikus kapcsolataira.

Amíg valaki nem tud társulni velük, addig a legalapvetőbb dolgot is képtelen lesz megérteni a lelki életben. Az Abszolút Igazság csak annak nyilvánul meg, aki megkapta egy nagy *bhakta* kegyét, mivel a tiszta *bhakták* társaságában nem esik szó anyagi témákról, például politikáról vagy szociológiáról. A tiszta *bhakták* társaságában kizárólag az Istenség Legfelsőbb Személyiségének tulajdonságairól, formáiról és kedvteléseiről beszélgetnek, akit teljes figyelmükkel dicsérnek és imádnak. Ez az egyszerű titka annak, hogyan élesztheti fel valaki alvó lelki öntudatát, hogyan fejezheti be örökre a reinkarnáció gonosz körforgását, és hogyan térhet vissza az örök gyönyörrel teli életbe, a lelki világba.

Miután Rahūgana király leckéket kapott Jada Bharatától, a nagy *bhaktától*, megértette a lélek állandó helyzetét, és végleg feladta testi életfelfogását, mely a tiszta lelkeket a születés és halál végtelen körforgásához láncolja az anyagi világban.

Visnu szolgálai meglátták a halál urának szolgálait, amint éppen ki akarták tépni Ajāmila lelkét a szívéből, s zengő hangon kiáltották: „állj!”

III

Látogatók a túlvilágról

Ki milyen létre gondol teste elhagyásakor, azt éri majd el kétségtelenül.

Bhagavad-gītā (8.6)

Amikor a lélek a halál után elindul titokzatos útjára, a nagy világvallások hagyományai szerint találkozhat a valóság más síkjaiból származó élőlényekkel is: angyalokkal, akik segítik őt, vagy bírakkal, akik a kozmikus igazság mérlegén mérik le jó és rossz cselekedeteit. Az ember kultúrájában nagy választék van azokból a vallásos tárgyú műalkotásokból, melyek ilyen jeleneteket ábrázolnak. Egy etruszk cserépkorsó töredékén lévő festményen egy elesett harcosra vigyázó angyali alak látható. Egy középkorból származó keresztény mozaikon egy zord Szent Mihály látható, kezeiben az igazság mérlegével. Sokan, akik klinikai halált vagy halálközeli élményt éltek át, ilyen lényekkel való találkozásról számoltak be.

India Védikus Irodalmából megtudhatjuk, hogy az Úr Visnu szolgálai a halál pillanatában jelennek meg azért, hogy elkísérjék a jámbor lelket a lelki világba. A Védák Yamarājának, a halál urának félelmetes ügynökeiről is beszélnek, akik erővel ragadják el a bűnös ember lelkét, s felkészítik következő börtönszerű inkamációjára. Ebben a történetben az Úr Visnu és Yamarāja ügynökei azon vitatkoznak, hogy felszabaduljon vagy reinkamálódjon-e Ajāmila lelke.

Élt egyszer Kanyākubja városában egy Ajāmila nevű fiatal, szent *brāhmaṇa* pap, aki letért a lelki élet ösvényéről, s minden jó tulajdonságát elveszítette, amikor beleszeretett egy prostituáltba. Feladva papi kötelességeit, Ajāmila rablásból és szerencsejátékokból élt, s életét erkölcstelenségekkel múlatta.

Nyolcvannyolc éves korára Ajāmilának a prostituált tíz gyermeket szült. A legifjabbat, egy csecsemőt Nārāyanának hívták (ez a Legfelsőbb Úr,

Visnu egyik neve). Ajāmila nagyon ragaszkodott kisfiához, s nagy örömét lelte abban, ha gyermeke első lépéseit és szavait figyelhette.

Egy napon a halál figyelmeztetés nélkül érte az ostoba Ajāmilát. Az öregember elborzadva látta a három rémisztően vad és torzarcú alakot maga előtt. Ezek a túlvilági lények köteleket hoztak, hogy erőszakkal kísérjék a halál ura, Yamarāja elé. A hátborzongató teremtmények láttán Ajāmila megzavarodott, és kisfia iránti ragaszkodásából – aki ott játszott nem messze – hangosan kiáltozni kezdte: „Nārāyana! Nārāyana!” Könnyes szemekkel, kisfia után kiabálva, a bűnös Ajāmila tudtán kívül az Úr Visnu szent nevét vibrálta.

Uruk nevének hallatára, melyet a haldokló Ajāmila oly nagy odaadással vibrált, Visnu küdöttei, a Visnudūták egy szempillantás alatt ott termettek. Úgy néztek ki, mint maga az Úr Visnu. Szemeik olyanok voltak, akár a lótusz virágai; csillogó aranysisakot és topázszínű fénylő selyemöltözetet viseltek, tökéletesen formált testüket zafír és tejfehér lótuszfüzérek ékesítették. Üdék voltak és fiatalok, s kápráztató ragyogásuk betöltötte a sötét, halotti szobát. Kezükben íjat, nyilat, kardot, kagylókürtöt, buzogányt, korongot és lótuszvirágot tartottak.

A Visnudūták meglátták Yamarāja szolgálait, amint éppen ki akarták tépni Ajāmila lelkét szívéből, s zengő hangon kiáltották: „állj!”

A Yamadūták, akik még sohasem kerültek szembe ellenállással, megborzongtak a Visnudūták szigorú parancsától. „Kik vagytok? Miért próbáltok megakadályozni minket? – kérdezték. Mi a halál ura, Yamarāja szolgálai vagyunk – mondták.”

Visnu ügynökei elmosolyodtak, és olyan mély hangon szólaltak meg, mint az esőfelhő morajlása: „Ha tényleg Yamarāja szolgálai vagytok, akkor el kell magyaráznunk nekünk a születés és a halál körforgásának értelmét. Mondjátok meg, ki kerül bele ebbe körforgásba és ki nem?”

A Yamadūták így feleltek: „A nap, a tűz, az ég, a levegő, a félistenek, a hold, az este, a nappal, az éjszaka, az égtájak, a víz, a föld és a Felsőlélek, a szívben lakozó Úr tanúskodik cselekedeteinkről. A születés és halál körforgásával azokat büntetik, akikről ezek a tanúk azt jelentik, hogy eltértek vallásos kötelességeiktől. Életük vallásos vagy istentelen tettei alapján élvezik vagy szenvedik el *karmájuk* megfelelő visszahatásait következő életükben.”

Az élőlények a lelki világban eredetileg Isten örök szolgálói. De amikor feladják az Úr szolgálatát, be kell lépniük az anyagi univerzumba, mely a

természet három kötőerejéből: jóságból, szenvedélyből és tudatlanságból áll. A Yamadūták elmagyarázták, hogy azok az élőlények, akik élvezni kívánják ezt az anyagi világot, a kötőerők hatása alá kerülnek, s a kötőerőkkel való kapcsolatuknak megfelelően egy anyagi testet kapnak. A jóság minőségében lévők félisteni, a szenvedélyben lévők emberi testet kapnak, a tudatlanság kötőerejében lévők pedig az alacsonyabb fajokba kerülnek.

Mindezek a testek olyanok, mint amilyenekkel álmainkban találkozunk. Ha valaki elalszik, elfelejti valódi azonosságát, s akár azt is álmodhatja, hogy király lett belőle. Nem emlékszik arra, hogy mit csinált elalvása előtt, s nem tudja, hogy mit fog tenni, miután felébred. Hasonlóan, ha egy lélek egy ideiglenes, anyagi testtel azonosítja magát, akkor elfelejti valódi, lelki azonosságát, ahogy előző életeit is annak ellenére, hogy a legtöbb emberi testben lakozó lélek már végigjárta mind a nyolcmillió–négyszázezer létformát.

„Az élőlény tehát egyik anyagi testből a másikba vándorol az emberek, állatok és félistenek életében” – mondták a Yamadūták. Ha az élőlény félisteni testet kap, nagyon boldog. Ha emberi testet, akkor néha boldog, néha szomorú. Ha állati testet kap, akkor állandóan félelemben él. Nagyon szenved mindegyik állapotban, mert átéli a születést, halált, betegséget és öregséget. Nyomorúságos állapota a *samsāra*, a lélek vándorlása különböző fajokon keresztül az anyagi világban.

„Az ostoba megtestesült élőlény, – folytatták a Yamadūták – aki képtelen megzabolázni érzékeit vagy elméjét, akár kívánja akár nem, az anyagi természet kötőereje szerint kénytelen cselekedni. Olyan, mint a selyemhernyó, aki saját nyálával készít gubót, s csapdájába esik. Az élőlény gyümölcsöző tetteinek áldozata lesz, melytől nem tud szabadulni. Így állandóan zavarodott, ismételten meghal és megszületik.”

„Erős anyagi vágyai miatt – szoltak a Yamadūták – az élőlény egy bizonyos családban születik meg, s apjához vagy anyjához hasonló testet kap. Ez a test múlt– és jövőbeli testeire utal, ahogy a tavasz is elmúlt és jövőendő tavaszokra hasonlít.”

Az emberi létforma különösen értékes, mert csak az ember képes megérteni a transzcendentális tudást, mely kiszabadíthatja őt a születés és halál körforgásából. De Ajāmila elpocsékolta emberi életét.

„Kezdetben – mondták a Yamadūták – Ajāmila tanulmányozta a Védikus írásokat. Jelleme és magatartása kifogástalan volt. Szelíd volt és

nemes, uralkodott elméjén és érzékein. Mindig őszinte volt, ismerte a védikus *mantrák* vibrálásának módját, és nagyon tiszta volt. Ajāmila mindig megadta a kellő tiszteletet lelki tanítómesterének, vendégeinek és családjá idősebb tagjainak. Valóban mentes volt a hamis tekintélytől. Minden élőlényhez jóindulatú volt, sohasem irigykedett senkire.”

„Ám egyszer Ajāmila, apja utasítására az erdőbe ment, hogy gyümölcsöket és virágot szedjen. Hazafelé menet összeakadt egy nagyon kéjes, alacsonyrendű férfival, aki szégyentelenül ölelgetett és csókolt egy prostituáltat. A férfi mosolygott és dalolt, jól érezte magát, mintha ez helyénvaló lenne. Ő és a prostituált is részeg volt. A kurtizán szemei mámorban úsztak, ruhája meglazult, itt-ott felfedve testét. Mikor Ajāmila meglátta ezt a prostituáltat, kéjes vágyak ébredtek szívében s a hatásuk alá került. Emlékezni próbált az írások tanácsaira, tudása és értelme segítségével fékezni próbálta bujaságát. De Cupido nyila a szívébe hatolt, ezért képtelen volt elméjét irányítani. Attól fogva állandóan a prostituálton járt az esze, s rövid idő múlva a házába vette szolgálonak.

Ezután Ajāmila felhagyott összes lelki gyakorlatával. Apjától örökölt pénzét a prostituáltra költötte, sőt elhagyta tiszteletre méltó *brāhmaṇa* családból származó gyönyörű, fiatal feleségét is.

Ez a gazember Ajāmila, legálisan vagy sem, onnan szerzett pénzt, ahonnan tudott, s abból tartotta el a prostituált fiait és lányait. Halála előtt nem vezekelt, ezért bűnös élete miatt Yamarāja színe elé kell vinnünk. Ott bűnös tettei miatt bűnhődni fog, majd egy megfelelő testben visszatér az anyagi világba.”

Végighallgatva a Yamadūtákat, az Úr Visnu szolgái, akik jártasak a logikában s az érvelésben, így feleltek: „Milyen fájdalmas azt látni, hogy azok, akiknek feladatuk a vallási elvek fenntartása, szükségtelenül büntetnek egy ártatlan embert. Ajāmila már jóvátette bűneit. Sőt, nemcsak ebben az életében, hanem a megelőző sokmillió életében elkövetett bűneit is jóvátette már azáltal, hogy halála öntudatlan pillanatában is Narāyana szent nevét vibrálta. Ezért most megtisztulva alkalmas arra, hogy felszabaduljon a reinkarnáció körforgásából.”

A Visnudūták így szóltak: „Az Úr Visnu szent neveinek vibrálása a legjobb vezeklés. Egy tolvaj vagy iszákos számára, vagy annak, aki hűtlenül elhagyta barátját vagy rokonát, aki megöl egy papot, vagy aki viszonyt tart fenn saját *guruja* feleségével vagy más előljáróével, az Úr Visnu szent nevének vibrálása a legjobb vezeklés. Azoknak is ez a legjobb

módszer, akik asszonyt, apát, királyt vagy tehenet öltek, vagy másképp bűnöztek. Az ilyen bűnösök pusztán az Úr Visnu szent nevének vibrálásával is magukra terelhetik a Legfelsőbb Úr figyelmét, aki ezáltal úgy vélheti: Mivel ez az ember szent Nevemet vibrálta, kötelességem, hogy védelmet nyújtsak neki.”

Annak, aki a veszekedés és képmutatás e korszakában meg akar menekülni az újraszületéstől, a Hare Krsna *mahā–mantrát*, a felszabadulás nagy *mantráját* kell vibrálnia, mert az minden anyagi vágytól megtisztítja szívét, mely különben a születés és halál körforgásának csapdájában tartja.

A Visnudüták így folytatták: „Aki az Úr szent nevét vibrálja, az rögtön megszabadul bűnei visszahatásától akkor is, ha csupán tréfából vagy zenei mulatságból teszi. Ezt az írások és a művelt tudósok is elfogadják.

Ha valaki az Úr Krsna szent nevét vibrálja és meghal egy balesetben vagy megöli egy vadállat, betegségben vagy fegyver által pusztul el, annak nem kell újra megszületnie. Ahogy a tűz hamuvá égeti a száraz falevelet, úgy égeti Krsna szent neve is hamuvá az ember összes karmikus visszahatásait.”

A Visnudüták ekkor így szóltak: „Ha valaki nincsen tisztában egy orvosság erejével, de szedi vagy kényszerítik arra, hogy szedje, az tudta nélkül is hatni fog. Még ha valaki nem is ismeri a Szent Név vibrálásának értékét, a vibrálás akkor is felszabadítja a reinkarnáció alól.”

„Halála pillanatában – mondták a Visnudüták – Ajāmila tehetetlenül és nagyon hangosan vibrálta az Úr Nārāyana nevét. Ez a vibrálás szabadította fel őt az újraszületés alól, melyet bűnös élete miatt kapott. Ezért ne próbáljátok Uratok elé vinni, hogy egy újabb anyagi test börtönében bűnhődjön.”

Ezután a Visnudüták megszabadították Ajāmilát Yamarāja szolgáinak köteleitől. Ajāmila magához tért és őszintén, félelem nélkül, fejét lábukhoz hajtva felajánlotta hódolatát a Visnudütáknak. Amikor pedig a Visnudüták látták, hogy Ajāmila mondani akar nekik valamit, eltűntek.

„Álom volt amit láttam, vagy valóság – csodálkozott Ajāmila. Szörnyűséges embereket láttam, akik kezükben kötelekkel jöttek, hogy elhurcoljanak. Hová lettek? És hol van az a ragyogó négy személy, akik megmentettek?”

Ajāmila ekkor elgondolkozott életén. „Érzékeim rabszolgájaként mennyire lesüllyedtem! Szent *brāhmaṇa* voltam, de lezuhantam és gyermekeket nemzettem egy prostituált méhében. Ráadásul elhagytam igaz

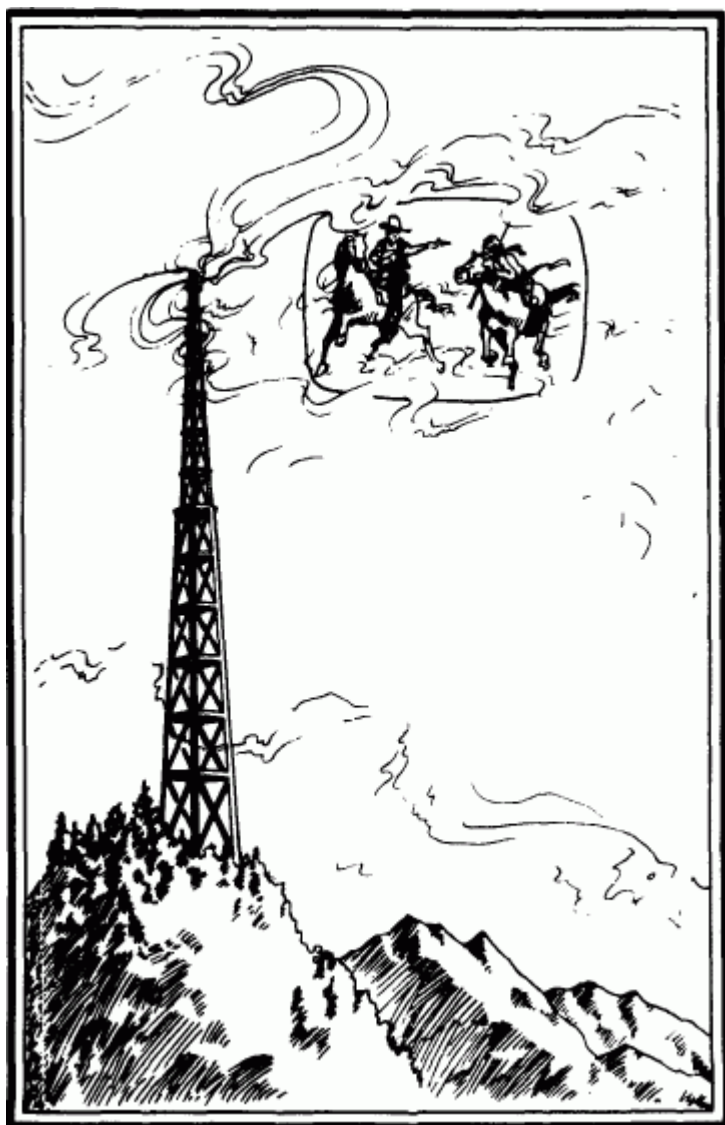
és gyönyörű, fiatal feleségemet is. Apám és anyám öreg volt, s rajtam kívül nem volt más barátjuk vagy gyermekük, aki gondozta volna őket. Mivel nem törődtem velük, életük csupa fájdalom és nehézség lett. Most már tisztán látom, hogy egy olyan bűnös személy mint én megérdemelte volna, hogy következő életében pokolian szenvedjen.”

„Olyan szerencsétlen vagyok, – mondta Ajāmila – de most egy új lehetőséget kaptam arra, hogy kiszabaduljak a születés és halál gonosz körforgásából.”

Ajāmila azonnal megtagadta prostituált feleségét és Hardwarba, a Himalája egyik zarándokhelyére utazott. Ott egy Visnu templomban keresett menedéket, ahol a *bhakti-yogát*, a Legfelsőbb Úr odaadó szolgálatát végezte. Amikor elméjét és intelligenciáját az Úr formáján való tökéletes meditációra fordította, újra megpillantotta maga előtt a négy menyei lényt. Ráismert arra a négy Visnudūtára, akik megmentették a halál ügynökeitől, s leborult előttük.

Ott, Hardwarban, a Gangesz partján Ajāmila elhagyta átmeneti anyagi testét és visszanyerte örökkévaló, lelki formáját. A Visnudūták társaságában felszállt egy arany repülőre, s az égen keresztül egyenesen az Úr Visnu lakóhelyére ment, hogy soha többé ne térjen vissza ebbe az anyagi világba.

Az éterben jelenlévő finom fizikai formák létét a modern tudomány a televízióval igazolta, amikor formákat vagy fotókat továbbított egyik helyről a másikkra az éter segítségével.

5.

A lélek titokzatos utazása

(Idézetek Ő Isteni Kegyelme

A. C. Bhaktivedanta Swami Prabhupāda írásaiból)

Egy élet csupán egy villanás az időben

Időtlen idők óta az élőlény szinte állandóan különböző fajok és bolygók között vándorol. Ezt a folyamatot magyarázza el a *Bhagavad-gītā*: *māyā* varázsa alatt mindenki az anyagi energiától kapott testében vándorol az univerzumban. Az anyagi életnek hatásai és visszahatásai vannak. Olyan ez, mint egy hosszú filmtekercs, amely tettekből és a visszahatásokból áll, s melynek csupán villanásnyi része egy élet. Meg kell értenünk, hogy egy gyermek születésekor a teste egy másik cselekedethalmaz kezdete, amikor pedig egy idős ember meghal, akkor a visszaható cselekedetek halmaza fejeződik be.

Śrīmad-Bhāgavatam (3.31.44)

Saját választásunk szerint kapjuk testünket

Az élőlény személyes vágyai alapján teremti testét, az Úr külső energiája pedig azzal a testtel látja el, mellyel a legjobban ki tudja elégíteni vágyait. A tigris más állatok vérét kívánta élvezni, ezért az Úr kegyéből az anyagi energia egy tigristesttel látta el, amely lehetővé tette, hogy más állatok vérét élvezze.

Śrīmad-Bhāgavatam (2.9.2)

A halállal megfeledkezünk előző életünkről

A halált követően mindent elfelejtünk, ami jelenlegi testünkkel kapcsolatos. Ezt alvás közben, éjjel is tapasztalhatjuk. Akkor mindent elfelejtünk erről a testről és kapcsolatairól, pedig ez a feledékenység csupán néhány óráig tart. A halál nem más, mint pár hónapnyi alvás azért, hogy újra kifejllesszünk egy másik testi rabságot, amit a természet törvényei vágyaink alapján ítélnék nekünk. Ezért jelen testünkben csupán vágyainkat kell más irányba terelnünk, ennek elérése érdekében pedig még ebben az életünkben képzésre van szükségünk. Ez bármikor, akár pár perccel a halál előtt is elkezdhető, de a szokásos folyamat az, hogy az ember már fiatalon hozzáfog.

Śrīmad–Bhāgavatam (2.1.15)

A lélek először emberi formált ölt

Az élőlény eredetileg lelki lény, de amikor arra vágyik, hogy ezt az anyagi világot élvezze, lesüllyed. Megérthetjük, hogy az élőlény először emberi testet kap, de egyre alacsonyabb szintű cselekedetei miatt alacsonyabb létformákba: állati, növényi és vízi lények formáiba költözik. Az evolúció során az élőlény újra emberi testet és új lehetőséget kap, hogy kikerüljön a lélekvándorlás folyamatából. Ha ismét nem arra használja az emberi formát, hogy megértse helyzetét, akkor különböző testekben újra a születés és halál körforgásába kerül.

Śrīmad–Bhāgavatam (4.29.4)

A reinkarnáció tudománya ismeretlen a modern tudósok számára

A lélekvándorlás tudománya tökéletesen ismeretlen a modern tudósok számára. Az úgynevezett tudósok nem szeretnek foglalkozni ezekkel a dolgokkal, mert ha fontolóra vennék ezt a magasabb szintű témát s az élet problémáit, azt látnák, hogy jövőjük nagyon sötét.

Śrīmad–Bhāgavatam (4.28.21)

A reinkarnációról nem tudni veszélyes

A modern civilizáció a családi jóléten s a legmagasabb szintű kényelmen alapszik, ezért a nyugdíjazás után mindenki nagyon kényelmes életre számít egy jól bebútorozott otthonban, amit szép hölgyek és gyermekek díszítenek, s nem vágyik arra, hogy azt elhagyja. Magas kormánytisztviselők és miniszterek holtukig ragaszkodnak elért posztjukhoz, és nem is vágnak arra, hogy elhagyják otthoni kényelmüket. Az ilyen hallucinációk rabságában a materialisták különféle terveket kovácsolnak egy még kényelmesebb élet elérése érdekében, de a kegyetlen halál vágyaik ellenére könyörtelenül és hirtelen viszi el a nagy tervezőket, arra kényszerítve őket, hogy egy másikra cseréljék jelenlegi testüket. Az ilyen tervező arra kényszerül, hogy a nyolcmillió–négyszázezer faj közül munkájának gyümölcsei szerint egy másik testet fogadjon el.

Következő életükben azok, akik túlságosan ragaszkodtak családi kényelmükhöz, hosszú, bűnös életükben elkövetett bűnös tetteik alapján alacsonyabb létformákba jutnak, elrontva ezzel emberi életük minden energiáját. Ahhoz, hogy ne vesztessük el az emberi életet, és ne ragaszkodjunk valótlán dolgokhoz, ötvenéves korunkra – vagy már előbb – észre kell vennünk a halál figyelmeztetéseit. Az elv az, hogy már ötvenéves korunk előtt természetesnek kell vennünk, hogy a halál jelen van, ezért életünk mindegyik szakaszában készülnünk kell egy jobb, következő életre.

Śrīmad–Bhāgavatam (2.1.16)

„És porrá leszel”

Amikor meghalunk, az öt elemből – földből, vízből, levegőből, tűzből és éterből – álló anyagi test szétbomlik, és a durva anyagok visszatérnek a természetbe. Amint a keresztény Biblia mondja: „Porból lettél s porrá leszel.” Egyes társadalmakban a testet elégetik, máshol eltemetik, s van, ahol az állatoknak vetik. Indiában a hinduk elégetik a testet, így az hamuvá lesz. A hamu egyszerűen a föld egy másik formája. A keresztények eltemetik a testet, mely idővel porrá válik a sírban, mely akárcsak a hamu, a föld másik formája. Vannak olyan társadalmak, mint például a párszi közösség Indiában, akik nem égetik és nem temetik el a testet, hanem a keselyűknek dobják, akik rögtön megeszik. így a test végül székletté válik. Mindenesetre ez a gyönyörű test, melyet oly gonddal kozmetikázunk és

dédelgetünk, végül vagy székketté, vagy hamuvá, vagy pedig porrá válik. A halál pillanatában a finomabb alkotóelemek – az elme, intelligencia és az ego, melyeket együttesen tudatnak hívnak – a parányi lelket egy másik testbe szállítják, hogy ott cselekedetei alapján szenvedjen vagy örvendjen.

A tökéletesség ösvénye (101. oldal)

Asztrológia és reinkarnáció

A csillagok élőlényekre gyakorolt hatásának asztronómiai számításai nem találgatások, hanem tények, amit a *Śrīmad–Bhāgavatam* is megerősít. Minden élőlényt minden pillanatban a természet törvényei irányítanak, amint az állampolgár is az állam befolyása alatt áll. De az állam törvényei érzékelhetőek, az anyagi természet törvényei viszont finomak ahhoz, hogy durva értelmünkkel megértsük, érzékeljük őket.

A természet törvénye annyira finom, hogy testünk minden egyes részére bizonyos csillagok hatnak, s az élőlény az ilyen asztronómiai hatások miatt képes teljesíteni bebörtönzésének értelmét. Ezért határozza meg egy ember sorsát az, hogy milyen csillagkép alatt született, amiről tanult asztrológusok készítenek pontos horoszkópot. Hatalmas tudomány ez, s ha rosszul is használják, még nem jelenti azt, hogy használhatatlan.

Az asztrális hatások megfelelő elrendezése sosem függött emberi akarattól. Az mindig a Legfelsőbb Úr felsőbb irányításának eredménye volt. Természetesen ezek az elrendezések az élőlény jó vagy rossz cselekedetei alapján történnek. Az élőlények jámbor cselekedetei azért fontosak, mert csak jámbor cselekedetekkel juthatunk vagyonhoz, tudáshoz vagy szépséghez.

Śrīmad–Bhāgavatam (1.12.12)

[A szerkesztő megjegyzése: A „tanult asztrológus” fogalom ebben az esetben arra a személyre vonatkozik, aki tökéletesen jártas a védikus asztrológiában, mellyel szemben a modern népszerű asztrológia csak hibákkal teli, szentimentális, buta gyakorlat.]

Gondolataink teremtik következő testünket

Az éterben jelenlévő finom fizikai formák létét a modern tudomány a televízióval igazolta, amikor formákat vagy fotókat továbbított egyik

helyről a másikra az éter segítségével. A *Śrīmad-Bhāgavatam* potenciális alapja egy nagy tudományos kutatómunkának, mert elmagyarázza a finom fizikai formák származását az éterből, leírja jellemzőiket és mozgásukat, valamint a kézzelfogható elemek: a levegő, a tűz, a víz és a föld megnyilvánulásának folyamatát a finom fizikai elemekből. A gondolkodás, érzés és akarás pszichológiai vagy elmebeli cselekedetei szintén az éter szintjén történnek. A *Bhagavad-gītā* állítását, miszerint a halál pillanatában az elme állapota képezi a következő születés alapját, a *Bhāgavatam* sok helyen megerősíti. Az elmebeli létezés, amint lehetősége van rá, azonnal kézzelfogható formában nyilvánul meg.

Śrīmad-Bhāgavatam (3.26.34)

Egyes emberek miért képtelenek elfogadni a reinkarnációt?

Van élet a halál után, és arra is van lehetőség, hogy felszabaduljunk az ismétlődő születés és halál körforgásából s elnyerjük a halhatatlanságot. De mivel hozzászoktunk ahhoz, hogy időtlen idők óta egyik testet a másik után cseréljük, nehéz elképzelni egy örök életet. Az anyagi élet pedig annyira bajos, hogy ha valaki el is fogadja, hogy létezik örök élet, azt gondolja, hogy az is bajokkal teli. Például az ágyban fekvő beteg ember, aki nagyon keserű orvosságot szed, ott eszik és ott ürit, képtelen mozogni, oly kibírhatatlannak érezheti az életét, hogy azt gondolja: „Öngyilkos leszek.” Hasonlóan az anyagi élet is annyira fájdalmas, hogy kétségbeesésében valaki a nihilizmushoz vagy az imperszonalizmushoz fordul annak reményében, hogy meg tudja tagadni saját létét, és semmivé tehet mindent. Valójában a semmivé válás lehetetlen, és nem is szükséges. Bajban vagyunk anyagi helyzetünkben, de ha kikerülünk belőle, akkor megtehetjük a valódi, örök életet.

Kuntī királynő tanításai (107. oldal)

Csak egy pár évet még!

A *karma* a gyümölcsöző tettek összessége, mely arra irányul, hogy kényelmessé vagy kényelmetlenné tegye ezt a testet. Például egy haldokló azt kéri orvosától, hogy adjon még neki négy évet, hogy befejezhesse terveit. Ez azt jelenti, hogy haldoklása közben a tervein gondolkodott.

Teste pusztulása után, elméből, intelligenciából és egóból álló finom fizikai testében kétségtelenül magával viszi terveit. Így a szívében örökké lakozó Felsőlélek, a Legfelsőbb Úr kegyéből új lehetőséget kap. Következő életében a Felsőlélek emlékezetet ad neki, s ő megpróbálja befejezni előző életében elkezdett terveit. Az anyagi természettől kapott kocsin ülve, a szívben lakozó Felsőlélek figyelmeztetéseivel az élőlény azért küzd az univerzumban, hogy terveit valóra válthassa.

Śrīmad–Bhāgavatam (4.29.62)

Nembéli változás sebési beavatkozás nélkül

Az ember következő születését halála pillanatában történő gondolatai szerint kapja. Ha valaki túlságosan ragaszkodik feleségéhez, természetes, hogy halála pillanatában rá fog gondolni, s következő életében női testet kap. Hasonlóan, ha egy nő halálakor a férjére gondol, természetes, hogy következő életében férfi lesz.

Ahogy az a *Bhagavad–gītā*-ban is áll, mindig emlékeznünk kell arra, hogy mind a durva, mind a finom fizikai testek csupán ruhái, ingei és kabátjai az élőlénynek. Nőnek vagy férfinak lenni mindössze testi öltözkékre utal.

Śrīmad–Bhāgavatam (3.31.41)

Álmok és előző életek

Álmainkban gyakran látunk olyan dolgokat, amiket jelen életünkben még sosem láttunk. Néha álmunkban azt gondoljuk, hogy repülünk az égen, habár semmilyen tapasztalatunk sincs a repülésről. Ez azt jelenti, hogy egy előző életünkben félistenként vagy pilótaként már repültünk. Az élményt agyunk tárolja, ami hirtelen megnyilvánul. Hasonló ez az erjedéshez a víz mélységeiben, ami néha buborékok formájában jelenik meg a felszínen. Álmunkban néha olyan helyen járunk, amit ebben az életünkben még sosem láttunk vagy tapasztaltunk, ami azt igazolja, hogy egy előző életünkben láthattuk. A benyomást az agy tárolja, mely vagy álmok, vagy gondolat formájában jelenik meg. A végkövetkeztetés az, hogy az elme előző életeink gondolatainak és élményeinek tárháza, így egy folytonos lánc köti össze az életeket, a megelőzőt a mostanival, illetve ezt a következővel.

A kóma és a következő élet

Az az élőlény, aki túlságosan elmerül anyagi cselekedeteiben, túlságosan ragaszkodni fog anyagi testéhez. Még halála pillanatában is jelenlegi testére és rokonaira gondol. Így hát annyira elmerül az élet anyagi felfogásában, hogy még halála pillanatában is irtózik attól, hogy elhagyja. Előfordul, hogy a halál küszöbén álló ember napokig kómában marad, mielőtt kilépne belőle. Egy személy élvezheti egy miniszterelnök vagy elnök testét, de amikor megérti, hogy kénytelen egy kutyaét vagy egy disznóét elfogadni, inkább úgy dönt, hogy megmarad a jelenleginél. Ezért fekszik kómában sok napon át, halála előtt.

Śrīmad–Bhāgavatam (4.29.77)

Szellemek és öngyilkosság

A szellemeket olyan súlyos vétkek miatt fosztották meg fizikai testüktől, mint például az öngyilkosság. Az emberi társadalomban élő kísérteties jellemek végső megoldásként az anyagi vagy lelki öngyilkosságnál keresnek menedéket. Az anyagi öngyilkosság a fizikai test elvesztését, a lelki öngyilkosság pedig a személyiség vesztét okozza.

Śrīmad–Bhāgavatam (3.14.24)

Változó testek: māyā visszatükröződései

A hold egy és állandó, mégis ha vízen vagy olajon tükröződik, különböző formákat ölt, mely a szél mozgásának köszönhető. Hasonlóan, a lélek Krsnának, az Istenség Legfelsőbb Személyiségének örök szolgája, de amikor az anyagi természet kötőerőinek hatása alá kerül, különböző testeket: félistenét, emberét, kutyaét vagy másét ölti magára. Az Istenség Legfelsőbb Személyiségének illuzórikus potenciája, *māyā* hatására az élőlény azt hiszi, hogy ő ez vagy az a személy, amerikai, indiai, macska, kutya, fa vagy bármi más. Ezt hívják *māyānak*. Ha megszabadul ettől a zavarodottságtól és megérti, hogy a lélek nem tartozik ennek az anyagi világnak egyik formájához sem, akkor lelki szinten van. Amint az élőlény

visszatér eredeti lelki formájához és értelméhez, nyomban meghódol a legfelsőbb forma, az Istenség Személyisége előtt.

Śrīmad-Bhāgavatam (10.1.43)

A politikusok saját országukban születnek újra

Halála pillanatában minden élőlény azért aggódik, hogy mi történik majd feleségével és gyermekeivel. Hasonlóan aggódik egy politikus is azért, hogy mi fog történni országával vagy pártjával. Egy politikus vagy egy úgynevezett nacionalista, aki túlságosan ragaszkodik szülőföldjéhez, politikai pályafutása végeztével újraszületik országában. Jelen életében végzett tettei hatással lesznek következő életére. Saját érzékielégítésük érdekében néha a politikusok viselkednek a legbűnösebben. Egy politikustól nem szokatlan dolog, ha megsemmisít egy ellene fellépő pártot. Még ha egy politikus újjá is születik úgynevezett hazájában, akkor is szenvednie kell előző életének bűnös tettei miatt.

Śrīmad-Bhāgavatam (4.28.21)

Mi a baj az állatok leölésével?

Ahimsā, vagyis erőszaknélküliség annyit jelent, hogy nem akadályozom meg egy élőlény fejlődését sem. Nem szabad azt gondolnunk, hogy mivel a lélekszíkra a test elpusztításával sem ölhető meg, ezért nincs semmi rossz abban, ha állatokat gyilkolunk kedvünkre. Ma az emberek ragaszkodnak ahhoz, hogy állatot egyenek annak ellenére, hogy bőséges gabona, gyümölcs és tejmennyiség áll rendelkezésükre. Nincsen szükség az állatok lemészárlására. Az állatok szintén fejlődnek az ő evolúciós életükben azzal, hogy az állati lét egyik osztályából a másikba vándorolnak. Ha elpusztítanak egy állatot, akkor megakadályozzák fejlődését. Ha egy állat sok napot vagy évet tölt el egy bizonyos testben, s idő előtt megölik, akkor újra vissza kell térnie abba a formába, hogy letöltse hátralévő napjait azért, hogy magasabb létformákba emelkedhessen. Ezért csupán étvágyunkért nem szabadna megakadályozni fejlődésüket.

Bhagavad-gītā (16.1–3)

Evolúció: a lélek vándorlása a fajokon keresztül

Láthatjuk, hányféle forma van. Honnan származnak ezek? A kutya, a macska, a fa, a hüllők, a rovarok, a halak formája?

Történhet evolúció, de egyidőben létezik az összes faj is. Létezik a hal, az ember, a tigris, mindenki létezik.

Akár egy város különböző lakásai. Elfoglalhatod az egyiket, ha tudod fizetni a lakbért, de közben ott van az összes többi lakás is. Hasonlóképpen az élőlény *karmája* szerint lehetőséget kap arra, hogy elfoglalja a testi formák egyikét. Viszont van evolúció. A halat követő evolúciós szint a növényi élet. Innen az élőlény beléphet egy rovar testébe. A lélek a rovar testéből egy madár, majd vadállat, végül pedig emberi testbe kerülhet. Ha alkalmassá válik rá, tovább is fejlődhet. Ellenkező esetben pedig újra belekerül az evolúciós körforgásba. Ezért az emberi létforma nagyon fontos elágazás az élőlény evolúciós fejlődésében.

Tudatosság: a hiányzó láncszem (3. oldal)

Māyā illúziója

*Māyā illúziója olyan, mint a tajték
Mely újra a tengerbe vegyül.
Senki sem anya, apa vagy rokon;
Akár a ternger habja, csupán rövid ideig megül.
Ahogy a tenger habja beleolvad a tengerbe,
Úgy tűnik el ez az öt elemből álló becses tested.
Ki mondja meg, hány múltó alakot
Öltöttek már a megtestesült lelkek?*

Bengáli költemény,
Ő Isteni Kegyelme
A.C. Bhaktivedanta Swami Prabhupada
tollából

Egy „haspók” például, aki válogatás nélkül töm magába mindent, könnyen kaphat az anyagi természettől egy disznó vagy egy kecske testet.

6.

A lélekvándorlás logikája

Eszedbe jutott-e már valaha, hogy a lélekvándorlás egyszerre magyarázata és igazolása is a gonoszságnak a világon? Ha a bennünket sújtó szerencsétlenségek előző életeinkben elkövetett bűnök következményei, akkor képesek leszünk belenyugvással túrni őket és reménykedni abban, hogy ha ebben az életünkben az erkölcsi tisztaság felé törekszünk, akkor következő életeink kevésbé lesznek nyomorúságosak.

W. Somerset Maugham: *A borotva éle*

Két gyermek születik ugyanazon a napon, ugyanabban az időben. Az elsőnek gazdagok és műveltek a szülei, s már évek óta várják sóvárogva elsőszülöttük érkezését. Gyermeük fiú, intelligens, egészséges és vonzó külsejű, ígéretes jövővel maga előtt. Bizonyos, hogy a sors rámosolygott.

A másik gyermek egy egészen más világba született. Édesanyját még terhessége alatt elhagyta a férje. Nyomorúságos helyzetében kevés lelkesedést érez, hogy felnevelje beteges csemetéjét. Az előttük álló út tele van bonyodalmakkal és megpróbáltatásokkal, melyen nem lesz könnyű végigmenni.

A világ tele van ilyen égbekiáltó egyenlőtlenségekkel, melyek gyakran készítenek ilyen kérdésekre: „Hogy lehet a sors ilyen igazságtalan? Mit követett el Mari és Gyuri, hogy gyermekük vakon született? Olyan áldott jó emberek. Isten oly kegyetlen.”

Azonban a reinkarnáció alapelveinek ismerete képessé tesz minket arra, hogy életünket egy sokkal szélesebb szempontból, az örökkévalóság szempontjából lássuk. Innen nézve mostani életünk csupán egy villanás az időben, és megérthetjük, hogy az a jámbor személy, aki nagyon szenved, mostani vagy előző életeiben elkövetett bűnös cselekedetei következményeit viseli. Az egyetemes igazság szemszögéből láthatjuk, hogy egyedül az egyéni lélek felelős a *karmájáért*.

Tetteink magokhoz hasonlítanak. Kezdetben elvégezzük, elvetjük őket, majd idővel gyümölcsöt teremnek, vagyis megnyilvánulnak visszahatásaik. Az ilyen visszahatások szenvedést és boldogságot is okozhatnak, nemesíthetnek és állati szintre is alacsonyíthatnak. Mindkét esetben a reinkarnáció törvényei elfogulatlanul jutalmaznak az élőlényeket előző cselekedeteik eredményeivel.

Egy bűnöző a börtönt választja a törvény szándékos megszegésével, más pedig a Legfelsőbb Bíróság tagjává válik szolgálatait jutalmául. Így dönti el a lélek saját sorsát, múlt és jelen vágyai s tettei alapján választva ki megfelelő fizikai formáját. Valójában senki sem panaszkodhat: „Én nem kértem, hogy megszülessek!” A születés és halál ismétlődő rendszerében, az anyagi világban „ember tervez, Isten végez.”

Ahogy valaki gépkocsit választ személyes igényei szerint, úgy határozzuk meg azt is, hogy az anyagi természet vágyaink és tetteink következtében milyen testtel lát majd el ezután. Ha egy fiatal eltékozolja értékes életét, mely kizárólag az önmegvalósításra való, s csupán a négyfajta állati cselekedettel: az evéssel, alvással, párázással és védekezéssel foglalkozik, akkor Isten meg fogja neki adni a lehetőséget arra, hogy olyan fajokba szülessen, ahol az emberi élettel járó zavaró tilalmak és felelősségek nélkül több lehetősége nyílik az ilyen érzékielégítésre.

Egy „haspók” például, aki válogatás nélkül töm magába mindent, könnyen kaphat az anyagi természettől egy disznó vagy egy kecske testet, mely lehetővé teszi számára, hogy korlátlanul élvezze a moslék és hulladék ízét.

A jutalmazás és büntetés liberális rendszere elsőre talán meghökkentőnek tűnik, viszont tökéletesen pártatlan, és megegyezik azzal az Istenről alkotott képpel, melyben Ő mindenkiel könyörületes. Ahhoz, hogy az élőlény élvezhessen, egy megfelelő testre van szüksége. Azzal, hogy a természet abba a testbe helyezi őt, amire vágyik, tökéletesen teljesíti vágyait.

A másik általános félreértés, melyet eloszlat a reinkarnáció tiszta logikája, az a vallási dogma, mely szerint minden ebben az egy életünkben tanúsított magatartásunkon múlik, s figyelmeztet arra, hogy ha gonosz vagy erkölcstelen életet élünk, akkor örök kárhozatban lesz részünk a pokol legsötétebb bugyraiban anélkül, hogy egy imát mondhatnánk szabadulásunkért. Érthető, ha egy érző, Istentudatos ember az ilyen igazságszolgáltatást inkább démoninak, mint isteninek találja. Egy ember

tud irgalmas és könyörületes lenni másokkal, Isten talán képtelen ilyen érzésekre? Ezek a doktrínák Istent szívtelen atyaként ábrázolják, aki hagyja eltévelyedni gyermekeit, majd tanúja végtelen büntetésüknek és gyötrelmeiknek.

Az ilyen ésszerűtlen tanítások figyelmen kívül hagyják az örök szeretet kötelékét, mely Isten és meghitt kiterjedései, az élőlények között van. A definíció szerint (Isten a Maga képmására teremtette az embert) Istennek birtokolnia kell a tökéletesség legmagasabb szintjének minden tulajdonságát. Az egyik ilyen tulajdonság a könyörületesség. Az, hogy egy röpke élet után az ember a poklok örök szenvedéseinek martalékává válik, nem egyezik a Legfelsőbb Lény végtelen irgalmával. Még egy kétköznapi apa is több lehetőséget adna fiának, hogy életét tökéletessé tegye.

A Védikus írások ismételten magasztalják Isten önzetlen természetét. Krsna még azok iránt is könyörületes, akik nyíltan szembeszállnak vele, mert ő jelen van minden élőlény szívében, s mindenkinek lehetővé teszi, hogy valóra váltsa álmait és ambícióit. Valójában az Úr kegye végtelen, Krsna végtelenül kegyes. Ugyanakkor kegye indokolatlan. Bűnös tetteink alapján ezt nem érdemelnénk meg, de Ő annyira szeret minden élőlényt, hogy újra és újra megadja a lehetőséget a születés és halál körforgásából való felemelkedésre.

Kuntidevī, Krsna hatalmas *bhaktája*, így szól az Úrhoz: „Te vagy a kezdet és vég nélküli Legfelsőbb Irányító, és indokolatlan kegyedből mindenki egyenlően részesül.” (*Śrīmad-Bhāgavatam* 1.8.28) Ha valaki mégis örökre távol marad Istentől, az nem az Ő valamiféle bosszúja, hanem az egyén sorozatos választásának eredménye. Ahogy azt Sir William Jones, aki segített bemutatni az indiai filozófiát Európának, közel két évszázaddal ezelőtt írta: „Nem vagyok hindu, de a következő állapotra (reinkarnáció) vonatkozó hindu tanokat összehasonlíthatatlanul ésszerűbbnek, jámborabbnak tartom, melyek inkább elrettentik az embereket a bűntől, mint a végtelen bűnhődésről való ijesztő leírások, melyeket a keresztények belénkneveltek.”

A reinkarnáció tana szerint Isten felismeri és megjegyzi a legapróbb jótettet akkor is, ha egy gonosz személy hajtja végre. Ritka az az ember, aki százszázalékig bűnös. Ezért, ha egy élőlény egy kicsit is fejlődik a lelki életben, akkor következő életében arról a szintről folytathatja. Az Úr ezt mondja tanítványának, Arjunának a *Bhagavad-gītā*-ban: „Ebben a törekvésben (a Krsna-tudatban) nem lehet sem elveszni, sem lesülyedni,

és csupán egy apró előrelépés ezen az ösvényen megvédelmezhet bárkit a legnagyobb félelemtől (attól hogy következő életében az emberinél alacsonyabb formában fog megszületni)”. Így a lélek életeken át fejlesztheti benne rejlő lelki tulajdonságait, míg egyszer csak nem kell újra születnie egy anyagi testben, s visszatérhet eredeti otthonába, a lelki világba.

Az emberi élet különleges áldása az, hogy még ha valaki nagyon is szenved ebben és előző életeiben elkövetett bűnös tetteiért, akkor is képes megváltoztatni *karmáját* a Krsna–tudat folyamatával. Az emberi testben a lélek a fejlődés közepénél tart. Innen az élőlény vagy lesüllyed, vagy felszabadul a lélekvándorlás alól.

A múltba való visszatekintések a legjobb esetben is kezdetleges kísérletek arra, hogy megmagyarázzanak egy nagyon magas szintű jelenséget.

7.

Majdnem lélekvándorlás

Az élőlény, aki jelenlegi testét múltbéli gyümölcsöző cselekedetei alapján kapta, véget vethet tettei visszahatásának ebben az életében, de ez még nem jelenti azt, hogy felszabadult az anyagi testek fogságából. Az élőlény kap egy bizonyos testet, és ebben a testben elkövetett tetteivel teremt egy másikat. Tehát ismétlődő születéseken és halálokon keresztül, egyik testből a másikba vándorol vétkes tudatlansága miatt.

Śrīmad–Bhāgavatam (7.7.47)

A szenzációhajhász amerikai hetilapok tele vannak tudománytalan elképzelésekkel a lélekvándorlásról, s úgyszólván hetente „új, meglepő bizonyítékkal” állnak elő. Ezenkívül egyre több zsebkönyv állítja magáról, hogy a „valódi igazságot” tartalmazza elmúlt életekről, csak hogy a piacot kielégítése. Csak hogy kinek higgyünk? És mit? Elfogadhatjuk-e a National Enquirer-t és a többi ehhez hasonló kiadványt a reinkarnáció tudományának hiteles forrásaként?

A széles körben publikált testen kívüli élmények érintőleges szempontjai a reinkarnációnak. Lehet, hogy e testen kívüli élményekről szóló beszámolók közül sok igaz, mégsem nyújthatnak nekünk semmi igazán újat. Az ilyen tudósítások arról segíthetik meggyőzni az olvasót, hogy csakugyan létezik egy másik valóság a testi tudaton túl, a lélek. Viszont ez nem újdonság, mert ez a tudás már évek óta hozzáférhető. A Védák elmagyarázzák, hogy a tudat a lélek tünete, ezért a testtől független léte van. A több mint ötezer éves *Bhagavad–gītā* és más Védikus íráskor felületes tanulmányozása is nyilvánvalóvá teszi, hogy a lélek különbözik a testtől. A védikus tudományt tanulmányozó számára egyáltalán nem meglepő azt hallani, hogy a lélek (melyet az elméből, intelligenciából és hamis egóból álló finom fizikai test hordoz magában) ideiglenesen elhagyhatja anyagi lakhelyét álmok vagy halálközeli élmények esetén. A

hamis ego azt jelenti, hogy testünket saját énünknek fogadjuk el. Az „én vagyok” érzése az ego, de mikor a lélek beszenneyeződik vagyis függ az anyagtól, akkor a testtel azonosítja magát, és azt hiszi magáról, hogy az anyagi természet műve. Az igazi ego az, amikor az érzet a valóság, vagyis a lélek felé fordul.

Reinkarnáció: a valódi testen kívüli élmény

A testen kívüli élmények valójában semmi újat nem jelentenek. Mindenki átélte már, hiszen az álom nem más, mint egy testen kívüli élmény. A finom fizikai test minden éjjel elhagyja a durva anyagi testet, s egy másfajta valóságot élvez finom fizikai síkon. Általános, testen kívüli, halálközeli élményekről mesélik az emberek, hogy miként lebegtek saját testük felett a baleset színhelyén vagy a műtőasztalnál, figyelve saját testüket fizikai fájdalom vagy bármiféle rossz érzés nélkül annak ellenére, hogy többüket klinikailag halottnak nyilvánították.

A Védák azt tanítják, hogy amikor a lélek a halál pillanatában elhagyja a testet, akkor a finom fizikai test egy másik durva anyagiba szállítja.

*dehino' smin yathā dehe
kaumāram yauvanam jarā
tathā dehāntara-prāptir
dhīras tatra na muhyati*

„Amint a megtestesült lélek állandóan vándorol ebben a testben a gyermekkortól a serdülőkoron át az öregkorig, a halál után is egy másik testbe költözik. Az igazi énjét megvalósított embert azonban nem téveszti meg az efféle változás.” (Bg. 2.13)

A halálközeli élmények során a finom fizikai test hordozza a lelket, amikor az anyagi test felett lebeg. De a léleknek minden esetben vagy vissza kell térnie abba a testbe amit éppen elhagyott, vagy egy új anyagi testbe kell költöznie. A vándorlás addig folytatódik, amíg a lélek felszabadul az anyagi létezés alól. A finom fizikai testtel fejleszti ki, adja fel és ölti magára anyagi testeit. A halál pillanatában az elme és az intelligencia megteremti az élőlény következő testének finom fizikai formáját. A hernyó is úgy közlekedik, hogy megkapaszkodik az egyik falevélbe mielőtt elengedné a másikat. Az élőlény is mielőtt feladná

jelenlegi testét, elméjén, vágyai tárházán keresztül már az újat készíti elő. Amikor a finom fizikai test a halálközeli élmények során az anyagi fölött lebeg, a test olyan, mint egy autó, járó motorral. A sofőr kiszállt egy pillanatra, de ha nem tér vissza, a kocsiból kifogy az üzemanyag. Hasonlóan, ha a lélek nem tér vissza a kómában vagy klinikai halál állapotában lévő testbe, akkor az illető meghal. Mivel a lélek a lét alapelve, az élet lényege, képes figyelni a halott testet, melyben azelőtt tartózkodott: képes látni, hallani, szagolni éppen úgy, mintha birtokában lenne a test összes fizikai képességének. A lélek test nélkül is tud létezni, viszont a lélek jelenléte nélkül a test nem több egy tetemnél.

Habár több száz feljegyzett testen kívüli élmény igazolja a lélek testtől független létét, mégsem adnak nekünk határozott információt arról, hogy mi a lélek végső célja a halál pillanatában. Ezért míg a testen kívüli élményekről szóló irodalom alapot ad arra, hogy elfogadjuk a reinkarnációt, szomorú az, hogy tájékozatlanul hagyják az olvasókat a reinkarnáció valódi természetéről s a lélek sorsáról a halál után.

A hipnotikus visszatérések a reinkarnáció megbízhatatlan bizonyítékai

Számos reinkarnációról szóló népszerű könyv hipnotikus visszatérésekre helyezi a fő hangsúlyt, ahol egyesek állítólag előző életükből vagy életeikből idéznek fel részleteket. Az egyik ilyen könyv – *Kutatás Bridey Murphy után* – bestseller volt az ötvenes években. Több mint ötven újság közölte sorozat formájában, és egyfajta szenzációvá vált világszerte. Ez a könyv lett a prototípusa egy műfajnak, nevezetesen a múltbeli visszatérésekről szóló zsebkönyveknek, melyek napjainkig érdeklődésre tartanak számot. De ezek a könyvek csupán a felszínt érintik, csak bepillantást nyújtanak egy hatalmas témába, és több szempontból is félrevezetőek.

A *Kutatás Bridey Murphy után* c. könyvben a szerző, egy szakképzett hipnotizőr „visszavezette” középkorú amerikai médiumát, Mrs. Virginia Tighe-t „legutóbbi születésébe”, amikor Mrs. Tighe neve Bridey Murphy volt, egy lány, aki 1798-ban született Írországbán, ahol egész életét töltötte, s hatvannégy évesen, Belfastban halt meg.

Hipnózis alatt Mrs. Tighe részleteket közölt Bridey gyermekkori otthonáról, megadta a szülők, barátok és rokonok nevét és még sok más

részletet „előző életéből”. A könyv beszámolt arról, hogy Bridey eljutott a „lelki világba”, csupán azért, hogy 1922-ben mint Virginia Tighe újra megszülessen Amerikában.

Amikor a könyvet felkapták, újságírók és tudományos kutatók utaztak Írországba, hogy ellenőrizzék, létezett-e Bridey Murphy. A tetemes erőfeszítések dacára sem voltak képesek hitelesíteni akár egyet is azok közül a nevek és helyszínek közül, melyeket Mrs. Tighe közölt. Úgy tűnt, hogy Bridey Murphy egyszerűen sohasem létezett.

Később a kutatók egy második csoportja számos azonosságot fedezett fel Mrs. Tighe amerikai gyermekkorára s a hipnotikus hatás alatt leírt Bridey Murphy gyermekkorára között. Például Mrs. Tighe egy fehér gerendázatú házban született, mely pontosan egyezett azzal, amit ő Bridey Murphy gyermekkorai otthonaként említett. Amikor Mrs. Tighe négy éves volt, szülei szétköltöztek és ő nagynénjéhez került. Abban az utcában, ahol nagynénjével lakott, élt egy ír származású, Mrs. Anthony Corkel nevű asszony, akinek leánykori neve nem volt más, mint Bridey Murphy.

Bridey Murphy esetében sok tudós úgy véli, hogy a tények, melyeket Mrs. Tighe előző életéről közölt, nem mások, mint jelen életének elfelejtett epizódjai, melyeket öntudatlanul adott vissza a hipnózis alatt. Ez minden pszichológus számára közismert jelenség.

Hipnózis alatt nem csupán a gyermekkorai emlékeket, hanem bármilyen gondolatot – gyermekkorai történeteket, régen olvasott könyveket, képzeletbeli helyzeteket – előző életünk tapasztalatainak hihetjük. Ezért ingatag talajon állunk, ha a reinkarnációt hipnotikus visszatérésekkel akarjuk megközelíteni.

A múltba való visszatérésekkel kapcsolatos másik téveszme az a bizonyos megmagyarázhatatlan úr a jelenlegi s az azt megelőző élet között. Például a hölgy, aki Bridey Murphysnek hitte magát, azt állította, hogy előző életében 1862-ben halt meg, hatvan évnyi szünetet hagyva halála és Virginia Tighe-ként való „következő inkarnációja” között. A könyv arra utal, hogy ezalatt Bridey Murphy a „lelki világban” élt.

A Védák által tanított reinkarnáció elvei szerint ez képtelenség. A reinkarnáció folyamatában a lélek a halál pillanatában elhagyja anyagi testét s egy másik életforma méhébe vándorol ebben vagy egy másik univerzumban, ahogy azt a karma örök törvényei s az anyagi természet elrendezik. A halál után a lélek test nélkül s akadálytalanul, a gondolat sebességével képes közlekedni. Ezért az egyik test elhagyása s a másikba

való beköltözés között csupán egy jelentéktelen idő telik el. Ugyanakkor csupán a teljesen önmegvalósított lelkek érhetik el a reinkarnáció körforgásán túli lelki világot. Ez egy közönséges lélek számára, aki teljes mértékben kötődik az anyagi világ feltételeihez, lehetetlen. Ahogy azt Úr Krsna magyarázza a *Bhagavad-gītāban* (4.9)

*janma karma ca me divyam
evam yo vetti tattvatah
tyaktvā deham punar janma
naiti mām eti so' rjuna*

„Óh, Arjuna, aki ismeri megjelenésem és cselekedeteim transzcendentális természetét, az teste elhagyása után nem születik meg újra ebben az anyagi világban, hanem eléri az Én örök tartózkodási helyemet.” De az Úr később megjegyzi, hogy kizárólag a nagy lelkek, az „odaadó jógik nem térnek vissza soha többé ebbe a szenvedésekkel teli átmeneti világba, mert már elérték a legmagasabb tökéletességet.” (Bg. 8.15)

A *karma* és a lélekvándorlás törvényei olyan tökéletesek, hogy amire egy anyagi test elpusztul, addigra a természet, az élőlény felhalmozott *karmája* szerint már elrendezett számára egy másik anyagi testet, melybe az eltávozott lélek beléphet s újra megszülethet.

*yam yam vāpi smaran bhāvam
tyajaty ante kalevaram
tam tam evaiti kaunteya
sadā tad-bhāva-bhāvitaḥ*

„Ki milyen létre gondol teste elhagyásakor, kétségtelenül eléri azt.” (Bg. 8.6) Az önmegvalósított léleknek, aki az örök lelki világba lép, biztos, hogy nincsen sem kötelezettsége, sem vágya arra, hogy visszatérjen a születésnek, halálnak, betegségnek és öregségnek ebbe az ideiglenes anyagi világába.

Az előző életünkbe való visszatérésnek egyetlen haszna van a reinkarnációra nézve: nyilvánvalóvá teszi, hogy a lélek különböző időkben más és más testekben lakik, s ennek az ismerete hasznos. Viszont az ismeretszerzésnek ez a módja egy kezdetleges kísérlet arra, hogy megmagyarázzon egy nagyon magas szintű jelenséget, emellett a

szenzációhajhászás és leegyszerűsítés, mely annyira jellemző erre a fajta kísérletezésre, oly mértékben degradálja, hogy a legjobb esetben is csupán hasznos információ-forrásként szolgálhat a lélekvándorlással kapcsolatban.

Az ember mindig ember marad?

Egy másik szóbeszéd azt állítja a reinkarnációról, hogy az a lélek, aki egyszer elérte az emberi létformát, mindig emberként, sohasem alacsonyabb fajokban születik újra. Visszatérhetünk emberként, de megszülethetünk kutya, macska, disznó vagy még ennél alacsonyabb létformákba is. Az alacsonyabb vagy magasabb rendű testek ellenére a lélek változatlan marad. Mindenesetre a következő testet tudatunk típusa s a *karma* örök törvényei határozzák meg. A reinkarnáció leghitelesebb forrásában, a *Bhagavad-gītā*-ban maga Isten állapítja meg, hogy „aki a tudatlanság kötőerejében hal meg, az az állatok világában születik újra”. (Bg.14.16) Sem orvosi, sem tudományos, sem írásos bizonyítéka nincs ennek az irreális, „az ember mindig ember marad” kijelentésnek, mely ellentétben áll a reinkarnáció alapelveivel, melyeket milliók értettek meg és követtek emberemlékezet óta.

A halál nem egy fájdalommentes átmenet

Veszedelemesen félrevezetnek azok a könyvek, melyek rózsás képet festenek a halálról és biztosítanak bennünket arról, hogy következő életünkben is emberek leszünk. A szerzők gyönyörű, fájdalommentes átmenetként ábrázolják a halált, mellyel tapasztalhatjuk a kiteljesedést, a békességet és tudatosság újabb és magasabb dimenzióit.

A reinkarnáció legtöbb divatos szakembere elhithetné velünk, hogy egy rövid kozmikus szenderegés után langyos lebegő érzéssel lelkünk lassan következő emberi teste felé indul. Ezek után bekerülünk egy kényelmes emberi méhbe, védve a kinti kegyetlen elemektől, kényelmesen összekucorodva heverészünk egészen addig, amíg meg nem születünk, kiszabadulva végül anyánk védelméből.

Ez csodálatosan hangzik, de a rideg valóság az, hogy a születés és a halál utálatos, gyötrelmes élmény. A nagy bölcs, Kapila Muni, leírja anyjának a halál valódi természetét: „Ebben a beteg állapotban a szemek

kidülnének a belső nyomás hatására, a mandulák nyálkával telítődnek. A légzés nagyon nehéz, a torokból pedig hörgés hallatszik... A haldoklás szánsalomra méltó, nagyon fájdalmas és öntudatlan.” (*Bhāg.* 3.30.16–18) A lélek annyira hozzászokott a testi létezéshez, hogy a halál pillanatában a természet törvényeinek kell kikényszeríteniük belőle. Amint senki sem szereti, ha kilakoltatják, a lélek is ellenáll, ha ki akarják rakni anyagi testéből. Még a legapróbb rovar is meglepő képességekről tesz bizonyosságot, ha életveszélyben van. De mivel a halál elkerülhetetlen, ezért a félelem és a fájdalom is vele jár.

A Védikus Irodalom leírja, hogy egyedül csak az önmegvalósított és felszabadult lelkeknek van meg az a képességük, hogy halálukat aggodalom nélkül éljék át. Ez azért lehetséges, mert az ilyen magas szinten álló személyiségek egyáltalán nem ragaszkodnak átmeneti testükhöz, szilárdak abban a tudásban, hogy ők örök, nem anyagi léttel bíró lelkek és minden anyagi testtől függetlenek. Az ilyen nagy lelkek az állandó lelki gyönyör szintjén állnak, s a halál pillanatában nem zavarják őket a testi fájdalmak és változások.

Az anyagi világban azonban megszületni sem leányálom. Az emberi magzat hónapokon keresztül összegörnyedve fekszik a sötét anyaméhben, szenvedve anyja gyomrának tüztétől, összerázódva a hirtelen mozdulatoktól, állandó nyomást érezve az apró, zsákszerű magzataburokban való kuporgástól, mely testét a méhben körüveszi. Ez a szűk, összeszorító „zseb” íjként hajlítja meg a gyermek hátát. Továbbá éhség és a szomszúság kínozza, testét pedig a hasüregben tanyázó éhes férgek és élősködők csípiák. A születés – írják a Védák – olyan gyötrelmes, hogy minden emléket kitoról előző életeinkről.

A Védikus Irodalom leírja, hogy az emberi születés nagyon ritka. Másszóval a legtöbb élőlény az anyagi világban nem emberi testben él. Ez történik, ha a lélek feladja emberi élete célját, az önmegvalósítást, majd állati vágyakba merül el. Ezért következő életeiben állati vagy még annál is alacsonyabb létformákban kell megszületnie.

Világosan kell látnunk, hogy a népszerű könyvekben található elméletek a lélekvándorlásról nem mások, mint hiedelmek, vélemények, feltételezések és üres spekulációk.

A fizikai univerzumot törvények kormányozzák, melyeknek egy másik csoportja a finom fizikai univerzumot irányítja. Ide tartoznak a lélekvándorlás és a *karma* törvényei. A *Bhagavad-gītā* s a Védikus

Irodalom százai leírják a lélekvándorlás valódi folyamatának finom, de szigorú törvényeit. Ezek a törvények nem a véletlen folytán jöttek létre, hanem a Legfelsőbb Irányító, Úr Krsna irányítása alatt működnek, aki ezt meg is erősíti a *Gītā-ban* (9.10): „Ez az anyagi természet az Én irányításom alatt működik. Törvénye alapján újra meg újra megteremtődik és elpusztul ez a megnyilvánulás.”

A reinkarnációról alkotott divatos elképzelések lehet, hogy szórakoztatóak és vonzóak, mégis túl sokat, saját sorsunkat kockáztatjuk azzal, ha hiszünk ezeknek a könnyelmű, durván leegyszerűsített, pontatlan és félrevezető spekulációknak.

Másrésről a Védikus Irodalom évezredek át praktikus, közérthető és hasznos ismeretekkel szolgált a reinkarnáció tudományáról. Ez a bölcsesség képessé teszi az intelligens embereket arra, hogy fokozatosan a tudat egyre magasabb szintjét éri el, végül pedig tökéletesen megszabaduljanak a születés és halál végtelen körforgásából. Ez a valódi célja emberi életünknek.

Ahhoz, hogy megszabaduljunk a születés és halál végtelen ismétlődésétől, meg kell értenünk a *karma* és a reinkarnáció törvényeit.

8.

Ne térj vissza!

Az ősi India bölcsei arra intenek, hogy az emberi élet célja: kiszabadulni a lélekvándorlás végtelen körforgásából. Arra intenek minket: ne térjünk vissza.

Mindenesetre a születés és halál körforgásába került élőlény helyzete a görög hőshöz, Sziszifuszhoz hasonlít, mert megpróbált túljárni az Istenek eszén, akik arra ítélték őt, hogy büntetésként egy hatalmas sziklát görgessen fel egy hegyre, de amint a kő elérte a csúcstól újra legurult, így Sziszifusz kénytelen volt megállás nélkül újra és újra nekilátni nehéz feladatának. Hasonlóan kell egy élőlénynek is élete végén az anyagi világban a reinkarnáció törvényei szerint egy másik életet kezdenie. Minden életében keményen küzd, hogy elérje anyagi céljait, de mindig kudarcot vall és mindig kénytelen újrakezdeni.

Szerencsére mi nem vagyunk Sziszifuszok, és van arra mód hogy kikerüljünk a születés és halál körforgásából. A legelső lépés annak megértése, hogy: „nem az anyagi test az énem”. A Védák kijelentik: „*aham brahmāsmi*”: „lélek vagyok”. Lelkekként kapcsolatban állunk a Legfelsőbb Lélekkel, Krsnával, vagyis Istennel. Az egyéni lélek hasonló a fűthöz, ami a Legfelsőbb Lélek tüzéből száll fel. Ahogy a tűz és a füst minőségileg nem különbözik egymástól, úgy egyeznek az egyéni lélek lelki tulajdonságai is a Legfelsőbb Úréval. Mindkettő lelki természetét örökkévalóság, tudás és gyönyör jellemzi. Eredetileg minden élőlény a lelki világban Isten transzcendentális szerető szolgájaként létezik, de ha feladja ezt a viszonyát, akkor az anyagi energia irányítása alá kerül. Az örök lélek ezzel belebonyolódik az ismétlődő születés és halál körforgásába, és *karmája* szerint különböző testeket ölt magára.

Ahhoz, hogy elkerüljük a lélekvándorlást, tökéletesen meg kell értenünk a *karma* törvényét. A *karma* szanszkrit szó, mely egy természeti törvényre utal, ami a modern tudomány hatás–ellenhatás elvének analógja. Néha így szólunk: „ez már megtörtént velem”. Gyakran ösztönösen felismerjük,

hogy valamilyen módon felelősek vagyunk a velünk történő jó és rossz dolgokért, de hogy az hogyan történik, ismeretlen marad számunkra. Az irodalmárok „költői igazságszolgáltatásnak” hívják a negatív szereplők dicstelen végzetét. A vallás területén a teológusok vitatkoznak a „Szemet szemért, fogat fogért” vagy az. „Ahogy vetsz, úgy aratsz” jelentésén.

De a *karma* törvénye, magába foglalva a hatás-ellenhatás teljes tudományát, különösen a reinkarnáció esetében derít fényt a pontatlan megfogalmazásokra és aforizmákra. Gondolatainkkal és tetteinkkel már ebben az életünkben előkészítjük következő testünket, mely magasabb és alacsonyabbrendűbb is lehet a mostaninál.

Az emberi élet nagyon ritka, melyet a lélek csak többmillió alacsonyabbrendű fajon keresztül fejlődve kap meg. Csak az emberi életben intelligens a lélek annyira, hogy megértse a *karma* törvényeit, s ezáltal felszabaduljon a reinkarnáció alól. Az emberi test az egyetlen menekülési lehetőség az anyagi lét szenvedéseiből. Aki rosszra használja emberi testét és nem valósítja meg önmagát, az semmivel sem jobb egy kutyánál vagy szárnál.

A *karma* visszahatásai porként fedik be eredeti és tiszta lelki tudatunk tükrét. Ezt a szennyeződést csak a Hare Krsna *mantra* vibrálásával távolíthatjuk el, amely Isten szanszkrit neveit tartalmazza:

Hare Krsna, Hare Krsna
Krsna Krsna, Hare Hare
Hare Rāma, Hare Rāma
Rāma Rāma, Hare Hare

Ennek a *mantrának* az ereje (melyet gyakran a felszabadulás nagy *mantrájának* is neveznek) felszabadít a *karmák* visszahatásai alól, s ezt a Védikus Irodalom sok helyen elmagyarázza. A *Purānák* krémje, a *Śrīmad-Bhāgavatam* ezt javasolja: „Azok az élőlények, akik belegabalyodtak a születés és halál bonyolult hálójába, még akkor is nyomban felszabadulnak, ha öntudatlanul vibrálják Krsna szent nevét.”

A *Visnu-dharma* ezt írja: „A Krsna szó annyira kedvező, hogy bárki vibrálja, rögtön megszabadul sok születése alatt elkövetett bűnös cselekedeteinek visszahatásaitól.” Ezenkívül a *Brhan-Nārādīya Purāna* a Hare Krsna *mantra* vibrálását a felszabadulás elérésének legegyszerűbb eszközöként dicsóítja degradált korunkban.

Hogy hatásos legyen, a Hare Krsna mantrát egy hiteles lelki tanítómestertől kell megkapnunk, aki tagja az Úr Krsnától eredő tanítványi láncnak. Csakis egy ilyen *guru* kegye által szabadulhatunk ki a születés és halál körforgásából. A *Caitanya-caritāmrtában* az Úr Caitanya – aki maga Isten – kijelenti, hogy „*Karmáik* szerint vándorolnak az élőlények az univerzumban. Néhányan a felsőbb, mások az alsóbb bolygórendszerekbe kerülnek. A sokmillió vándorló élőlény közül az, aki nagyon szerencsés, megkaphatja Krsna kegyéből azt a lehetőséget, hogy társulhasson egy hiteles lelki tanítómesterrel.”

Hogyan lehet egy hiteles lelki tanítómestert felismerni? Először is tagja kell hogy legyen az Úr Krsnától származó hiteles tanítványi láncnak. Az ilyen hiteles lelki tanítómester az Úr Krsna tanításait a tanítványi láncon keresztül kapja és változtatások nélkül csupán elismétli azokat, ahogy saját lelki tanítómesterétől hallotta. Nem személytelenséget vagy ürességet hirdető filozófus, hanem ellenkezőleg: az Istenség Legfelsőbb Személyiségének képviselője. Ezen felül a hiteles lelki tanítómester mentes minden bűnös cselekedettől – különösen a húsevéstől, a tiltott szexualitástól, a szerencsejátékoktól és az önmérgezéstől s a nap minden percében Isten-tudatban él.

Csak egy ilyen lelki tanítómester szabadíthat fel valakit a reinkarnáció alól. Az anyagi lét a születés és halál mérhetetlen óceánjához hasonlítható. Az emberi élet olyan, mint egy csónak, mely képes arra, hogy átkeljen ezen az óceánon, s ennek a hajónak az irányítója a lelki tanítómester. Vezeti tanítványát, aki ezzel visszanyerheti eredeti lelki természetét.

Az avatás során a lelki tanítómester beleegyezik abba, hogy elfogadja a tanítvány megmaradt *karmáját*. Ha a tanítvány tökéletesen követi a hiteles *guru* instrukcióit, akkor kiszabadul a reinkarnáció körforgásából.

Śrīla Prabhupāda, a Krsna Tudat Nemzetközi Szervezetének alapító *ācāryája* egyszer ezt írta: „A *guru* hatalmas felelősséget vállal magára. Irányítania *kell* és képessé tennie tanítványát arra, hogy alkalmas legyen a tökéletes állapotra, a halhatatlanságra. A *gurunak* alkalmasnak kell lennie arra, hogy hazavezesse tanítványát, vissza az Istenséghez.” Gyakran biztosít arról, hogy ha valaki semmi mást nem tesz, csak hall (*śravanā*) Krsnáról, a legfelsőbb irányítóról, minden ok okáról, akkor felszabadul

A karma és a reinkarnáció elkerülésének gyakorlati módszerei

Az érzékkielégítést szolgáló tettek, melyek csak arra valók hogy kielégítsék az elmét s az érzékeket, anyagi kötődést okoznak. Mindaddig, amíg a lélek ilyen gyümölcsöző cselekedetekkel foglalja el magát, vándorolni fog egyik fajból a másikba.

Az Úr Rsabhadeva, Krsna egyik inkarnációja így figyelmeztetett: „Az emberek bolondulnak az érzékkielégítésért. Ha valaki az érzékkielégítést tekinti élete céljának, akkor bolondulni fog az anyagi élet után és bűnös cselekedetekkel foglalja le magát. Nem tudja, hogy múltbeli bűneinek köszönhetően már kapott egy testet, ami bár átmeneti csupán, mégis nyomorúságának okozója. Valójában az élőlénynek nem kellett volna anyagi testet öltenie, mégis kapott egyet, hogy érzékeit kielégíthesse. Ezért nem hiszem, hogy intelligens emberhez méltó az, hogy újra az érzékkielégítéshez fogjon, mellyel újra meg újra csak anyagi testhez jut. Addig, amíg valaki nem érdeklődik az élet lelki értékei után, kudarcra van ítélve, és ki lesz téve a tudatlanságából eredő szenvedéseknek. Legyen ő bűnös vagy vallásos, a *karmának* megvannak a következményei. Amíg valaki bármilyen *karmával* foglalja le magát, addig elméjét *karmātmakának*, vagyis gyümölcsöző cselekedettől színezettnak hívják. Amíg az elme és a tudat tisztátalan, amíg valaki gyümölcsöző tetteket hajt végre, addig anyagi testet kell hogy elfogadjon. Amikor az élőlényt befedi a tudatlanság kötőereje, akkor nem érti meg az egyéni és a legfelsőbb lény fogalmát, így elméje a gyümölcsöző cselekedeteket szolgálja. Ezért amíg valakiből hiányzik az Isten iránti szeretet, addig nem szabadulhat meg attól, hogy újra és újra anyagi testeket fogadjon el.” (*Bhāg.* 5.5.4–6)

Ahhoz, hogy kiszabaduljunk a születés és halál körforgásából, több kell a teoretikus megértésnél. Az a tudás, – *jnāna* – hogy nem az anyagi test az énünk, hanem a lélek, még nem elegendő a felszabaduláshoz. *Cselekednünk* kell a lélek szintjén. Ezt odaadó szolgálatnak hívják, mely sok gyakorlati módszert foglal magában azért, hogy megszabadulhassunk a *karmától* s az újraszületéstől.

1. Az odaadó szolgálat első alapelve az, hogy az ember állandóan vibrálja a Hare Krsna *mantrát*. Hare Krsna, Hare Krsna, Krsna Krsna, Hare Hare / Hare Rāma, Hare Rāma, Rāma Rāma, Hare Hare.

2. Tanulmányozzuk rendszeresen a Védikus Irodalmat, különösen a *Bhagavad-gītā*t és a *Śrīmad-Bhāgavatam*ot azért, hogy megérthessük önünk természetét, a *karma* törvényeit, a reinkarnáció folyamatát és az önmegevalósítás eszközeit.

3. Csak lelkivé tett vegetáriánus ételeket szabad fogyasztani. A *Bhagavad-gītā*ban az Úr Krsna azt mondja, hogy csak olyan ételt együnk, melyet áldozatként Neki felajánlottunk, máskülönben belebonyolódunk a *karma* visszahatásaiba.

*patram puspam phalam toyam
yo me bhaktyā prayacchati
tad aham bhakty-upahrtam
aśnāmi prayatātmanah*

A versből kitűnik, hogy az Úr nem szeszesítalt, húst, halat vagy tojást, hanem kizárólag egyszerű vegetáriánus ételeket fogad el, melyeket szeretettel és odaadással készítettek Neki.

Rá kell mutatnunk arra a tényre, hogy étel nem állítható elő gyárakban. Nem eszünk benzint, mikrochipet vagy acélt. Étélhez az Úr természetes elrendezésével jutunk, és ha felajánljuk ételünket Krsnának, azzal elismerjük adósságunkat. Hogyan ajánljunk fel ételt Krsnának? A módja nagyon egyszerű és könnyen végezhető. Bárki tarthat egy kis oltárt otthonában Krsna és lelki tanítómestere képével. A felajánlás legegyszerűbb módja az, ha az ételt a képek elé helyezve ezt mondjuk: „Kedves Uram, Krsna, kérlek fogadd el ezt a szerény felajánlást!”, és vibráljuk a Hare Krsna *mantrát*. Ennek az egyszerű folyamatnak a kulcsa az odaadás. Isten nem az ételünkre, hanem a szeretetünkre vágyik, és elfogyasztva azt a megtisztított ételt, amit Krsna elfogadott, megszabadulunk *karmánktól* és beoltjuk magunkat az anyagi szennyeződés ellen.

4. Az, hogy Krsnának vegetáriánus ételt ajánlunk fel, pozitív elv és magába foglalja azt a negatív elvet, hogy elkerüljük a húst, a halat és a tojást. A húsevés azt jelenti, hogy részt veszünk más élőlények szükségtelen lemészárlásának üzletében. Ennek kedvezőtlen karmikus visszahatásai lesznek ebben vagy következő életünkben. A *karma* törvényei szerint ha valaki azért öl állatokat, hogy megegye őket, azt a következő életében szintén megölik és megeszik. A növények életének

kioltása szintén *karmát* rejt magában, de ez elkerülhető, ha az ételt felajánljuk Krsnának, mert Ő kijelenti, hogy elfogadja az ilyen vegetáriánus felajánlást. A mámorító szerekről szintén le kell szoknunk, beleértve a kávé, teát, alkoholt és a dohányzást. Elmerülni a mámorító szerekben azt jelenti, hogy a tudatlanság kötőerejével társulunk, ennek következménye pedig alacsonyabb születés is lehet következő életünkben.

5. A reinkarnáció körforgása alóli felszabadulás módszerei közé tartozik az is, ha munkánk gyümölcsét Istennek ajánljuk. Csupán egyszerű létfenntartásunkról kell gondoskodnunk, de ha csak saját elégedettségünkért dolgozunk, akkor szembe kell néznünk *karmánk* eredményeivel, valamint következő életeink jó és rossz visszahatásaival. A *Bhagavad-gītā* figyelmeztet arra, hogy az Úr kielégítéséért kell dolgoznunk. Az ilyen fajta munkát odaadó szolgálatnak hívják és mentes a *karmától*. A Krsna tudatban végzett munka áldozatokat jelent. Az emberi lénynek fel *kell* áldoznia idejét vagy pénzét a Legfelsőbb kielégítésére. „A munkát Visnunak szánt áldozatként kell végezni, máskülönben a munka ehhez az anyagi világhoz köt.” (Bg.3.9) Az odaadó szolgálatként végzett munka nemcsak megóv a *karma* visszahatásaitól, hanem fokozatosan az Úr transzcendentális szerető szolgálatának szintjére emel, mellyel beléphetünk Isten birodalmába.

Nem szükséges megváltoztatni foglalkozásunkat. Lehet valaki író és írhat Krsnának, a művész festhet Krsnának, a szakács pedig főzhet Krsnának. Ha valaki nem képes közvetlenül foglalkoztatni tehetségét és képességeit Krsna szolgálatában, akkor feláldozhatja munkája gyümölcsét oly módon, hogy keresete egy részével hozzájárul a Krsna-tudat terjesztéséhez szerte a világon. Mindamellet csak becsületes módon kereshetjük meg kenyerünket. Például nem tanácsos hentesként vagy szerencsejátékosként dolgozni.

6. A szülőknek Istentudatban kell felnevelniük gyermekeiket. A Védák megállapítják, hogy a szülők felelősek gyermekeik *karmájáért*. Másszóval, ha valakinek a gyermeke rossz *karmát* szerez, akkor annak a *karmának* egy részét a szülőnek kell elszenvednie. A gyermekeket meg kell tanítani Isten törvényeinek tiszteletére és fontosságára, s elkerülve a bűnös viselkedést, megtanítani nekik, hogy miképp fejlesszék ki a Legfelsőbb Úr iránti szeretetet. A szülőknek emellett jártassá kell tenniük őket a *karma* s a lélek-vándorlás finom törvényeiben.

7. A Krsna tudatos személyeknek nem szabad törvénytelen, vagyis házasságon kívüli és az élvezetekért végzett nemi életet élni. Meg kell jegyezni, hogy az abortusz a *karma* egy speciális visszahatását rejti magában: akik részt vesznek meg nem született gyermekek meggyilkolásában, azok nagy eséllyel olyan anya ménébe kerülnek, aki az abortuszt választja, s így őket is ugyanolyan borzalmas módon fogják megölni. Ellenben ha valaki eldönti, hogy többé nem követ el ilyen bűnös cselekedeteket, akkor felszabadulhat a *karma* visszahatásai alól azzal, hogy büntetlenül vibrálja Isten szent neveit.

8. Rendszeresen társulnunk kell olyan emberekkel, akik igyekeznek megszabadulni *karmájuktól* s a születés és halál körforgásától. Mivel összhangban élnek az univerzumot irányító lelki alapelvekkel, az Úr Krsna *bhaktái* transzcendentálisak az anyagi természet hatásaihoz képest, és valódi lelki jellemvonások mutatkoznak rajtuk. Ha beteg emberekkel társulunk, megbetegszünk, ha pedig Krsna *bhaktáival* társulunk, akkor fokozatosan ráébredünk saját transzcendentális tulajdonságainkra.

Követve ezeket az egyszerű módszereket bárki felszabadulhat a *karma* hatásai alól. Ha azonban valaki nem követi őket, akkor biztos lehet benne, hogy belebonyolódik az anyagi élet hatásaiba és visszahatásaiba. A természet törvényei nagyon szigorúak, és sajnos a legtöbb embernek halvány fogalma sincs róluk. De ha nem ismerjük a törvényt, az nem mentség. Ha valakit gyorsajtás miatt letartóztatnak, nem fogják felmenteni, ha azt mondja a bírónak, hogy nem ismerte a sebességkorlátozást. Ha valaki nincs tudatában a higiénia alapelveivel, azt a természet nem fogja megmenteni attól, hogy beteg legyen. Akárcsak az a gyerek, aki nem ismeri a tűz természetét: belenyúl a kezével és megégeti magát. Ahhoz, hogy megszabaduljunk a születés és halál végtelen ismétlődésétől, meg kell értenünk a *karma* és a reinkarnáció törvényeit. Máskülönben újra és újra vissza kell térnünk ebbe az anyagi világba, és azt is szem előtt kell tartanunk, hogy nem mindig térhetünk vissza emberi lényként.

Feltételekhez kötött állapotában a lélek állandóan utazik az időben és térben. A lélek, a *karma* kozmikus törvényei hatására különböző testekbe költözik az anyagi univerzum bolygóin. De bárhová is vándoroljon a lélek, ugyanazokra a körülményekre számíthat. Ahogy az Úr Krsna mondja a *Bhagavad-gītāban* (8.16): „Az anyagi világ a legfelsőbb bolygótól a legalacsonyabbig a szenvedések helye, ahol az ismétlődő születés és halál

uralkodik. De aki eljut az Én környezetembe, annak sohasem kell újra megszületnie.” A *Gītā* és más Védikus írások útmutató kézikönyvek, amelyek megtanítanak minket az élet útjának valódi céljára. Megértve a lélekvándorlás tudományát, megszabadulunk a *karma* erőitől, és visszatérünk a tudás, gyönyör és örökkévalóság lelki birodalmába.

Védikus szótár

Ācārya – lelki tanítómester, aki példákon keresztül tanít.

Ahimsā – erőszaknélküliség.

Anyagi test – fizikai elemekből álló átmeneti forma, mely befedi a feltételekhez kötött lelket.

Anyagi vágyak – hajlam arra, hogy saját elégedettségünkért irányítsuk és kizsákmányoljuk a fizikai elemeket.

Anyagi világ – a teremtés azon része, ahol az ismétlődő születés és halál uralkodik.

Āśrama – olyan személyek lakhelye, akik a lelki életet gyakorolják.

Bhadrakālī – a megszemélyesült anyagi energia, Durgā félistennő neve.

Bhagavad-gītā – a védikus hagyomány legkiemelkedőbb írása, mely az Úr Krsna, Arjunának elbeszélte tanításait tartalmazza, a Legfelsőbb Úr iránti odaadásról pedig megállapítja, hogy az a lelki tökéletesség végső pontja és alapvető eszköze.

Bhakti-yoga – a Legfelsőbb Úr, Krsna odaadó szolgálatának *yogája*.

Brāhmaṇa – a társadalmi és lelki rendszerekben az intelligens emberek osztálya.

Caitanya Mahāprabhu – a Legfelsőbb Úr inkarnációja, aki *bhaktája* képében azért szállt alá, hogy az Istenszeretetet az Úr szent neveinek közös éneklésével tanítsa.

Caitanya-caritāmṛta – Krsnadāsa Kavirāja Goswāmī kiváló műve az Úr Caitanya Mahāprabhu életéről és filozófiájáról.

Déjā-vu – az az érzés, hogy előzőleg már megéltük ugyanazt a helyzetet.

Durva anyagi test – a feltételekhez kötött lélek kézzelfogható fizikai burka.

Élőlény – a lélek.

Félistenek – a Legfelsőbb Úr által felhatalmazott élőlények, akik felügyelnek az univerzumra.

Felsőlélek – a Legfelsőbb Úr lokalizált aspektusa, aki minden élőlény szívében jelen van.

Felszabadult lélek – aki megszabadult az anyagi testtel és az elmével való azonosítástól.

Finom fizikai test – a feltételekhez kötött lélek belső burka, mely az elméből, az intelligenciából és a hamis egóból áll.

Gangesz – szent folyó, mely az Úr Visnu lótusz lábainál ered.

Guru – lelki tanítómester.

Hare – a Hare Krsna *mantra* egyik alapszava; a Hara megszólító esete (vocativusa); Isten legfelsőbb gyönyöreenergiája, mely képes a feltételekhez kötött lelket kapcsolatba hozni Krsnával.

Imperszonalizmus – az a doktrína, mely tévesen azt tartja, hogy a személyiség végső soron illúzió.

Jnāna – elméleti tudás.

Jóság – az anyagi természet kötőereje, melyet az elme kontrollálása és lelki felvilágosultság jellemez.

Kālī – az Úr megszemélyesült anyagi energiája.

Karma – cselekvés az anyagi világban, mely minden esetben valamilyen – akár jó, akár rossz – következménnyel jár.

Karmātmaka – akinek elméje anyagi vágyakba és tettekbe bonyolódott.

Krsna – az Istenség Legfelsőbb Személyiségének eredeti, kétkarú formája s eredete az Úr többi formájának és inkarnációjának.

Lélek – az Úr lelki energiájának örök és tudatos része.

Lélekvándorlás – lásd: Reinkarnáció

Lelki tanítómester – az a személy, aki felébreszti az élőlény eredeti és örök tudatát.

Lelki világ – a teremtésnek az a része, melyet örökkévalóság, tudás és gyönyör jellemez.

Mahā-mantra – a felszabadulás nagy *mantrája*:
Hare Krsna, Hare Krsna, Krsna Krsna, Hare Hare
Hare Rāma, Hare Rāma, Rāma Rāma, Hare Hare

Mahārāja – király.

Mantra – transzcendentális hangkombináció, mely megtisztítja a tudatot az anyagi szennyeződéstől.

Māyā – illúzió; Krsnával való kapcsolatunk elfelejtése.

Meditáció – az elme koncentrációja az önmegvalósításért

Nārāyana – a Legfelsőbb Úr, Krsna négykarú kiterjedése.

- Odaadó szolgálat** – minden cselekedetünk szeretetteljes felajánlása a Legfelsőbb Úr örömére.
- Önmegvalósítás** – annak a megértésnek a folyamata, melyben a lelket különbözőnek tudjuk a testtől.
- Párszik** – Zoroaszter vallásos szektájának tagjai.
- Purānák** – a Védák tanításait történelmi és allegorikus elbeszélések formájában elbeszélő tizennyolc szöveg.
- Rāma** – az Istenség Legfelsőbb Személyiségének neve, jelentése: minden öröm forrása.
- Reinkarnáció** – a lélek átkelése egyik anyagi testből a másikba a halál pillanatában.
- Rg Veda** – az eredeti Veda négy részének egyike.
- Samsāra** – a születés és halál körfogása.
- Śravaṇa** – az a folyamat, melyben rendszeresen hallunk a Legfelsőbb Úrról.
- Śrīmad-Bhāgavatam (Bhāgavata Purāṇa)** – Vyāsadeva „szeplőtlen Purāṇája”, mely különösen a Legfelsőbb Úr iránti tiszta odaadó szolgálattal foglalkozik.
- Szanszkrit** – az ősi India klasszikus irodalmi nyelve.
- Szenvedély** – az anyagi természet kötőereje, melyet a világi célokra való nagyfokú törekvés jellemez.
- Természet kötőerői** – az Úr anyagi energiájának hármas felosztása: a jóság, a szenvedély és a tudatlanság.
- Transzcendentális tudás** – a léleknek a Legfelsőbb Úrral, Krsnával való kapcsolatáról szóló helyes megértés.
- Tudatlanság** – az anyagi természet kötőereje, melyet örültség, illúzió és alvás jellemez.
- Upanisadok** – a Védák filozófiai része, mely arra való, hogy a tanulót közelebb hozza az Abszolút Igazság személyes természetének megértéséhez.
- Védák** – az ősi India szent írásai.
- Visnu** – az Istenség Legfelsőbb Személyiségének, mint az anyagi univerzumok teremtetőjének és fenntartójának neve.
- Visnudūták** – az Úr Visnu szolgálói.
- Voidizmus** – az a felfogás, mely szerint végül minden illúzió és nem létezik.

Yamadūták – Yamarāja szolgái.

Yamarāja – félisten, valamint az Úr Krsna odaadó szolgálatának egyik legelismertebb személyisége, akinek feladata a bűnösök megbüntetése haláluk után.

Yoga – az elme és az érzékek ellenőrzésének folyamata, önmagunk és végül Isten megvalósításának érdekében.

Yogī – az a személy, aki valamelyik *yoga* folyamatot gyakorolja.